45092/c
1767
ki: sm
12/6
Á. XIV. e
121

32448
2g18

Longman

Rariss-

£9-9-0

p.p.

£9—

Longman
£ 1:4:0

RUFUS Ephesius

GRP 8/52

32448

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

Περὶ τῶν ἐν κύστει ϗ νεφροῖς παθῶν.
Περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν.
Περὶ θέσεως ϗ ὀνομασίας τῶν τȣ̃ ἀνθρώπȣ μορίων.

RUFI EPHESII

De veſicæ renumque morbis.
De purgantibus medicamentis.
De partibus corporis humani.

Nunc iterum typis mandavit
GULIELMUS CLINCH, *M. D.*

Qui & DISSERTATIONEM de AUCTORE, ejuſque Scriptis, unà cum COMMENTARIOLO de uſu idoneo veſicantium in morbis curandis adjecit.

LONDINI,
Typis *J. Bettenham*,
Impenſis J. CLARKE Bibliop. apud Excambium Regium in Cornhill. MDCCXXVI.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Ροῦφος Ἐφέσιος ἰατρὸς γεγονὼς ἐπὶ Τραϊανοῦ σὺν Κρίτωνι. Φέρεται αὐτοῦ βίβλια πλεῖστα ἐξ ὧν καὶ ταῦτα. Περὶ διαίτης έ. Περὶ διαίτης πλεόντων ά. Περὶ τραυματικῶν φαρμάκων ά. Περὶ θραυματισμοῦ ἄρθρων ά. Περὶ σύκων ά. Περὶ ἀρχαίας ἰατρικῆς βιβλίον ά. Περὶ γάλακτος βιβλίον ά. Περὶ οἴνου βιβλίον ά. Περὶ μέλιτος.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

VIRO DOCTISSIMO

RICHARDO HALE, *M. D.*

GULIELMUS CLINCH

S. D.

MITTO tibi, Vir ornatiſſime, *Rufi Epheſii*, quæ ſuperſunt, opera, medici inter Græcos celeberrimi, & Galeno teſte in ſcriptis Hippocratis verſatiſſimi: Nec alius ſanè quiſpiam eſt, in cujus clientelam *Rufum* potiùs commendem quàm tuam; Illi enim eadem Tecum ſtudiorum ratio, idem erga politiores litteras animus: nec tibi magis in deliciis eſt, quam & illi olim fuit princeps poetarum *Homerus*. Is ſolus, quam rei anatomicæ ſcientiſſimus fuerit *Homerus*,

merus,

merus, unà tecum expoſuit; & ſanè quicquid aut artis uſpiam ſit, aut eruditionis, in divino illo poemate haud fruſtrà quærimus.

In initio hujus opuſculi accuratè adèo & diligentèr renum & veſicæ affectus explicuit, ut omnem ferè in hac re notitiam, quam aſſecuti ſunt poſteri, a *Rufo* accepiſſe videantur. Nec medendi modò viam quaſi digito monſtravit, ſed quod in *Hippocrate* deſideratur ſupellectilem medicam copioſiorem ſuppeditavit.

In quo de purgantibus medicamentis verba facit commentariolo (cujus fragmentum ſolummodò temporum injuria nobis ſupereſſe permiſit) horum & doſes & uſus perſpicuè ſatis atque eleganter exhibuit; & profecto quædam cathartica huic magis quàm illi morbo accommodari poſſe, ut *Rufus* ſuggerit, & res ipſa & experientia teſtantur, quicquid ſcioli nonnulli contra diſputant; ſi enim ea ſit purgantium vis, ut humoribus ſecernendis immixta, eorum ad ſe particulas alliciant

& trahant,

& trahant, itáque demùm ſecretionum quantitatem adaugeant, quid animo conſequi facilius eſt, quàm quod humores aliquot hujus quàm illius cathartici particulis ſeſe promptiùs & fortiùs adjungant, ideoque diverſa purgantia poſtulent, quæ eos per inteſtinorum glandulas abducant. Nemo vero eſt, qui Teipſo meliùs hanc litem dirimat, cui purgantium indolem tam multiplex uſus explicavit: ea enim medicina ad maniacorum curationem plurimùm confert, quorum valetudini ſummâ cum tuâ laude & ægrorum utilitate diù proſpexiſti.

Ultima pars hujus libelli univerſam rem anatomicam, perbrevi licet ſpatio, oculis noſtris ſubjicit. Quòd verò hac in arte plurimùm profuerit *Rufus*, id *Herophilo* maximè debetur, qui adhuc rudem & vulgarem hanc ſcientiam paulò ſubtiliùs excoluit: Is enim [a] nervorum propagines priùs incompertas primus indagavit. Adeò autem ab humani corporis diſſectionibus veteres abhorrebant, ut

[a] Gal. de diſſec. Vulvæ Cap. 5.

vel iis intereſſe nefas eſſe exiſtimarent; deinceps verò cùm apud Ægyptios [b] pollincturæ mos invaluerit, hujuſmodi ſpectaculis mentes hominum magis magiſque indiès aſſueverunt, & tùm demùm ſub *Herophilo* & *Eraſiſtrato* in [c] *Alexandriæ* ſcholis ars anatomica renaſci cœpit. Verum enimverò clariſſima hæc medicæ artis lumina haùd citiùs è vitâ emigrarant, quàm, quæ in humanis corporibus fieri ſolebant, prorſus negligerentur diſſectiones; & illorum ſucceſſores (inter quos utpotè primus cenſendus eſt *Rufus* noſter) in brutis ſolummodò animalibus naturæ vias ſcrutarentur. Ità ad Galeni uſque tempora, qui ſubſecuti ſunt, medici, comparativam, quam dicunt, anatomiam exercuerunt. In quo Anatomes genere & Galenus ipſe potiſſimùm deſudaſſe atque elaboraſſe videtur; brutorum enim ſæpiùs, hominis rariùs partes deſcripſit. Nullibi verò, ut tu optimè advertis, majores, quam ſub noſtrorum hominum auſpiciis, ars anatomica fecit progreſſus; & ſi ex præſenti noſtratium induſtriâ at-

[b] Le Clerk Hiſt. de la medicine, Part 3. Liv. 3. Cap. 5.
[c] Gal. Adminiſtrat. Anatom. lib. Cap. 5.

que

quę diligentiâ conjecturam facere liceat, Britanniarum medici & chirurgi in anatomiâ cæteris gentibus facilè palmam præripient.

Tu interim, Vir amiciſſime, mihi ignoſcas, quòd in rebus iſtiuſmodi enarrandis, quas Teipſo melius nemo norit, te prolixiùs detinuerim: Si qui tamen tui tuorumque ſtudiorum ſint amantiores, illis me quoque ſi id eſſe tanti exiſtimas, velim annumeres. Vale.

Dabam Londini
Cal. Jan. 1726.

DE

DE
RUFO
ET
RUFI SCRIPTIS
DISSERTATIO.

§. 1. QUO quidem tempore floruerit *Rufus*, diſconvenit inter authores; plerique verò *Suidam* ſecuti ſub imperio *Trajani* collocarunt, quo in numero ſunt [a] Cl. *Clericus* & *Georg. Abr.* [b] *Merclinius*. Attamen ſi *Tzetzæ* habenda ſit fides, multò longè vetuſtior eſt, cum in Chiliadibus ſuis *Cleopatræ* Reginæ fuiſſe medicum ſcribat. De Rufi Ætate.

[a] Hiſt. de la Medicine, part 3. liv. 2. cap. 3.
[b] De Script. Medicis.

Rufum quendam ſub *Alexandro* magno in re medica inclaruiſſe refert *Greg.* [c] *Abulpharaiius*, illum verò ab *Epheſio* noſtro longè alium fuiſſe temporis ratio convincit: eſt enim inter *Alexandri* & *Trajani* tempora pluſquàm quadringentorum annorum intervallum.

Multos ſanè auctores in ſcriptis ſuis memorat *Rufus*, de his tamen omnibus, tanquam vetuſtioribus, nullis autem utpotè ſibi coætaneis loquitur, ità ut ex his nihil deſumi poſſit, quod illius ætatem commonſtret; illum tamen imperante *Trajano* floruiſſe, ut *Suidas* narrat, id ſatis magno argumento eſſe debet, quod [d] *Galenus* circa 15 *Adriani* annum natus, *Rufum*, cujus ſæpiſſimè cum [e] laude meminit, inter recentiores numeret. Sed de his ſatis.

De Medendi ratione quam in ſcriptis ſuis tenuit Rufus.

§. 2. Hunc de renum & veſicæ affectibus tractatum penitiùs intuenti, quam in morbis eorumque ſignis internoſcendis diligentiam adhibuerit *Rufus*, facilè innoteſcet. Is enim

[c] Hiſtoria Dynaſtiarum, p. 59.
[d] Hiſtoire de la Medicine, part 3. liv. 3. chap. 1.
[e] Gal. de atrâ bile Cap. 1. Id. in lib. 6. Hipp. de Morb. vulg. Com. 1. n. 10.

non

non modò minutiſſima quæque morbi diſcrimina brevitèr & dilucidè notavit, ſed etiam curandi viam indicavit, & uberiorem remediorum copiam ſuggeſſit. Hæc autem omnia ex ſequenti narratione meliùs intelligentur, in quâ methodum, quam in medendo tenuit *Rufus*, lectori explicabo. In primo hujus opuſculi limine quam ægrè renum & veſicæ [e] ulcera ſanantur, exponit, quippe quæ ob continentem urinæ influxum, cicatrice obduci haud poſſint. Notas etiàm quibus renum inflammationes dignoſcuntur luculenter adeò deſcripſit, ut in medendo parum verſetur oportet, qui exinde prima fronte morbum haud perſpexerit [f]. Ægrotantibus, inquit, dolor infra lumbos, incedendi aut ſeipſos erigendi impotentia, extrema frigent, meiünt aſſiduè & difficultèr, in initio tenuia & aquoſa, invaleſcente verò phlegmone rubicundiora [g]. In his vero inflammationibus curandis ægrum in lecto ſeipſum continere & ſorbitionibus ali imperat, & hanc præcipuè cautionem adhibet, quæ certè in praxi

[e] Cap. 1. p. 2. [f] Cap. 2. *p.* 2. [g] Cap 3. p. 3.

haud leviſſimi eſt momenti, nè, niſi dolore priùs ſublato, eliciantur urinæ. [h] Clyſterem ex foliis malvæ & ſemine lini cui parum olei admixtum ſit, præcipit, hunc vero non niſi exiguâ admodum quantitate injici vult, eâ ſcilicet ratione ne inteſtina enemate nimis diſtenta renes comprimant; ſubductâ autem alvo, ſi necdum concedat dolor, lanam oleo calido delibutam adhiberi jubet.

In ſequenti quidem capite præſcriptorum ſeriem unicuique hujus morbi ſymptomati accommodatam exhibuit. In initio [i] venam in cubito jubet incidere, quod, ſi minùs inflammationem repreſſerit, emplaſtra ex farinâ mulſo incocta adhibet, his verò ſi haud lenitus ſit dolor, iterùm ſanguinem, cucurbitulis lumbis partibuſque infra ilia admotis, detrahit; poſteà fomentis utitur, facitque uti æger, ſupra aquam calidam in quâ papaver, anthemis, arundo, juncuſque coquuntur, deſideat. Ultimo autem ex oleo Cyprino, roſaceo, & Irino unguento cerata partibus affectis ſuperimponit.

[h] Cap. 4. p. 4. [i] Cap. 5. p. 45

Quam

Quam impares in arte medendi progreſſus recentiores habuerint, quæ in hoc capitulo præſcribuntur, cuilibet indicio ſint, cùm & curandi methodus & remediorum ordo, quibus experientiſſimi in his caſibus hodiè utuntur medici, a prædictis parùm vel non omninò diſcrepent. Uti verò quo demùm tempore urinam moventia cum maximo decumbentium fructu adhibeantur priùs indicaverat, nè ità inſtructum medicum armis ad morbum depellendum aptis deſtitutum relinqueret, fœcundam hujuſmodi medicamentorum [k] meſſem exhibuit. Quoties verò renibus aut veſicæ exorta eſt [l] ſuppuratio, ut quam celerrimè maturetur, imperat, & deinde ea, quæ & [m] abſceſſum frangunt ulcuſque [n] urinas provocando leniter abſtergunt, pharmaca præſcribit. Ad ulcus verò detergendum lactis [o] aſinini & equini uſum præcipuè commendat. His tandem medicamentis cum morbi vis devincatur, victu idoneo ægroti viribus inſtaurandis ulteriùs proſ-

[k] Cap. 7. p. 6. [l] Cap. 8. p. 7. [m] Cap. 9. p. 8. [n] Cap. 10. p. 9. [o] Cap. 12. p. 10, 11.

picit.

picit. Ad hanc rem carnes & olus laudat. Inter olera tamen ea jubet, quæ & [p] ventrem leniter ſubducunt, & urinarum acrimoniam retundunt; de carnibus vero hanc adhibet cautionem, ut haud unquàm iis, niſi prorſùs [q] extincto febris ardore, veſcatur ægrotus. Hoc de victûs ratione conſilio ità adhibito, pauca quædam de [r] quiete & exercitatione memorat, hanc ingraveſcente, illam, non niſi inclinante morbo idque paulatim & modicè præcipit, deinde vero quo firmior & valentior evaſerit ægrotus, eò plus deambulationibus exercitationibuſque aliis, uti jubet.

De Purgantibus.

§. 3. [ſ] Dejectionem antiqui variis medicamentis crebraque alvi ductione in omnibus ferè morbis moliebantur; hoc in concinnandis pharmacis artifex peritiſſimus edocuit *Epheſius* noſter, qui licet omnibus, quorum meminit, purgantibus id aſcribat & attribuat, quod bilem pituitamque purgent; ſingulorum tamen virtutes peculiares exhibet,

[p] Cap. 13. p. 12. [q] Ibid.
[r] Cap. 15. p. 13. Cap. 16. p. 13, 14. [ſ] Celſus.

& in

& in quibus humoribus ſubducendis & affectibus curandis præter cætera excellunt, indicat. Ita [f] Colocynthida ſuſpirioſis, laterum doloribus, inveteratis capitis cruciatibus, & ſingultibus prodeſſe, [t] Aloen ictericis & jecinoris vitiis ſubvenire ſcribit.

§. 4. Id *Rufus* perſuaſiſſimum habere videtur, nihil ad curandi rationem plus conferre quam anatomes peritiam; quâ de cauſâ juniores medicinam facturos mortuorum corpora incidere, eorumque viſcera & inteſtina ſcrutari hortatur; ne verò in hujuſmodi ſtudiis proſequendis impedirentur, eò quod vetuſtiores medici, qui de re anatomicâ ſcripſiſſent, diverſis nominibus eaſdem partes notarent, tres de corporis humani partium appellationibus libros compoſuit; in quibus quem ſitum membris natura tribuerit, eorumque ſimul nomina a variis rei anatomicæ ſcriptoribus indita breviter perſtrinxit

De re Anatomica.

Rufus verò cum omnia in humanâ fabricâ uti artifex ſcientiſſimus expoſuerit, tùm

[f] Pag. 15. [t] Pag. 16.

præcipuè

præcipuè oculum ejuſque tunicas mirâ qûadam ſolertiâ depinxit; nec nudam ſolummodò partium deſcriptionem ante oculos ponit, ſed earundem etiam uſus pro iſtis temporibus haud perperàm explicuit. Venas quidem ſanguine, arterias ſpiritubus repleri *Eraſiſtratus* ſuis tradiderat, hunc verò errorem, quem *Galenus* poſteà ſuſtulit, ſuis eripere incepit *Epheſius* noſter; is enim arterias [u] ſanguinem æquè ac ſpiritus continere contra communem opinionem ſtatuit. Quamvis enim in pleriſque quæ ad rem anatomicam ſpectant, *Herophili* & *Eraſiſtrati* ſententias ſequeretur, ſæpiùs tamen in corporibus incidendis a calcato tramite deflexit. Rem ità ſe habere liquido patet, quod [w] vaſa quædam in utero anteceſſoribus ſuis incognita deprehenderit.

Quæ in hoc tractatu intra paginam 46 & 52 explicantur, in præcedenti libro totidem ferè verbis exprimuntur, verique ſimillimum eſt, prælectionis anatomicæ, quam ſuis habuit *Rufus*, materiem continere; ad ſecundi libri finem, oſteologiam adjecit, ſed uti ni-

[u] Pag. 64. [w] Pag. 40.

hil

hil quod ad rem anatomicam ſpectat, authoris noſtri diligentiam fugit, ità in eo quædam antiquiſſima partium nomina, quæ præterea nuſquam, ut opinor, inveniuntur.

§. 5. *Rufi* ſtylus nitidus eſt & ſimplex, ad argumenti ſcopum, rerumque dignitatem accommodatus. Non nugax & multiloquus ſermo, ſed conciſa quædam dicendi ratio, & brevitas omni verborum pompâ ornatior. Ipſi ſanè cum paucis commune eſt, materiâ magis quam verbis abundare, periodoſque & clauſulas miro quodam ingenii acumine contrahere. Antedicta, niſi res ita poſtulat, nuſquam pœne repetit; quæ omitti commodè poſſunt, ubique negligit, & plura ſenſu dignoſcenda relinquit, quam ſcripto exprimit. Quid multa? De re medicâ graviter juxta & nervoſè diſſerit, omniaque tam brevitèr abſolvit, ut nihil ſuperfluum, tàm perſpicuè enarrat, ut nihil mancum mutilumve videatur. Hæc etiam illi præcipuè tribuenda eſt laus, quòd optimo ſcribendi genere & dialecto omnium longè celeberrimâ utatur. Dicto enim eſt plane Attica; ſi tamen ſtylo haùd mu- De Stylo.

b tato

tato ad nos uſque devenerint Rufi ſcripta, non ſine cauſâ Atticum in eo miramur charactērem, qui & patrio ſermone uſus eſt Ionico, Ioniceque ſcribentes habuit *Homerum*, *Herodotum* & *Hippocratem*, Poetas, Hiſtoricos, Medicos, ætate venerabiles, eruditione illuſtres, nominiſque celebritate per univerſum orbem florentiſſimos.

De hac novâ editione.

§. 6. Sed ut huic ſermoni aliquando finem faciam, lectorem monitum volo, me huic editioni verſionem vulgarem, attexuiſſe ab anonymo partim, partim a *Junio Craſſo* conſcriptam, quæ utcunque in re criticâ verſatis minus arrideat, auctoris tamen mentem optimè exponit, licet dictio nonnunquam a Græco Idiomate, plus quam par eſt, paulo recedat, qua ratione in uno vel altero loco emendavi. Verum enimverò multum foret optandum juvenes præcipuè medicinæ ſtudioſos græcis litteris adeo fuiſſe imbutos, ut parum vel non omnino latinis verſionibus egerent, quæ plerumque inconditâ quadam barbarie horrentes vel legenti planè nauſeam creant, vel in cauſâ ſunt ne unquam ſtylum politiùs effingant. Quantum

Quantum auxilii ex MSS. ad hoc opus illuſtrandum comparari potuerit, haud ſatis certo ſcio, ex his enim non eſt qui mihi in manus incidit, unius vero cod. manuſcripti *Bernenſis* meminit Fabricius, quâm lubens gaudenſque contuliſſem, ſi penes me fuiſſet, habent nimirùm uſus ſuos hujuſmodi collationes, multique apud Græcos & Romanos in hoc eruditionis genere elaborarunt, ſæpius tamen inveniuntur, poſt multum olii & laboris in libris evolvendis conferendiſque impenſum, in retrahendis fugientibus literulis & pauciſſimis punctulis emendandis fruſtrà omninò atque inutilitèr deſudâſſe.

Quem præ manibus habes libellum ex editione *Adriani Turnebi* Pariſiis impreſſâ evulgavi. Iſta vero ad codicem manuſcriptum Bibliothecæ Regiæ fuit emendata, quæ adeo eſt rara ut univerſa hac in urbe vix unum aut alterum exemplar poſſit inveniri, quarè horas me haùd meliùs collocaturum judicabam, quam ſi antiquum hunc ſcriptorem tantum non intermortuum luce redonarem, & ne quid, quod hunc librum utiliorem adhuc efficeret, deſideraretur, ei indicem

duplicem

duplicem tum Græcum tum Latinum appoſui.

Ad calcem hujus opuſculi de uſu veſicantium commentariolum adjeci quem lectori nec inutile nec injucundum fore arbitrabar, præcipuè cùm Rufus, qui in diureticis multus eſt, ne ſemel quidem Cantharidum mentionem fecerit, quas tamen in renum & veſicæ obſtructionibus reſerandis plurimum poſſe oſtendi. Et ſane uti nulla eſt medicina ad morbos acutiores curandos valentior, ità nec alia medici diſquiſitione dignior; cum haud unquam adhibeatur, quin ægroti res vel in melius vel deterius vergant.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ

ΚΥΣΤΕΙ ΚΑΙ ΝΕΦΡΟΙΣ ΠΑΘΩΝ.

ΟΣΑ περὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν νοσήματα γίνεται, καθ' ἕκαστον γράψω, καὶ ὡς γινώσκειν αὐτὰ χρὴ, καὶ ὡς θεραπεύειν· τὸ μὲν δὴ σύμπαν ἐν νεφροῖς οὐ πάνυ ὀξεῖαι νόσοι γίνονται, θανατώδεις γεμὴν οὐχ ἧσσον ἢ ἑτέρωθι. Καὶ γὰρ ἕλκη, καὶ ἐμπυήματα αὐτοῦ συστάντα πολλοὺς ἐν τῷ χρόνῳ ἀπέκτειναν· ἐπεὶ καὶ φλεγμήναντες οἱ νεφροὶ ὀδυνῶσι μέντι καὶ μειζόνως, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτὴ ἡ νόσος συνταχύνει· αἱ δὲ κατὰ κύστιν φλεγμοναὶ ὀξύτερον. καὶ γὰρ οὖρον ἀποληφθῆναι τούτοις ἑτοιμότερον, καὶ πυρέξαι καὶ παραφρονῆσαι καὶ ἐμέσαι πολλά τε καὶ ἄκρατα. ὀξύτεραι δὲ καὶ αἱ ἄλλαι κατὰ κύστιν νόσοι· καὶ γὰρ ἐπικαιρότερον τὸ χωρίον καὶ εὐθὺς ἀπὸ παίδων νοσεῖν εἰθισμένον, ἐν ᾧ δὴ μάλιστα αἱ ὀξεῖαι νόσοι γίνονται· τὸ δὲ κατὰ νεφροὺς γέ-

ρουσι

RUFFI EPHESII
DE
VESICÆ RENUMQUE AFFECTIBUS.

Caput I.

SIngulatim perſcribam morbos omnes, qui veſicæ & renibus innaſcuntur: eoſque ut præſcire & medicare conveniat. Ac in renibus quidem haud temerè unquam peracuti morbi obveniunt, tam exitiabiles tamen ibi quam qui maximè. Siquidem ulcera inibi coalita & ſuppurata proceſſu temporis exitio compluribus extiterunt. Nam licet renes, quum inflammatione tentantur, peradmodùm doleant, non tamen morbus acceleratur. Veſicæ verò inflammationes acutiores ſunt. His enim laborantibus promptius contingit urinas intercipi, febricitare, delirare, & multa itidem evomere mera & impermixta. Acutiores etiam ſunt reliqui veſicæ morbi: Aptior enim eſt hic locus, ſtatimque ab infantiâ affici ſolitus, morbis acutioribus præſertim. Re-

num verò doloribus citiùs & graviùs vexantur ſenes quam juvenes. Communiter autem omnia renum ac veſicæ vitià tractatu moroſa ſunt; præſertim ſi ulcus inſuper acceſſerit. Lotium enim continenter influens unà extimulat, & ad cicatricem perduci non patitur. Quæ hujuſmodi quum ſint, & prædiſcere & curare oportet.

CAPUT II.

Signa renum inflammatione laborantium.

INflammationis renum notæ ſunt, dolor infra lumbos, ut incedendi aut erigendi ſui ægrotis poteſtas negata ſit, & ſi ſternuere aut quocunque modo moveri iis contigerit, continuò lamentantur, & reclinari in ventrem non ſufferunt. Reſupini vero dolore nonnihil relevari videntur. Renes enim lumbis adjacent. Porro cuivis hunc in modum affecto tolerabiliùs eſt placidè jacere atque acquieſcere. Nam corpus inclinando dolor ingraveſcit, cruciatuſque, cùm cæteras partes permeant, tùm hepar ſupernum afficiunt, renes namque magnæ venæ communione illi malum ſuum communicant, præſertim ſi horum dexter inflammatione tentetur: eſt enim hic ipſe jecori propinquior, & ejus particulam & ſegmentum attingit: ſiniſter verò paulò remotior & demiſſior exiſtit. Alii verò dolores veſicam uſque & genitalia protenduntur, & ii quidem continui, ſed diſſipati, lumbos, crura & ilia exagitant. Ægrotantibus interim extrema frigent, tibiæ, & pedes præcipuè: meiunt aſſiduè & difficulter, principio tenuia & aquoſa, invaleſcente verò phleg-

mone

ρουσι μᾶλλον ἢ νέοις συμβαίνει. διὰ τόδε ϗ μαλακώτεροι ἐκείνων εἰσί. πάντα δὲ, ϗ τὰ τῶν νεφρῶν, ϗ τὰ τῆς κύστεως οὐκ εὐμεταχείριστα, ϗ μάλιστα ὅσα ἕλκη ἐν αὐτοῖς γίνεται. ἐπιῤῥέον γὰρ συνεχῶς τὸ οὖρον δάκνει τε ἅμα, ϗ εἰς ἀπειλὰς ἰέναι κωλύει. ὡς δὴ τοιαῦτα ὄντα προαγορεύειν χρὴ ϗ ἰᾶσθαι.

ΣΗΜΕΙΑ ΝΕΦΡΩΝ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ.

ΚΑὶ δὴ ἔνθα σημεῖα νεφρῶν φλεγμονῆς, ὀδύνη ἔχει ὑπὸ τοὺς κενεῶνας, ϗ οὔτε ὀρθοῦσθαι δύνανται, οὔτε βαδίζειν· ϗ ἤν τε πταρμὸς, ἤν τε ἄλλος τὶς σεισμὸς πέσῃ, ἀνοιμώζουσι, ϗ ἐπὶ γαστέρα μὲν κλινόμενοι οὐκ ἀνέχονται· ὕπτιοι δὲ ἀνέχονται μένειν· κεῖνται γὰρ πρὸς τοῖς κενεῶσιν οἱ νεφροί. παντὶ δὲ τοιούτῳ ἀλγουμένῳ εὐφορώτερον κειμένῳ ἀτρεμίζειν. περὶ μὲν τὰς κλίσεις τοιαῦτα πάσχουσι· τὰ δ᾽ ἄλλα διήκουσιν οἱ πόνοι, ἄνω μὲν μέχρι ἥπατος. κατὰ γὰρ μεγάλην φλέβα κοινωνοῦσιν αὐτῷ, ϗ μᾶλλον εἰ ὁ δεξιὸς φλεγμαίνει. ϗ γάρ τι, ϗ ἐγγυτέρω οὗτός ἐστι τοῦ ἥπατος, ϗ ψαύει τοῦ λοβοῦ· ὁ δὲ ἀριστερὸς προσωτέρω ϗ κάτω. ἄλλοι δὲ πόνοι μέχρι κύστεως ϗ αἰδοίου κατέρχονται, ϗ οὗτοι συνεχεῖς, ἀλλὰ διεσπασμένοι μάλιστα εἰς ὀσφῦν τε ϗ ἰσχία ϗ ἦτρον ἐνσείουσι· ψύχεται δὲ αὐτοῖς ἄκρα, μᾶλλον δὲ κνῆμαι ϗ πόδες· ϗ οὐροῦσι συνεχῶς ϗ ἐπιπόνως· ϗ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν λεπτὰ ϗ ὑδατώδη· προϊούσης δὲ τῆς φλεγ-

μονῆς,

μονῆς, ἐρυθρότερα. ὅταν δέ γε εἰς τόδε ἀφίκωνται, λεπτύνονται μὲν ἰσχία καὶ γλουτοί· ἀκρατέστερα δὲ τὰ σκέλη γίνεται· τοῖς ᾗ καὶ ἐξεπύησαν οἱ νεφροὶ, καὶ τά γε πολλὰ τούτων οὕτω τελευτᾶ. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐμπυημάτων αὐτίκα εἰρήσεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ.

Τας δὲ φλεγμονὰς θεραπεύειν ὧδε· κατακλίνειν μὲν ὡς μαλακώτατα, καὶ σίτου τὴν πρώτην ἀπέχειν· οὐ μὴν εἰς ἅπαν αἱ λιμαιχίαι τούτοις συμφέρουσιν, ἤπερ ταῖς ἄλλαις φλεγμοναῖς, ἀλλά τι καὶ προσαρτέον, φυλάσσοντα τοὺς πυρετοὺς ὅπη τε χαλῶσι, καὶ ὅπη ἐπιτείνουσιν. οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τοσοῦτον ἀγαθὸν αἱ ἀποσιτίαι, ὅσον κακὸν αἱ ἀπὸ τῶν οὔρων ἀκρατῶν γενομένων δήξεις. διαιτᾶν ᾗ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν λεπτοῖς ῥοφήμασι καὶ ποτῷ ὕδατι· μελίκρατον δὲ μὴ προσφέρειν, ἐὰν μήσοι δοκῇ ἐπ᾽ οὔρησιν ἤδη προτρέπειν· ὃ ἐγὼ κατ᾽ ἀρχὰς οὐκ ἐπαινῶ πρὶν σαφῶς τὰς ὀδύνας πέσσεσθαι· τότε δὴ καὶ πάνυ φημὶ δεῖν τοῖς οὐρητικοῖς καθαίρειν.

ΠΕΡΙ ΚΛΥΣΤΗΡΟΣ.

Ει δὲ καὶ ἡ γαστὴρ κενωθῆναι δέοιτο, ἄλλην μὲν κένωσιν μηδεμίαν μηχανᾶσθαι, ὁποῖαι αἱ ἀπὸ φαρμάκων

mone rubicundiora. Et quum eo ſtatus progreſſum eſt, femora & clunes extenuantur, atque gracileſcunt, tibiæ debilitantur, & quibuſdam ſuppurantur renes. Nam bonâ ex parte ita finiuntur, ſed de ſuppuratis paulò poſt tractabitur.

Caput III.

Curatio Phlegmones.

INflammationibus ita medendum. Ægroti in lecto componendi ſunt quàm molliſſimè, & primum diem à cibo cohibendi. Non tamen ſicut in aliis inflammationibus conducunt extremæ inediæ; ſed aliquid aſſumendum potiùs, obſervando, quum ſe febres intenderint, & quando relaxârint. Nec tantum illis proſunt jejunia, quantum noceat acrimonia intemperati lotii. Primis autem diebus ſuſtentandi ſunt ſorbitionibus dilutis, & aquæ potu. Mulſo verò eos abſtinere oportet, niſi jam tum urinas ciere conſultum ſit; quod initio fieri mihi non probatur, antea quam liquido conſtiterit dolores eſſe ſopitos: quo tempore equidem per urinas purgare operæ pretium fore judicarim.

Caput IV.

De Clyſtere.

QUod ſi alvus vacuanda ſit, nihil tale moliri oportet quale illud vacuandi genus, quod medica-

medicamentis inventum atque excogitatum. Eluenda tantum eſt injecta aqua calida, aut malvæ aut lini, aut ſiliciæ decocto, cui olei admixtum ſit quantum uſus exigit. Nec verò ita magna copia immittenda eſt, ne inteſtina completa renes comprimant: ſubductâ alvo, ſi necdum concedat dolor, lanam oleo calido delibutam circumpones, atque illic reſidere patiêre. Nec abs re fuerit rutam, hibiſcum, anethum, & artemiſiam oleo incoquere.

Caput V.

De Venæ Sectione.

Acrius ægrotantibus vena ſecundum cubitum ſecanda eſt, & ſi quid inflammationis reliquum ſit, emplaſtra illinenda ſunt, primùm ex farinâ mulſo incocta, aut telino. Poſtea admiſcere conveniet chamæpytis, polii, abrotani, vitis nigræ, rutæ, abſinthii, centauriæ, artimeſiæ & triſſaginis folia; ad hæc aſari & junci odorati. Tùm non amplius emplaſtra mulſo incoquere, ſed muſto aut vino melitite: adjicere etiam cum ſuperiorum aliquo farinæ duplum: paulò plus etiam, ſi quis efficacius cupiat, admixta cera ſicca & contuſa. Benefacit præterea hoc Chryſippi emplaſtrum, quod ita conficitur: Galbani, reſinæ terebinthi, polii, farinæ ervi, ſingulorum pondo drachmæ quinquaginta: iridis ſiccæ ſiciliqui duo: cerati ſuaviter olentis hemina: farinæ tritici ſextarii dimidium. Hæc muſto decocta illinito, nephriticis quidem po-

ἐξούρηται· κλύσματι δὲ θερμὸν ἐνιέναι, ἢ μαλάχην ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἢ λίνου σπέρμα, ἢ βουκέρας· τούτων τινὶ ἀποκλύζειν μετ' ἐλαίου, καὶ τούτῳ τὸ ἱκανὸν προσμίσγων· πλῆθος δὲ ἐνιέναι μὴ πολύ, ὡς μὴ πιέζῃ τοὺς νεφροὺς τὰ πληρώματα τοῦ ἐντέρου· ὑπελθούσης δὲ τῆς γαστρός, εἰ μὲν ἐνδιδοίη ὁ πόνος, ἔριον περιτιθεὶς ἐν κύκλῳ ἀναπαύειν ἐπιτέγγων ἐλαίῳ θερμῷ· οὐκ ἀπὸ τρόπου δὲ συνεψεῖσθαι τῷ ἐλαίῳ τοῦ τε πηγάνου καὶ τῆς ἀλθαίας καὶ τοῦ ἀνήθου, καὶ τῆς ἀρτεμισίας.

ΠΕΡΙ ΦΛΕΒΟΤΟΜΙΑΣ.

Ὀξύτερον δὲ πονούντων, φλέβα κατ' ἀγκῶνα τέμνειν. εἰ δὲ καὶ ὥς τι ὑπολείποι τῆς φλεγμονῆς, ἐπιπλάσματα καταπλάσσειν, τὰ μὲν πρῶτα ἀλεύρῳ ἐν μελικράτῳ ἑφθῷ ἢ τηλίνῳ· ἔπειτα δὲ καὶ τῆς χαμαιπίτυος μίσγειν καὶ τοῦ πολίου, καὶ ἀβροτόνου δὲ μίσγειν καὶ τῆς βρυωνίας, καὶ τοῦ πηγάνου καὶ ἀψινθίου καὶ κενταυρίου, καὶ ἀρτεμισίας καὶ τῆς χαμαίδρυος τῶν φύλλων, καὶ τοῦ ἀσάρου, καὶ τῆς σχίνου τοῦ ἄνθους· καὶ τότε μηκέτι ἐν τῷ μελικράτῳ καταπλάσματα ἑψεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν γλυκεῖ ἢ οἴνῳ μελιχρῷ· μίσγειν δὲ καὶ τοῦ ἀλεύρου, τοῦδε μὲν μέρη τέσσαρα, τῶν δέ τινος εἰρημένων φαρμάκων μέρη δύο· ἰσχυροτέρῳ δὲ βουλόμενος χρῆσθαι, καὶ πλέον τι καὶ κηροῦ ξηρᾶς προσμίσγειν κεκομμένης. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ τοῦ Χρυσίππου κατάπλασμα· ἔστι δὲ τόδε, χαλβάνης καὶ ῥητίνης τερεβινθίνης, καὶ πολίου, καὶ ὀροβίνου ἀλεύρου, ὁλκαὶ ἑκάστου πεντήκοντα, ἴρεως ξηρᾶς δραχμαὶ τέσσαρες, κηρωτῆς ῥοδώδους κοτύλη μία, ἀλεύρου πυρίνου χοίνικος ἀττικῆς τέταρτον· ταῦτα ἑψῶν ἐν γλυκεῖ

καταπλάσσειν, τοὺς μὲν νεφριτικοὺς ἐξόπισθεν, τοὺς δὲ καὶ κύστιν πονοῦντας ἔμπροσθεν. εἰ δὲ μὴ καταπλασσομένῳ πραΰνοιτο ἡ ὀδύνη, πυριᾶν σικύας προσβάλλων τῇ τε ἄλλῃ ὀσφύϊ καὶ ὑπὸ τοὺς κενεῶνας ἀποσχάζειν τε καὶ ἀφέλκειν τοῦ αἵματος. ἔπειτα σπόγγοις πυριᾶν, καὶ εἰς θερμὸν ἐγκαθίζειν, συνηψημένων τε τῷ ὕδατι τῆς τε μήκωνος, καὶ τῆς ἀνθέμιδος καὶ τοῦ καλάμου, καὶ τῆς σχίνου· πρότερον δὲ καὶ κύστιας πληροῦντα ἐλαίου καὶ ὕδατος, παρακλίνειν, καὶ τἄλλα λιπαρῶς πυριᾶν· ἐπὶ δὲ τούτοις κηρωτὰς καὶ μαλάγματα ἐπιτιθέναι, τὰς μὲν κηρωτὰς διὰ κυπρίνου ἐλαίου, ῥοδίνου, καὶ ἰρίνου μύρου, τὰ δὲ μαλάγματα εἶα τὰ εὐωδέστατα.

ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΩΔΥΝΙΑΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ.

ΕΝ δὲ ταῖς ὀδύναις, πίνειν φάρμακα τοιάδε· μαράθρου σπέρματος κόκκους εἴκοσι, καὶ ὀποῦ μήκωνος ἢ πάνακος τῆς ἡρακλείας τριώβολον τῆς ῥίζης, καὶ μελιλώτου βραχὺ, καὶ κεδρίας ἢ καὶ κωδείας πεφωγμένης ἡμιώβολον, καὶ σύρακος ἡμιώβολον, καὶ σελίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, καὶ ὀποῦ μήκωνος ὅσον ὄροβον· τούτων ἕκαστα τρίβων ὡς λειότατα, καὶ κεραννύων ἐν γλυκεῖ ὕδατι διδόναι πίνειν. αὐτίκα γὰρ ὠφελήσει εἰ ὀξωίει, καὶ ὕπνος ἕξει τὸν

ἄν-

nè, ante verò veſicâ laborantibus. Tum ſi nec emplaſtris cruciatus lenietur, admovendæ ſunt cucurbitulæ tum lumbis, tum partibus infra ilia, & ſcarificatione ſanguis detrahendus. Poſtea adhibenda ſunt fomenta ex ſpongiis, faciendumque, uti æger ſupra aquam calidam deſideat, in quâ papaver, anthemida, arundinem juncumque coxeris. Cæterum priùs impletis oleo & aquâ veſicis, reclinandus erit, fovenduſque molliter & delicatè. Poſtremò his locis ſuperponere proficiet tum cerata ex oleo Cyprino, roſaceo, & irino unguento, tum malagmata odoris ſuavitate quam jucundiſſima.

Caput VI.

Contra vehementes cruciatus remedia.

QUum dolores infeſtant, hæc medicamenta ebibenda ſunt; ſeminis fœniculi grana vicena; opii, aut panacis Herculei radicis ſeſquiſcrupulum, ſertulæ campanæ momentum, cedriæ & ſcapi papaveris exuſtulati ſemiobolum, ſtyracis tantundem, apii quantum tribus digitis comprehendi poteſt, meconii, quanta eſt ervi magnitudo : horum unumquodque ſubtiliſſimè tritum, ex aquâ dulci potandum exhibeto. Actutùm enim juvabit, quantumvis dolor ſæviat, &

mollis ſomnus obrepet. Poſtea quum tempeſtivum eſſe videbitur, diuretica adhibenda ſunt.

CAPUT VII.

Diuretica Nephriticis.

HÆc ſint, quæ urinas ducant; apii radix, chamæpitys, caſia, meium, cinamomum, polium, petroſilinum, & gramen: hæc in aquâ coquenda ſunt, & cum vino aut mulſo propinanda. Prodeſt etiam echinorum marinorum eſus. Inter olera fœniculus, apium, daucus, raphanus diſcoctus, cucurbita cocta, & agreſtia omnia utiliter aſſumuntur. Bellè enim excitant meiendi voluntatem: & cumprimis paſtinaca, crithmum, ſcandix. Ac talibus expectandum urinas opioſas, & craſſas fore, ſedimentumque laudabile habituras, quod maximè indicat morbum: quæ verò aqueæ, puræ & perſpicuæ redduntur, judicandi ſui majorem adferunt difficultatem.

CAPUT VIII.

Suppurationum & Inflammationum Sanatio.

INflammationes hoc modo bene quis curarit. Porro quibus ſuppurati ſunt renes, jam ilia intumuere

ἄνθρωπον. ὅταν ἢ καιρὸς φανῇ, τότε καὶ τοῖς οὐρητικοῖς καθαίρειν.

ΟΥΡΗΤΙΚΟΝ.

ΤΑ δὲ οὐρητικὰ ἔσω τάδε, ἀκόρου τε ῥίζα, καὶ χαμαιπίτυς, καὶ κασία, καὶ μεῖον, ἢ κινάμωμον, καὶ πόλιον, καὶ πετροσέλινον, καὶ ἄγρωστις· ταῦτα μὲν ἕψειν ἐν ὕδατι, καὶ μετ' οἴνου ἢ μελικράτου πίνειν· ἐσθίειν ἢ τῶν τε θαλασσίων ἐχίνων, καὶ λαχάνων τοῦ μαράθρου, καὶ τοῦ σελίνου, καὶ τοῦ δαύκου καὶ τῆς ῥαφανίδος ὅτι κάλλιστα ἑψημένης, καὶ σικύου ἑφθοῦ, καὶ τὰ ἄγρια πάντα· ἐπ' οὔρησιν γὰρ καλῶς προτρέπει· μάλιστα ἢ οἱ σταφιλῖνοι, καὶ τὰ κρῆθμα, καὶ οἱ σκάνδικες· καὶ οὖρα δεῖ προσδέχεσθαι τοῖς τοιούτοις πολλά τε καὶ παχέα, καὶ ὑποστάσεις καλὰς ἔχοντα· καὶ μάλιστα τοῦτο κρίνει τὴν νόσον· αἱ δὲ ὑδατώδεις, καὶ καθαραὶ, καὶ διαφανεῖς οὐρήσεις, δυσκριτώτεραι.

ΕΜΠΥΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΛΕΓΜΟΝΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

ΤΑς μὲν οὖν φλεγμονὰς ὧ δ' ἄν τις θεραπεύοι κάλλιστα· ὅσοις δὲ ἔμπυοι οἱ νεφροὶ γίγνονται, ἤδη

μέντι

μέντι ϗ ἐξογκεῖ περὶ τοὺς κενεῶνας, ἀτὰρ ϗ καῦμα ἰσχυρὸν ἔνεστιν ἐν τοῖς νεφροῖς, ϗ οὐροῦσι πυῤῥὰ ϗ ἄκρατα, ϗ αἱ ὀδυνάαι οὐκέτι μὲν ὀξεῖαί εἰσιν ὡς πρόσθεν, βαρύτεραι δὲ ϗ σφύζουσαι, οἱ πυρετοὶ οὐ καθεστῶτες, ἀλλὰ πεπλανημένοι γίγνονται, ϗ ῥιγώδεις· τούτοις ῥήγνυνται τὰ μὲν πολλὰ ἐπὶ κύστιν· ϗ ἐστὶν αὕτη τῶν ῥήξεων ἡ κρατίστη· ποτὲ μὴν ϗ ἐπὶ ἔντερον ῥήγνυνται, ταύτῃ κορυφώσαντος τοῦ ἐμπυήματος ϗ σαπέντος. Πραξαγόρας δὲ ἔφη τινὶ ϗ τὸ οὖρον διὰ τῆς ἕδρας ἰδεῖν ἐκκρινόμενον, ϗ βιῶναι μὲν τοῦτον ἔτη δώδεκα· οὐ μέν τοι εἰδέναι εἰ ϗ μεταξὺ ἐβίω· προαπελθεῖν γὰρ, ϗ οὐδὲν ἔτι πυθέσθαι ὕστερον. ἄλλοις δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω ῥήγνυται παρεξιὸν τὸν κενεῶνα, ὃν πληροῦσθαι ἀνάγκη πύου τὲ ϗ οὔρου, ϗ αὐτοῦ μένειν. χρόνῳ δὲ βιασάμενα εἰς τὴν ἕδραν ἥκειν, ϗ ταύτῃ ἰέναι ἔξω· τοῖς δέ τισιν οὐδὲ ῥήγνυσθαι ἐθέλει ἐκ τῶν νεφρῶν, ἀλλ᾽ αὐτοῦ μένειν χρόνον πολὺν ἕς τ᾽ ἂν ἢ διακαύσῃ, ἢ ἄλλον τρόπον ἀποστομώσῃ· ῥαγέντα δὲ ἐπὶ κύστιν, τὰ μὲν πρῶτα μυξοποιά τε ϗ αἱματώδη οὐροῦσιν, ὥσπερ ἐκ τινὸς ϗ ἑτέρου τομῆς ἐμπυήματος· ἔπειτα κατὰ λόγον τῶν ἑλκῶν. εἰ μὲν τὰ ἕλκη πονηρεύοιτο, οἷα ϗ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἕλκεσι σηπομένοις πολλάτε ϗ δύσοσμα, ϗ πελιὰ, ϗ μυξώδη· καί τινα ϗ σαρκία παραμήκη ὁποῖα ἶνες ἀπέρχονται· εἰ δὲ χρηστὰ εἴη τὰ ἕλκη, ϗ τὸ πύον λευκὸν ϗ ὁμαλὸν, ϗ ἄνοσμον ϗ ὀλίγον ἀπέρχεται. ἢν δέ σοι δοκῇ ὁ νεφρὸς εἰς πύον τρέπεσθαι, δόξῃ δὲ τοῖς εἰρημένοις σημείοις, συμπεπαίνειν τὲ ὡς τάχιστα, ϗ ῥῆξίν ἵνα οὕτω μηχανᾶσθαι· τὰ γὰρ

tumuere, & renibus ipſis vehemens ineſt ardor, fulva & pura meiunt, nec jam tam acres ſunt cruciatus quàm antea, cæteroquin graviores & pulſantes: febres non ſtatæ, ſed erraticæ atque horridæ. Illis ſuppurata, ut plurimum in veſicam erumpunt, quæ rupturarum eſt potentiſſima. Aliquando in inteſtinum abſceſſus rumpitur, ibi ſe allevante purulentâ materiâ, & putreſcente. Praxagoras referebat viſum ſibi quendam, qui per ſedem urinam excreviſſet, ſupervixiſſetque annis duodecim: anne etiam pluribus, (quod tunc temporis ipſe diſceſſiſſet, nec de eo quicquam audiſſet poſtea) ignorare. Sunt alii, quibus abſceſſus collectio extrorſum abrumpitur, & iliorum cavernas pervadit, quas pure & lotio compleri neceſſum eſt, ibique illuviem adhæreſcere. Deinde progreſſu temporis in anum extrudi atque illac foras tendere. Nonnullis verò extra renes frangi cunctatur, & illic ad multum tempus remanet, uſque quo exuratur, aut quocunque modo ſe diſcindat. Quibus autem in veſicam effunditur, illi principio mucoſa, & cruenta meiunt, inſtar apoſtematis exciſi: deinde pro ulcerum ratione. Nam ſi malignè exaſperentur, ut in aliis ulceribus putreſcentibus uſu venit, multa redduntur fœtida, livida & mucoſa, atque etiam quædam carunculæ oblongæ ſimileſque membranis abſiſtunt: ſin ulcera maligna non extiterint, pus album & æquabile, ſine graveolentiâ & copiâ paucum excernitur. Jam verò ſi ren ad ſuppurationem inclinare videbitur, (videbitur autem prædictis ſignis) maturandum eſt quoad ejus fieri poteſt, & ita viam quandam moliri atque com-

miniſci ad puris exitum, quod ſæpiùs in veſicam divertitur. Proinde ſpongiis identidem fovere oportebit, & locum farinâ hordeaceâ cùm ficuum decocto oblinere : verùm ficus eaſdem in mulſo aut vino decoquere conſimiliter oportebit. Bonum erit etiam ficus ipſas tenuando & diducendo admiſcere, & comam tuſam abſinthii, quin & Chamelææ, iridis, brioniæque radicem excretam. Hæc ſiquidem tum mitificant, tum urinas proliciunt. Expedit autem meiendi facultatem provocare. Ideò ægroti erunt invitandi, ut aliquid horum bibant, quæ urinas cient. Ad quem uſum accommodatiſſimum erit amerinæ ſemen ex vino aut mulſo potum. Conferet quoque ferulæ radix, & anchuſa, & arum, ſive unumquodque per ſe datum, ſive cum uno horum aut altero permixtum.

CAPUT IX.

Diuretica, quæ abſceſſus frangunt.

PRodeſt etiam illud, origani & dauci ſextarium, pſeudodictamni eandem menſuram in vinum album odorumque conjicito atque recondito. Quum vero neceſſe habebis, ſumes cyathos quatuor, & affuſo aquæ dimidio, permixtâque drachmâ ex foliculis rutæ ſubtiliſſimi pulveris, propinabis. Hoc pus educet & urinas copioſè. Si tamen omnia tentanti labor fruſtra ceſſerit, necdum ruptum ſit empyema, clyſteriis acribus ventrem eluere

πολλὰ ἐπὶ κύστιν τρέπεται· πυριᾶν τε συνεχῶς τοῖς σπόγγοις, ϗ καταπλάσσειν ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετὰ σύκων ἀφεψήματος· τὰ δὲ σύκα ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ ἕψειν· ἀγαθὸν ϗ αὐτῶν τῶν σύκων μίσγειν λεαίνοντα, ϗ ἀψινθίου δὲ κόμην κόψαντα ἐμβάλλειν, ϗ χαμελαίας, ϗ ἴριν σεσησμένην ϗ βρυωνίας τὴν ῥίζαν. ταῦτα δὲ ἅμα μὲν συμπέσσει, ἅμα δὲ ἐπ᾽ οὔρησιν ἄγει. δεῖ δὲ ϗ τὴν οὔρησιν ἐρεθίζειν· ὥστε ϗ ἐπιπίνειν τῶν οὐρητικῶν κελεύειν συμφέρει· ἐπιτηδειότατον δὲ τὸ τῆς ἄγνου σπέρμα ἐν οἴνῳ ἢ μελικράτῳ πινόμενον· ϗ ἡ τοῦ νάρθηκος ῥίζα ϗ ἄιχουσα ϗ τὸ ἄρον, ϗ ἕν τι ἕκαστον, ϗ εἰ δύο ϗ τρία συμμίξαις.

ΟΥΡΗΤΙΚΑ ΡΗΓΝΥΝΤΑ τὰς ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ.

Αγαθὸν δὲ ϗ τόδε· ὀριγάνου ϗ δαύκου ὅσον χοίνικα, ϗ ψευδοδικτάμνου ὅσον χοίνικα ἐμβάλλων εἰς οἶνον εὐώδη λευκὸν ἀποτίθεσθαι· ὅταν δὲ χρῄζῃς, λαβὼν κυάθους τέσσαρας, ϗ κεράσας πρὸς ὕδατος δύο, ϗ ἔτι πηγάνου φύλλων ὡς λειοτάτων μίξας, δραχμὴν μίαν διδόναι πίνειν. τοῦτο ἄξει πύον ϗ οὖρα πολλά. εἰδέ σοι τάδε ποιοῦντι μηδὲν μᾶλλον ῥηγνύοιτο τὸ ἐμπύημα, ϗ ὑποκλύζειν κλυσ-

μοῖς δερμέσιν. οἱ δὲ κλυσμοὶ εἰσὶν ἐλλεβόρου τὲ ἀπόβρεγμα τοῦ μέλανος, ϗ ῥαφανίδος ϗ σκορόδων ϗ σικυωνίας· βρέχειν ἢ ἐν ἅλμῃ ϗ ἐν θαλάσσῃ ἢ ἐν ὄξει· ϗ μικρὸν ἐλαίου μίξαντα τοῦ ὀλισθηρὸν εἶναι, τούτοις κλύζειν· κελεύειν δὲ ὅτι πλεῖστον χρόνον κατέχειν· πολλάκις γὰρ ῥηγνύει τὸ ἐμπύημα, ϗ δὴ ἔῤῥωται· χρὴ μέντοι ἔτι ϗ τοῖς σπόγγοις πυριᾶν ϗ τοῖς καταπλάσμασιν, ὡς πᾶσά τε λωφήσῃ ἡ ὀδύνη, ϗ τὸ πῦον εὔροον γίνηται.

ΟΥΡΗΤΙΚΑ ΕΛΚΩΝ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΑ.

Διδόναι δὲ ϗ τῶν οὐρητικῶν καθαρτηρίων, λογιζόμενον πρὸς τὸ ἕλκος· εἰ μὲν εὔηθες εἴη, σημαίνουσί τε οἱ πυρετοὶ ϗ οἱ πόνοι ἐπικουφίζοντες, ϗ τὰ ἐν τοῖς οὔροις λεῖα ϗ λευκὰ ϗ ἄνοσμα ἰόντα, ϗ οὐρήσιες εὐπετῶς ἀπερχόμεναι· εἰ δὲ τοιαῦτα εἴη, τῶν πρᾳοτέρων προσφέρειν· οἷον τό, τε τοῦ σικύου σπέρμα μετὰ μέλιτος ϗ τῶν φοινίκων τὸ ἀφέψημα, ϗ ἴριν μετὰ μέλιτος ϗ αὐτὸ μέλι· ἰσχυρότερον ἢ καθαίρειν βουλόμενος, ἀδιάντου τὲ ἀφέψημα μετὰ μελικράτου ὕδατος, ϗ χαλβάνην ϗ τοῦ ἡρακλεωτικοῦ, ϗ ῥητίνην τερμινθίνην διατήξας ἐν ὕδατι· εἶτα ὅταν καταστῇ τὸ ὕδωρ, ἠθήσας ϗ κεράσας μελικράτῳ, ἢ οἴνῳ, οὕτω δίδου· ταῦτα μὲν πρὸς τὰ εὐηθέστερα τῶν ἑλκῶν.

ΕΠΙΠΛΑΣ-

oportebit. Conſtant autem ex veratri nigri infuſione, in quâ etiam permaduerint raphanus, allia, & pulpa colocynthidis. Licebit quoque in muriâ, vel aquâ marinâ, vel aceto macerare: tum pauco oleo admixto, ut lubricum ſit, his rebus alvum perfundere, jubereque, ut quàm poterint diutiſſimè retineant. Eo ſæpe purulenta collectio frangitur, & conſaneſcit: nihilominus tamen ſpongiis uſque fovere convenit & emplaſtra inducere, ut dolor omnis minuatur, & pus ex facili profluat.

CAPUT X.

Quæ movendo urinas ulcera detergunt.

DAnda itidem ſunt quæ per urinas purgant, ulceris habitâ ratione: quod ſi tractabile ſit, (id autem denotant febres, & dolores leviores, & quæ in urinis apparent æquabilia, alba, & inodora, cum facilitate meiendi) mitiora exhibeantur. Cujus generis ſunt peponis ſemen, palmarum decoctum, iris excepta melle, & ipſum mel per ſe. Et ſi quis valentiùs purgare volet, uſurpet capilli Veneris decoctum cum aquâ mulſâ, galbanum, opopanacem, reſinam terebinthi: tum in aquâ liquefaciat, atque ubi aqua referbuerit & ſubſtiterit, percolet, & ex mulſo aut vino bibendum exhibeat. Hæc quidem ulceribus minus moroſis atque difficilibus auxiliantur.

CAPUT XI.

Cataplaſmata ulceribus putreſcentibus.

ADverſus maligniora ulcera valentioribus opus eſt, & intro aſſumptis, & foris admotis: intus quidem quæcunque jam dicta ſunt ad rumpendas collectiones convenient; & cuminum Æthiopicum cum vino dulci, ruta cum melle & vino, canchrys cum ſemine porri ex vino molli & delicato. Extra verò proderit ervi farinam in vino & melle coctam illinere, & roſas aridas tritaſque cum lente & melle, aut baccas myrti alicui horum incoctas. Quippe hæc & id genus omnia ulcerum putredines inhibent: verùm oportet totos lumbos & ilia perlinire. Bonum etiam aliquod medicamentum injicere eorum, quæ dyſenterica appellantur, ſi vehementiùs depaſcatur ulcus: ſi verò præ dolore & inflammatione pus foràs prodire non poteſt, abluere oportebit tenui cremore ptiſanæ, & lacte, & hujuſmodi tepida fomenta adhibere, & ſupra aquam tepidam ſedentem collocare. Ita enim percommodè exierit. At ſi propter craſſamentum retardetur, bibendum decocturam fœniculi, apii, chamæpityos, abſinthii atque origani. Hæc taliter facienda ſunt.

CAPUT XII. *De Lacte.*

POſtmodum bibendum lac cum melle, cumprimis aſininum aut equinum. Siquidem ejus magnus

ΕΠΙΠΛΑΣΜΑΤΑ ΣΗΠΟΜΕΝΩΝ ΕΛΚΩΝ.

Πρὸς δὲ τὰ πονηρότερα ἰσχυροτέρων δεῖ καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν. ἔνδοθεν μὲν οὖν, ὅσα τὲ πρὸς τὰς ῥήξεις ἤδη εἴρηται συμφέρειν, καὶ κύμινον τὸ αἰθιοπικὸν μετὰ οἴνου γλυκέος, καὶ πήγανον μετὰ μέλιτος καὶ ὄινου, καὶ κάγχρυς μετὰ πράσου σπέρματος ἐν οἴνῳ ἁπαλῷ· ἔξωθεν δὲ ὀρόβων ἀλεύροις καταπλάσσειν ἑφθοῖς ἐν οἴνῳ, καὶ μέλιτι, καὶ ῥόδοις ξηροῖς μετὰ φακῆς τρίψας καὶ μέλιτος, καὶ μύρτοις μετά τινὸς τούτων ἑφθοῖς. τὰς γὰρ σηπεδόνας τῶν ἑλκῶν ἐπέχει ταῦτα τὲ καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα, καταπλάσμασιν ὀσφυώ τε καὶ κενεῶνας ὅλους περιλαμβάνοντας. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐνιέναι τῶν δυσεντερικῶν τι φαρμάκων, εἰ ἐπὶ μεῖζον νέμοιτο· εἰ δὲ ἐπὶ πόνου καὶ φλεγμασίας τὸ πύον ἔξω διαδιδόναι μὴ δυώαται, ὑποκλύζειν χυλοῖς πτισάνης λεπτοῖς καὶ γάλακτι, καὶ τ' ἄλλα χλιάσμασι πυριᾶν, καὶ εἰς ὕδωρ καθίζειν θερμόν. οὕτως γὰρ μάλιστα ἂν ὑπέλθοι· εἰ δὲ ὑπὸ πάχους ἐνίσχοιτο, μαράθρου τὲ ἀφέψημα πίνειν καὶ σελίνου καὶ χαμαιπίτυος, καὶ ἀψινθίου καὶ ὀριγάνου. ταῦτα μὲν δεῖ ποιεῖν ὧδε.

ΠΕΡΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.

Μετὰ δὲ γάλα πίνειν σὺν μέλιτι, τὰ μὲν πρῶτα ὄνειον ἢ ἵππειον· πρὸς γὰρ τὴν κάθαρσιν τῶν ἑλ-

κῶν

κῶν συμφέρει· ὅταν δὲ μηκέτι καθαίρεσθαι δέωνται, ἀλλὰ τὸ μὲν πύον ὑπίῃ ὀλίγον, αἱ δὲ ἀπὸ τῶν οὔρων δήξεις ἀμβλυώωνται, χρήζῃ δὲ ὁ ἄνθρωπος πιαίνεσθαι, τότε ἤδη τὸ βόειον γάλα προσφέρειν, καὶ μᾶλλον τοῦ οἴος. παχύτερον γὰρ καὶ ἧσσον διαχωρητικόν· πλῆθος δὲ προσφέρειν καὶ δύο καὶ τρεῖς, καὶ ἔτι πλείους κοτύλας· καὶ σιτίον εὐθὺς μηδὲν ἄλλο λαμβάνειν, ἕως ἂν τόδε καταπεφθῇ· τὸ δὲ ὑποχωρῆσαν τοῦ γάλακτος, τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν τῶν ἔσω κάλλιστον φάρμακον, τοῖς τε χαλεποῖς ἰχῶρσιν εὐμενέστατον, καὶ ταχὺ ἀνατρέφον τὸ σῶμα· μάλιστα δὲ ἐν νοσήμασι φθινώδεσι, ὅτι δεῖ τάχιστα εἰς εὐεξίαν καταστῆσαι τὸν ἄνθρωπον. ὥστε εἰ καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ πιαίνεις τὸν νεφριτικὸν, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις. χρὴ οὖν κατακείμενον μαλακῶς ἀνατρίβειν τὲ ἐφ᾽ ἑκάστῃ ἡμέρᾳ, καὶ τρέφειν, κατ᾽ ἀρχὰς μὲν γάλακτι, ὡς εἴρηται, καὶ ῥοφήμασι πτισάνης, καὶ ἀμυλίοις καὶ τῷ πλυτῷ ἀλεύρῳ, ἐν γάλακτι ἑφθῷ, καὶ ἰτρίοις καταθρύπτων εἰς ζωμὸν ὄρνιθος λιπαρὸν, καὶ ἔτνη τά τε ἀπὸ τῶν ὤχρων, καὶ ἀπὸ τῶν δολίχων, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ὀρόβων, προσαπογλυκαίνειν τοὺς τε ὀρόβους καὶ αὐτοὺς καθ᾽ αὐτοὺς ἑψῶν, ἢ καὶ συμμίσγων τινὶ τῶν εἰρημένων ὀσπρίων.

ΠΕΡΙ ΛΑΧΑΝΩΝ.

Λάχανα δὲ ἐπιτήδεια τοῖς παροῦσι μαλάχη καὶ λάπαθον, καὶ βλίτον, καὶ ἀνδράχνη, καὶ ἀσπάραγος,

magnus uſus eſt ad ulcerum munditiem. Quando autem nihil amplius repurgari indigebunt, & pauca ſubluvies effluet, morſúsque urinarum retundentur, atque homo corpus recuperare & pingueſcere laborabit, tum lac bubulum citiùs quam ovillum obtuleris. Craſſum enim magis & minus fluidum. Dabitur verò ad duas, tres, pluréſve heminas. Nec cibi quicquam præterea ingeretur, quoad ſumptum hoc percoctum ſit & mitificatum. Quinimo ſerum ipſum lactis tum inteſtinorum ulcerum efficaciſſimum eſt remedium, tum graviter manantibus ulceribus mitiſſimum accidit, & ſub manu corpus alit; maximè in ſyntecticis, hoc eſt *defectis & quaſi ſtrigoſis*, quorum plurimi intereſt, ut ad habitiorem corpulentiam quàm primùm reducantur. Quapropter ſive hac victus ratione, ſive alia procures, uti nephriticus pingueſcat, nihil aberrabis. Itaque cubantem & molliter fricare, & quotidie expediet: alere autem, initio lacte, ut dictum eſt, & ſorbili ptiſanario, amylis panibus, farina elota & incocta lacti ac placentis, ſuminalibus confractis in capi juſcula pinguia: dabis etiam pulmentaria ex ciceris, phaſeolis atque ervis: ſed ervum priùs oportebit (ut ita dicam) edulcare, hoc eſt macerare, ut amarorem deponat, & per ſe decoquere, aut cum aliquo dictorum leguminum.

CAPUT XIII. *De Oleribus.*

OLera convenientia his, de quibus agitur, malva, lapathum, blitum, portulaca, aſparagus, cucurbita

curbita, coctus cucumis, & lactuca cocta: prodeſtque nihil crudum comedere. Hæc autem & ventrem leniter ſubducunt, & hebetant urinarum acrimoniam: atque in proceſſu jam ad plenum extinctis febrium ardoribus, & corpore refecto, carnibus cibare oportebit.

CAPUT XIV.

De Carnibus.

CArnes in hoc morbo laudo hœdorum, agnorum, carnem ſuillam probo, aves tenellas, ex piſcibus ſaxatiles coctos, quin & ſquatinas, raias leves, torpedines, & cætera id genus chartilagineorum.

CAPUT XV.

De ſecundâ Menſâ.

ET ſi quid in longo morbo bellariis opus ſit, a carycis abſtinendum, ulceribus enim adverſantur; veſcendum verò palmis, nucibus avellanis, ſtrobilis & uva paſſa: amygdala etiam toſta danda ſunt ex melle, vinumque bibendum mellei coloris. Acetum autem atque omnem ſalſilaginem, in poculentis atque eſculentis juxta, vitare oportet. Hæc igitur ſunt eorum, quibus renes dolent, pulmenta & edulia. Quod autem ad reliquam vitæ rationem attinet, confert minimè feſtinantem, ſed tardè atque

κολοκύνθη, καὶ ἑφθὸς σίκυος, καὶ θριδακίνη ἑφθή· ὠμὸν δὲ οὐδὲν συμφέρει ἐσθίειν. ταῦτα γὰρ καὶ τὴν γαστέρα ἡσυχῇ ὑπάγει, καὶ τὰς τῶν οὔρων δήξεις ἀμβλύνει· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ πεπαυμένων δὲ εἰς τέλος τῶν πυρετῶν ἀνατρεφομένου τε τοῦ ὄγκου, καὶ τοῖς κρέασι δεῖ σιτίζειν.

ΠΕΡΙ ΚΡΕΩΝ.

Κρέα δὲ ἐπαινῶ ἐς τὴν δε τὴν νόσον, ἐρίφων καὶ ἀρνῶν καὶ χοίρων, καὶ ἁπαλοὺς ὄρνιθας, καὶ ἰχθύων τὰ πετραῖα ἑφθά, καὶ ῥίνας, καὶ λειοβάτους, καὶ νάρκας, καὶ τὸ τοιοῦτον γένος τῶν σελάχων.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΓΗΜΑΤΩΝ.

Εἰ δέ τινος καὶ τραγήματος προσδέοιτο ἐν μακρᾷ νόσῳ, ἰσχάδων μὲν ἀπέχειν· πολέμιαι γὰρ τοῖς ἕλκεσι· φοίνικας δὲ προσφέρειν καί καρύων τῶν ποντικῶν, καὶ κώνων, καὶ ἀσταφίδος, καὶ ἀμύγδαλα φρύγων διδόναι μετὰ μέλιτος· οἶνον δὲ πίνειν μελιχρόν· ὄξους δὲ ἀπέχειν καὶ παντὸς ἄλλου ἁλμυροῦ, καὶ πόματος καὶ σιτίου. τὰ μὲν οὖν προσάρματα τῶν νεφριτικῶν τοιάδε. ἡ δὲ ἄλλη δίαιτα, πρὸς τὰς κινήσεις συμφέρει ἐπιπολὺ μήτε ταχέως ἄγειν·

οὐδὲ γὰρ ἑτέρῳ ἕλκει οὐδενὶ κίνησις συμφέρει· πολύγε μὴν μᾶλλον τοῖς κατὰ νεφρῶν ἕλκεσιν· ἀλλὰ ἀτρεμοῦντα ἀνακομίζειν ἐν ἀπαθείᾳ πάσῃ, τρίψεσί τε ὡς λιπαρωτάταις καὶ λουτροῖς καὶ σκέπῃ.

ΕΜΕΤΙΚΑ.

Τὰς δὲ ὑπογιγνομένας πλησμονὰς ἀρκέσει καὶ πυρία ξηρὰ κενῶσαι καὶ ἔμετος. κάτω δὲ οὐ χρὴ μαλάσσειν, πλὴν ὅσα ἐφ' ἡμέρᾳ τῶν τινὶ εἰρημένων βρωμάτων, ὡς μὴ σφόδρα ταλαιπωροῖντο τοῖς ἐμέτοις, μήτε ἄγαν ἐμπλήσας κέλευε ἐξεμεῖν, καὶ τῶν ἐμετηρίων σιτίων προσάρας. ταῦτα δέ ἐστι τὰ πίονα καὶ γλυκέα, καὶ οἱ σπερματίαι σίκυοι· εἰ δὲ μὴ παρεῖεν, τὸ σπέρμα αὐτῶν τετριμμένον μετὰ μέλιτος, καὶ ἄλευρον ἑφθὸν, καὶ πόμα ἐπὶ τούτοις γλυκὺ καὶ δαψιλόν· οὐ μόνον δὲ πρὸς τὰς πλησμονὰς ἐπαινῶ τοὺς ἐμέτους, ἀλλά μοι δοκεῖ τολμήσας τις θαμινὰ ἐξεμεῖν, ταχὺ ἂν καὶ ἕλκος ἐν νεφροῖς, καὶ ἄλλην τινὰ ἐνθένδε λῦσαι βλάβην. ὅταν δὲ εἰς τόδε ἔλθῃ, ὥστε ῥαΐζειν δύνασθαι καὶ ἀνέχεσθαι κινούμενος, τὰ μὲν πρῶτα ἡσυχῇ τε καὶ ὀλίγα καὶ ἐν ἰσοπέδῳ

περιπατεῖν·

que oçioſè eos ad exercitia motuſque producere. Namque agitatio cum aliis exulceratis omnibus, tum renum ulceribus vehementer eſt inimica. Conducit igitur quietum reficere atque recreare omni vitæ mollitie voluptuaria, frictionibus quàm leviſſimis, balneis & integumentis.

Caput XVI.

Quæ vomitionem excitant.

REpletionibus ſubortis faciet ſatis illaſque levabit fotus per ſicca & vomitus: per inferna vacuare vel detrahere nihil eſt neceſſe, præterquam dictorum ciborum quotidiana retrimenta : ac ne impendio vomendo crucietur, impera ut intra modum repleto ventriculo vomat, aſſumpto etiam eorum aliquo quæ nauſeoſa ſunt, & vomendi appetitionem movent, cujuſmodi ſunt pinguia & dulcia & prægrandes cucumeres; qui ſi non ſint ad manum, ſubſtituantur eorum ſemina melle intrita, & pulticula: potúſque dulcis ſuper his ingeſtus largiter. Nec ſolum adverſus ſaturitates & expletiones vomitionem commendo, ſed etiam mihi videtur (ſi quis fortè periclitari audeat) vomendo ſæpius, non modo renum ulcera, verùm etiam ejus loci vitia omnia brevi poſſe conſanari. Poſtmodum autem, cum uſqueadeo proceſſum erit, ut jam ex morbo revaluiſſe compareat, & motiones ſalutariter poſſe perpeti, primum ſpatiari poterit paulatim & modicè,

idque per planitiem: ſtatus verò fugiet, curſus, ſaltationes, ſubitasque declinationes, & inflexiones corporis: deinde quo firmior & valentior in dies evaſerit, eo plus deambulationibus exercitationibúſque aliis licebit apponere. Alia exercendi ſui genera ſunt, colluctationes manuum, frictionéſque levi attactu & manu ſuſpenſa. Ea quidem eſt in nephriticis vivendi præceptio: nunc ſi ſuppuratio foras eruperit, an etiam manus tractatione atque opera utendum ſit nec ne, luculenter apparet. Antiquitus ſuppurata inurebant, aut decacuminabant, *hoc eſt ſcalpello deputato faſtigium reſecabant, ut pus proflueret.* * * * * *

Ejuſdem AUCTORIS FRAGMENTUM

De Medicamentis purgantibus.

* Et ſoboli procreandæ conferre videtur. Filicula pituitam, bilem aquáſque detrahit. Danda excepta mulſo aut aqua, raſa radix, ad drachmas duas. Non minus eſt ſalubre bullitam ad ſalgama, ſive cum ſalſamento, ante prandium comedere. Purgat item non moleſtè cum ptiſana & cum jure avis domeſticæ decocta: bella fuerit purgatio, ut quæ adoleſcentibus etiam ſatisfaciat; in morbis verò nihil tanta purgatione opus eſt.

Iris quidem pituitam, mucoſa excrementa, atque etiam millioſa deducit: quin & ſanguinem, & melan-

περιπατεῖν· στάσεις δὲ καὶ δρόμους καὶ πηδήσεις, καὶ ἐξαπιναίους ἐπικύψεις φυλάσσεσθαι· ἔπειτα δὲ καθ' ὅσον ἐπιδίδωσι ῥώμη τε καὶ εὐταξία, κατὰ τοσοῦτο τοῖς τε περιπάτοις καὶ τοῖς ἄλλοις πόνοις προστιθέναι. τὰ εἴδη τῶν ἄλλων πόνων ἐστὶν ἀνάπαλαί τε χειρῶν καὶ τρίψεις κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν. δίαιτα μὲν ἥδε τῶν νεφριτικῶν· εἰ δὲ πρὸς τὰ ἔξω τράποιτο τὸ ἐμπύημα, εἰ δεῖται μᾶλλον ἐνταῦθα καὶ τῇ χειρὶ καταφανέστερον. * * * * * τοὺς διέκαιον οἱ παλαιοί, ἢ ἀπεκορύφουν * * * * *

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΡΟΥΦΟΥ ΒΙΒΛΙΟΝ ΑΛΛΟ ΑΝΑΡΧΟΝ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΣ ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΘΑΡΤΙΚΩΝ.

* ΚΑΙ παιδοποιία δοκεῖ συμφέρειν.

Πολυπόδιον ἄγει μὲν φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὑδατώδη· διδόναι δὲ τῆς ῥίζης ὅσον δραχμὰς δύο, ἐπιξύων μελικράτῳ, ἢ ὕδατι· κάκιον καὶ οὐδὲν καὶ ἐπὶ τάριχος ξύσαντα, φαγεῖν πρὸ τοῦ ἀρίστου· καθαίρει δὲ καὶ ἐν πτισάνῃ καὶ ἐν ζωμῷ ὄρνιθος ἡ ῥίζα ἑψηθεῖσα, οὐ λυπηρῶς· καὶ εἴη ἂν ὡραία μὲν κάθαρσις, καὶ μάλιστα μειρακίοις αὐτάρκης· πρὸς δὲ τὰς νόσους οὐδὲν μέγα οὕτω καθαίρειν.

Ἡ δὲ ἶρις ἄγει μὲν φλέγμα καὶ ὑπόμυξα, καὶ χολῶδες, εἰ δὲ πλεῖον τοῦ μετρίου διδοίης, καὶ αἱματῶδες καὶ μέλανα·

ὥστε μέτριον ἀρκεῖ μία ἥμισυ κύαθος καθῆραι. πάνυ δέ ἐστι στομάχῳ δυσχερές· τῆς δὲ ῥίζης διδόναι δραχμὰς * * * * μετὰ μελικράτου, τοῖς τε σπληνικοῖς, καὶ τοῖς ἀμφημερινῷ καὶ τεταρταίῳ πυρέσσουσι, καὶ τοῖς δυσπνόοις, καὶ τοῖς βηχώδεσι, καὶ τοῖς κωλικοῖς.

Σικυωνία δὲ καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν ἄκρατον· διδόναι δὲ δραχμὴν μίαν τῆς ἐντεριώνης ἐν μελικράτῳ. πρᾳότερον δὲ καθῆραι βουλόμενος, τὸ μὲν σπέρμα τῆς σικυωνίας ἐκβάλλειν ἐγχέας δὲ οἴνου γλυκέος εἰς τὸν φλοιὸν, ἑψεῖν ἐπὶ μαλακωτέρας, ἕως ἂν καλῶς θερμανθῇ, τοῦτο διδόναι πίνειν, οἷς τε ἄγειν οὐκ ἰσχυρῶς δεῖ, καὶ οἷς κατὰ δέρμα ἐξανθήσεις πελιαὶ γίνονται. τὸ δὲ σύμπαν, σικυωνία συμφέρει ἄσθμασι, πλευρῶν πόνοις, χρονίαις κεφαλαλγίαις, ἰλίγγοις, ἀμβλυωπίαις· ἔστι δὲ πικρότατον μὲν, ἀλλ᾽ εἰς ὕστερον εὐστομωτέρους παρασκευάζει.

Φακοειδὲς δὲ ἄγει μὲν ὑδατῶδες, καὶ φλεγματῶδες, καὶ χολῶδες· ἀρκεῖ δὲ πλῆθος δραχμῶν δύο, μελικράτῳ ἐπιπάσσοντα πίνειν.

Πέπλος καὶ πέπλιον ἐγγυτάτω μὲν τὴν ἰδέαν ἀλλήλων, ἐς τὸ καθάραι· τὸ δὲ φλεγματῶδες, καὶ χολῶδες, μετὰ φυσῶν κατὰ πλῆθος, καὶ ξηρανθέντα καθαίρει πρᾴως.

Η δ᾽ ἀλόη, ὀξὺ μὲν καθῆραι, οὐκ ἔστι στομάχῳ δὲ εὐμενέστατον ἴσα καὶ ἀψίνθιον. ἀρκεῖ δὲ ὅσον δραχμὰς δύο, μετὰ μελικράτου πιεῖν· ἄγει δὲ φλέγμα καὶ χολήν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὴν ἐφ᾽ ἡμέραν λαμβάνειν ἀπὸ δείπνου. διαχωρεῖ

χωρεῖ

lancholiam trahit, ſi præter modum dederis. Quare ſola ut mediocriter purget, cyathi dimidium ſufficiet: admodum enim ſtomacho eſt ingrata. Radicis verò dandæ drachmæ ſeptem in mulſo, lienoſis, quotidiana & quartana febre laborantibus, anhelatoribus, tuſſientibus & colicis.

Colocynthis pituitam purgat, & bilem meram. Ejus pulpæ danda eſt drachma una in mulſo: ſi quis tamen mitius purgare volet, ſemen ejiciendum eſt, & affuſo vino dulci intra corticem, lento igne coquendum, quouſque rectè incaluerit; tum his propinandum offeratur, quos non potenter exinanire conveniat, & quorum cutem lividæ papulæ deformârint. In totum verò colocynthis prodeſt ſuſpirioſis, laterum doloribus, inveteratis capitis cruciatibus, ſingultibus, & adverſus obtuſam aciem oculorum. Etſi enim oppido quàm amara eſt medicina, tamen in poſterum efficit, ut illis ſit uſus cibi gratior.

Calcifraga aquoſa, pituitoſa, bilioſaque vacuat: drachmis duabus in mulſo pota ſufficit.

Peplos & peplis gentilitate & figuræ cognatione proximæ, in purgando pituitam, & bilem extrahunt cum flatibus pro copia : ſiccatæ etiam benignè purgant.

Aloe celeriter purgat, nec verò ut abſinthium gratiſſima eſt ſtomacho: ejus duæ drachmæ cum mulſo potæ ſufficiunt: pituitam & bilem attrahit. Bonum conſimiliter quotidiè eam aſſumere à prandio; humores ſiquidem permeat & ſubducit, nec cibi digeſ-

digeſtionem abolet, præterea non ſiticuloſum reddit, ſed famelicum; terere autem oportet cum braſſicæ aut lapathi ſucco, & formare catapotia partim ciceris partim fabæ magnitudine: & cum exinanire collibuerit, duo aut tria ingerere. Convenient etiam ejus globuli cum reſina apparati, aut cum melle cocto, eorum cauſa maximè quibus intolerabilis eſt amaritudo. Quin etiam ſcammonio utiliter admiſcetur, aut eorum alteri, quæ ſtomachi diſſolutionem faciunt, præterquam quod febres quotidianas ſanat, arquatis, & jecinoris vitiis ſubvenit, cibi faſtidia & cruditates emendat in hominibus, & perinde in mulieribus; fuiſſétque optimum medicamentum pueris, niſi amarum eſſet ſupra modum: puerilis enim ætas à rebus uſque adeò amaris vehementer abhorret.

Hippophaes & hippophæſtum pituitam, bilem, aquaſque purgant largiter: hippophæſtum aquæ vitia. Præcipuè comitialibus datur, ſyderatis altera manu, aut crure, oblivioſo, difficulter ſpiranti, & his qui rectà ſpirare coguntur: adhæc his omnibus, quos perpetuus variúſque tremor exagitat. Si valentius purgare volueris, dabis ſucci per ſe obolos tres: ſin autem ex eo quod cum farina ervi conficitur, drachmam unam ex mulſo; ſed ad omnia efficaciùs hippophæſtum: ideò dandum minore copia.

Clematis pituitam & bilem purgat: ejus fructus ad drachmam unam exhibendus eſt cum mulſo.

Pycnocomum bilioſa detrahit: ejus radicem comedendam dato, ipſa enim per ſe purgat; rotunda eſt, exiguo malo admodum ſimilis.

χωρεῖ γὰρ, καὶ τὰ σῖτα οὐκ ἀφανίζει· πρὸς δὲ καὶ ἄδιψόν ἐστι ϗ ἄσιτον, τρίψαντα ἐν χυλῷ κράμβης, ἢ λαπάθῳ πλάσαι, τὰ μὲν ἡλίκα ἐρεβίνθῳ, τὰ δὲ κυάμοις ἴσα· ϗ τούτων λαμβάνειν, ϗ δύο, ϗ τρία, ὅπως ϗ χρῄζῃς κενοῦσθαι. ἐπιτήδειον ϗ μετὰ ῥητίνης καταπότιον σκευασθὲν, ϗ μετὰ ἑφθοῦ μέλιτος· ϗ μάλιστα οἷς ἡ πικρία δύσφορος. καλῶς δ' ἂν που ϗ σκαμμωνίᾳ μίσγοιτο, καὶ ἄλλῳ τινὶ τῶν καρδιοβόλων. νοσήμασι δὲ συμφέρει, πυρετοῖς τε ἀμφημερινοῖς, ϗ ἰκτέρῳ, ϗ ἥπατος πόνῳ, ϗ ἀποσιτίαις, ϗ ἀπεψίαις, καί οὐχ ἧσσον γυναιξὶν, ἢ ἀνδράσιν· εἰ δὲ μὴ ἡ πικρία ὑπερέβαλε, ϗ παιδίοις ἦν κάλλιστον· ἀλλὰ τῶν ἐπὶ τοσοῦτον πικρῶν οὐκ ἐθέλουσι παῖδες γεύεσθαι.

Ἱπποφαὲς δὲ ϗ ἱππόφαιστον, καθαίρει φλέγμα, καὶ χολὴν, ϗ ὕδωρ πλέον. τὸ ἱππόφαιστον τὰ ὑδατώδη. διδόναι δὲ τῷ τε ἐπιληπτικῷ ϗ τῷ παραπληγὶ χεῖρα, ἢ σκέλος, ϗ τῷ ἐπιλανθανομένῳ, ϗ τῷ δυσπνόῳ, ϗ τῷ ὀρθοπνοϊκῷ· ϗ ὅσοις παλμοὶ ἄλλοτε ἄλλοι τοῦ σώματος συνεχεῖς γίνονται. μᾶλλον δὲ καθῆραι βουλόμενος, τοῦ ὀποῦ, εἰ μὲν καθ' αὐτὸν ὀβολοὺς γ· εἰ δὲ τοῦ σὺν τῷ ὀρόβῳ σκευαζομένου, δραχμὴν μίαν ἐν μελικράτῳ. εἰς πάντα ϗ ἰσχυρότερον τὸ ἱππόφαιστον. διὸ ϗ μεῖον δοτέον.

Κληματὶς δὲ καθαίρει φλέγμα ϗ χολήν· προσφέρειν δὲ τοῦ καρποῦ ὅσον δραχμὴν μίαν ἐν μελικράτῳ.

Πυκνόκομον δὲ ἄγει χολώδες, διδοὺς ϗ τὴν ῥίζαν φαγεῖν· αὐτὴ γὰρ μόνη καθαίρει, ϗ ἐστὶ στρογγύλη, μικρῷ μήλῳ μάλιστα ὁμοία.

Ἀμπελοι δὲ καθαίρουσι καὶ χολῶδες καὶ ὑδατῶδες, πλήθη καὶ ἐξαρκεῖ δραχμῶν δύο· κάλλιστα καὶ ἂν χρῷτο τῇ ἡμέρῳ χειρωνίῳ πρὸς τοὺς ἐπιλήπτους καὶ μαινομένους, τῇ δὲ ἀγρίᾳ πρὸς τοὺς ὑδεριῶντας.

Θύμον καὶ ἐπίθυμον, καὶ ἀμάρακον, καὶ κονίλη μελάνων εἰσὶ καὶ φλεγματωδῶν καθαρτήριον· ἀλλὰ πολὺ πρὸς ἅπαντα τὸ ἐπίθυμον προέχει· διδόναι δὲ κόψας καὶ διασήσας μετ᾽ οἴνου γλυκέος· πλῆθος δραχμῶν ἓξ καὶ ἐπιπλεῖον. ἄγει γὰρ χρηστῶς· καὶ εἰ ἐπιδειπνεῖν ἐθέλοις, οὐδὲν ἐμποδῶν μὴ καθαρθῆναι μετρίως· τὰς δὲ ἑωθινὰς καθάρσεις, μετ᾽ ὀξυμέλιτος ποιῆσαι, τῶν ἄλλων προσμίσγων. συμφέρει δὲ ἐπίθυμον τοῖς φυσώδεσι καὶ ὑποχονδριακοῖς, καὶ ἀπέπτοις, καὶ ὅσοις ἧπαρ ἢ σπλὴν βαρύνεται, καὶ τοῖς δυσπνόοις. θύμος δὲ ἄγει μὲν καὶ μέλανα, πλείονα δὲ τὰ φλεγματώδη. πλῆθος τῆς κόμης, ὅσον ὀξύβαφον μετὰ μέλιτος. διδόναι δὲ τοῖς τε ἀσθματικοῖς, καὶ τοῖς χρονίως βήττουσι, καὶ τοῖς πάχη ἐν κοιλίᾳ ἔχουσι.

Ο ἀμάρακος ξηρὸς ἐπιπαστόμενος ὀξυμέλιτι ὅσον δραχμαὶ δ΄· μεθ᾽ ἄλλων, τὰ ὅμοια ὀνίνησι. καὶ ἡ ὀρίγανος δὲ ὡσαύτως· διδόναι δὲ ὀξύβαφον ξηρῶν ἐν μελικράτῳ.

Αἱ δὲ μήκωνες ὑπάγουσι μὲν ἡσυχῇ, πλῆθος δ᾽ ἀρκεῖ τοῦ σπέρματος ἑκατέρου ὅσον ὀξύβαφον ἐν μελικράτῳ.

Σικύου δὲ ἡ ῥίζα, ἁρμόζει μὲν πινομένη τοῖς ὑδερώδεσι· καθαίρει δὲ φλέγμα καὶ χολήν. ἀλλὰ τοῦ μὲν χυλοῦ τῆς ῥίζης, ἐξαρκεῖ καὶ ὅσον ὀβολοὺς διδόναι τρεῖς· τοῦ δὲ φλοιοῦ, καὶ τριπλάσιον· τοῦ δὲ ἐλατηρίου, σον μικρὸν ὕστερον.

Σκορπίουρον μὲν καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν, ἀρκεῖ δὲ

2 ἴσον

Vites purgant tum bilem, tum pituitam. Dantur drachmis duabus: ſativæ uſus eſt inſignis contra morbum caducum, & inſaniam: ſylveſtris verò ad aquam intercutem.

Thymus, epithymum, amaracus, & cunila, bilem atram pituitámque purgant: ſed ad omnia plus poteſt epithymum: tritum & cretum dandum eſt in vino dulci, ſemunciæ cum ſiciliquo menſura, aut etiam majore. Egregiè enim humores trahit, ac ſi à medicamento ſtatim prandere velis, nihil juſtam purgationem impediet: manè verò purgare oportet cum oxymelite ſale adjecto. Confert etiam epithymum inflationibus, & interaneis morbis, crudis, & his quibus hepar, aut lien prægravatur, atque etiam difficiliter ſpirantibus. Thymus detrahit melancholiam, & pituitam affluenter. Comæ ejus acetabuli menſura cum melle danda ſuſpirioſis, tuſſi inveteratæ, & his qui humores craſſos in ventriculo continent.

Amaracus ſiccus drachmis quatuor melle exceptus, admixto ſale, eandem vim habent: ſimiliter & origanum. Danda ſunt ſicca acetabuli menſura cum mulſo.

Papavera leniter ſubducunt: ſeminis utriuſque ſufficit acetabulum in mulſo.

Cucumeris radix epota facit ad aquam intercutem: purgat pituitam & bilem: verùm ſucci ex radice ſatis eſt trium obolûm pondus, corticis triplum: elatyrii quantum pauló poſt.

Heliotropium minus, quod tricoccum dicitur,

pituitam purgat, purgat & bilem, ſatis facit manualis faſciculus decoctus moderatè ex aquâ, & potus affuſo vino.

Seſamoides minus pituitam quoque & bilem ducit: ſeminis menſura acetabuli dimidium.

Tithymalus helioſcopios (eſt autem omnium eſularum imbecillimus) detrahit etiam ipſe bilioſa & pituitoſa retrimenta, ſive ſuccum, ſive ſemen, ſive folia dederis: eſt tamen ſuccus efficacior, ſecundo loco ſemen, extremo folia. Succi verò drachmæ pondus ſatis eſt, ex aliis detur quantum vires ferunt. Purgat itidem cypariſſias; ſed cum majore efficacia, idcircò minus dandum. Inter eſulas, quæ eſula propriè dicitur, potentiſſima: nam ſeminis, ſi ſolum expreſſum ſuccum intra carycam dederis, purgabit inſigniter: folia perinde, perarida, & mulſo ſoluta, quanta eſt ſemiſſe minus menſura acetabuli.

Chamelæa pituitam, bilémque vacuat, folia terere oportet, & melle cocto excepta exhibere: acriter enim mordet: nonnulli abſinthium admiſcentes, in catapotia digerunt: pondus idoneum drachmæ duæ. Braſſica marina, ut cætera olera cocta & condita eſtur: ſtomachúmque peſſimè ſubvertit, & celeriter perturbat.

Lathyreos comeſta grana decem faciunt ſatis: guſtatu dulcia ſunt, & pituitam, & bilem affatim detrahunt: ſufficiunt etiam ſucci ex mulſo liquati, terni oboli: folia etiam licet ad eundem uſum juſculo gallinaceo incoquere,

ὅσον δεσμὴν σύμμετρον ἑψήσαντα τοῦ ὕδατος πιεῖν κεράσαντα οἴνῳ.

Τὸ δὲ λευκὸν σησαμοειδὲς, ἄγει μὲν καὶ αὐτὸ φλέγμα καὶ χολήν· μέτρον δὲ τοῦ σπέρματος, ὅσον ἥμισυ ὀξυβάφου.

Ο δὲ ἡλιοσκόπος τιθύμαλλος. ἔστι δὲ πάντων τιθυμάλλων ἀσθενέστατος· ἄγει καὶ αὐτὸς καὶ χολῶδες καὶ φλεγματῶδες, ἤν τε τοῦ ὀποῦ δίδῳς, ἤν τε τοῦ σπέρματος, ἤν τε τῶν φύλλων· ἰσχυρότερον δὲ ὁ ὀπὸς, δεύτερον τὸ σπέρμα, τρίτον τὰ φύλλα. ἱκανὸν οὖν τοῦ μὲν ὀποῦ δοῦναι δραχμὴν· τῶν δ' ἄλλων κατὰ λόγον τῆς ἰσχύος· καθαίρει δὲ ὁ κυπαρισσίας ὅμοια, γυναιότερον δὲ, ὥστε ἐξαρκεῖ καὶ ἔλασσον διδόναι, ὅδε τιθύμαλλος κάλλιστον ἐν τοῖς τιθυμάλλοις, ὥστε εἰ καὶ ἀποστάζων τοῦ ὀποῦ ἰσχάδος διδοίης οἱ, καθαίρει καλῶς· καὶ τὰ φύλλα ξηρὰ λίαν ἐπιπασθέντα μελικράτῳ, ὅσον ἥμισυ ὀξυβάφου.

Η δὲ χαμελαία, καθαίρει μὲν φλέγμα καὶ χολήν· δεῖ δὲ τῶν φύλλων λαβόντα τρίψαι, καὶ περιπλάσαντα ἑφθῷ μέλιτι δοῦναι. δάκνει γὰρ ἰσχυρῶς. ἔνιοι δὲ καὶ ἀψίνθιον μίσγοντες, καταπότιον σκευάζουσι· πλῆθος δὲ ἀρκεῖ δραχμῶν δύο. τὴν δὲ θαλασσίαν κράμβην ἑφθὴν, ὥς τι καὶ ἄλλο τῶν λαχάνων ἀρτύσαντα ἐσθίειν. ἔστι δὲ στομάχῳ κακίστη καὶ ταράσσει ταχύ.

Τῆς δὲ λαθύριδος ἀρκεῖ μὲν καὶ ὅσον κόκκους δέκα φαγεῖν· εἰσὶ δὲ γευομένῳ γλυκεῖς, καὶ ἄγουσι χολῶδες, καὶ φλεγματῶδες συχνά· ἀρκεῖ δὲ καὶ τοῦ ὀποῦ λαβόντας διατῆξαι μελικράτῳ, ὅσον ὀβολοὺς γ, καὶ τῶν φύλλων

ζωμοῦ

ζωμῷ ὄρνιθος ἑψῆσαι. κενοῦσι γὰρ τὰ αὐτὰ, ἧσσον δὲ τὰ φύλλα.

Ἀγαρικὸν δὲ καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν· ἀλλ᾽ οὐκ ὀξέως· ἔστι δὲ συμφορώτατον ἐπὶ ἥπατος, καὶ σπλὴνὶ καὶ πνεύμονι, καὶ δυσπνόῳ, καὶ ὀξυρεγμίαις, καὶ ἀρθρίτισι, καὶ κεφαλῆς βάρει, καὶ ἰλίγγοις, καὶ ἐπιληψίαις, καὶ γυναικὶ ὑστερικῇ, τούτοις πᾶσι συμφορώτατόν ἐστι· διδόναι τὸ πλῆθος δραχμῶν δύο, ἐπιπάσσοντας μελικράτῳ ὀξεῖ.

Εὐφόρβιον δὲ, καθαίρει μὲν ὑδατῶδες καὶ χολῶδες, πολλὸν ἔστ᾽. * *

alvum ſiquidem ſubducunt; ſed non cum tanto ſucceſſu.

Agaricum pituitam bilémque deducit, ſed ſegniter: utiliſſimum eſt hepati, lieni, pulmonibus, anhelatoribus, acidum ructantibus, & his qui articulorum morbo, & capitis gravedine vexantur: convenit etiam ſingultibus, morbo caduco, & mulierum doloribus: pondus eſt ſiciliquum ex mulſo aut poſca.

Euphorbium aquoſos humores, bilioſóſque detrahit. * R. C. F

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ

ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ

ΤΩΝ τȢ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΟΡΙΩΝ.

RUFFI EPHESII

DE

Corporis humani Partium

APPELLATIONIBUS

LIBER I.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ

ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ

ΤΩΝ τοῦ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΟΡΙΩΝ.

ΤΙ πρῶτον ἔμαθες ἐν κιθαριστικῇ; κρούειν ἑκάστην τῶν χορδῶν καὶ ὀνομάζειν. τί δὲ πρῶτον ἔμαθες ἐν γραμματικῇ; γνωρίζειν ἕκαστον τῶν γραμμάτων, καὶ ὀνομάζειν. οὐκοῦν καὶ τὰς ἄλλας τέχνας ὡσαύτως ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἄρχονται διδάσκειν· καὶ ὁ χαλκεὺς, καὶ ὁ σκυτοτόμος, καὶ ὁ τέκτων, πρῶτον καὶ σιδήρου ὄνομα, καὶ σκεύους, καὶ ὁτινοσοῦν ἄλλου τῶν πραγμάτων πρὸς τὴν τέχνην· καὶ ὅσαι σεμνότεραι, οὐχὶ καὶ ταύτας ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ὡσαύτως ἄρχονται διδάσκειν; τί γὰρ πρῶτον ἔμαθες ἐν γεω-

 μετρίᾳ;

RUFFI EPHESII
DE
Corporis Humani Partium
APPELLATIONIBUS
LIBER I.

QUid in arte citharæ pulſatoria primum didiciſti? Singulas fides pulſare, credo, atque nominare. Quid in grammatica primum percepiſti? Unumquodque elementum cognoſcere ac nominare. Igitur & alias artes à nominibus docere incipiunt: & ferrarius faber, & alutarius cerdo, & carpentarius inprimis ferri nomen, & inſtrumenti, & aliorum omnium ad artem facientium nomina tradunt. Quin etiam graviores artes nonne & ipſe à nominibus pari ratione docendi exordium capiunt? Quid enim primum in geo-

metriâ accepiſti? Punctum ſanè, & lineam, & planum, & ſuperficiem, & figuram triangulam, & circulum, aliáque id genus, quidnam ſunt dignoſcere, rectéque appellare. Viſne igitur & medicinalem facultatem à nominibus exorſus perdiſcere? ac primum omnium, ut ſingulas corporis partes appellare conveniat, deinde & reliqua quemadmodum ſermonis proceſſus, connexióque requiret agnoſcere? Aut tibi ſatis eſſe videtur, me ceu mutum quæcunque doceri poſtulas, tibi oſtendentem explicare? Mihi verò id non melius eſſe, téque ipſum hoc pacto diſcere, & alterum docere, haud facile eſſe videtur. Atque de his quidem ſic mea fert opinio. Cæterum audiens, & in puerum hunc reſpiciens, memoriæ, quæ ſenſui patent, commendato. Ante omnia ut interiora appellanda ſint, animal quodpiam homini quàm ſimillimum diſſecantes, inſtruere te conabimur. Nihil enim impediet, tametſi non omnia omnibus ſimilia ſint, quominus ſummam ſaltem cujuſque doceamus. Verùm priſcis temporibus in humanis corporibus hujuſmodi generoſius oſtendebant.

Maximæ corporis partes hæ ſunt: caput, collum, thorax, manus, & crura. Thoracem autem non ſolum eam partem, quæ à jugulis ad præcordia uſque pertinet, appellamus: verùm etiam totum illud, quod intra jugula pudendáque concluditur.

Caput vocatur, quod pilis contegitur, ſeparatim, & ſimul cum facie: capillati autem prior pars ſynciput, averſa verò occiput nominatur: partes à late-

μετρίας; στιγμὴν, καὶ γραμμὴν, καὶ ἐπίπεδον, καὶ ἐπιφάνειαν, καὶ σχῆμα τρίγωνον, καὶ κύκλον, καὶ τὰ ὅμοια, εἰδέναι τὲ ὅ, τι ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ὀνομάζειν ὀρθῶς. βούλει οὖν καὶ τὰ ἰατρικὰ καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἀρξάμενος μανθάνειν; καὶ πρῶτον μὲν ὅ, τι χρὴ καλεῖν ἕκαστον τοῦ σώματος μόριον, ἔπειτα τὰ ἄλλα ὡς ἂν ἕπηται τῷ λόγῳ; ἢ δοκεῖ σοι ἱκανὸν εἶναι δεικνύντα δηλοῦν ὥσπερ κωφὸν ὅ, τι χρήζεις διδάξαι; ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ ἐκεῖνο ἄμεινον. οὐκ εὐμαθὲς δὲ καὶ ῥᾷστον οὕτως καὶ μανθάνειν αὐτὸν, καὶ ἕτερον διδάσκειν. καὶ τοῦτο μοι δοκεῖ οὕτως. Ἀκούων δὴ καὶ ἀποβλέπων εἰς τὸν παῖδα τοῦτον διαμνημονεύσεις τὰ ἐπιφανῆ· πρῶτον ὡς χρὴ καλεῖν τὰ ἔνδον, ζῷόν τι, ὃ μάλιστα ἀνθρώπῳ ἔοικε, διελόντες, διδάσκειν σὲ πειρασόμεθα. οὐδὲν γὰρ ἐμποδὼν, εἰ μὴ καὶ πάντα πᾶσιν ἔοικε, τὸ γοῦν κεφάλαιον ἑκάστου διδάξαι. πάλαι δὲ γενναιότερον ἐπὶ ἀνθρώπων ἐδίδασκον τὰ τοιαῦτα.

Ἔστι δὲ τὰ μέγιστα μέρη τοῦ σώματος, κεφαλὴ, καὶ αὐχὴν, καὶ θώραξ, καὶ χεῖρες, καὶ σκέλη. θώρακα γὰρ οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν ὑποχονδρίων καλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν ἀπὸ κλειδῶν μέχρι τῶν αἰδοίων.

Κεφαλὴ δὲ καὶ τὸ τετριχωμένον καλεῖται καθ' ἑαυτὸ, καὶ σὺν τῷ προσώπῳ. τοῦ δὲ τετριχωμένου τὸ μὲν ἔμπροσθεν, βρέγμα· τὸ δὲ ὄπισθεν, ἰνίον· τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος,

ματος, κόρσαι καὶ κρόταφοι· τὸ δὲ ἐν μέσῳ καθ' ὃ δὴ μάλιστα εἱλοῦνται αἱ τρίχες, κορυφή· τὸ δὲ ὑπὸ τῷ βρέγματι μέτωπον· αἱ δὲ παρὰ τοὺς κροτάφους τῶν τριχῶν ἐκφύσεις, ἴουλοι· χαῖται δὲ αἱ ὄπισθεν κατὰ τὸ ἰνίον ἀφειμέναι τρίχες· αἱ δὲ ἔσχαται τοῦ μετώπου ῥυτίδες, ἐπισκύνιον, ὅπερ ἐπάγομεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢν πρὸς ἑαυτοὺς φροντίζωμέν τι ἢ αἰδώμεθα. ἄλλοι δὲ τὸ ὑπὸ τὰς ὀφρύας σαρκῶδες, ἐπισκύνιον ὀνομάζουσι. ὀφρύες δὲ τὰ τετριχωμένα τοῦ μετώπου πέρατα, ὧν τὸ μεταξὺ μεσόφρυον· ὑπὸ δὲ ταῖς ὀφρύσι, βλέφαρα, τὸ μὲν ἄνωθεν, τὸ δε κάτωθεν· τούτων δὲ αἱ μὲν ἐκπεφυκυῖαι τρίχες, ταρσοὶ, καὶ βλεφαρίδες· τὰ δὲ ψαύοντα ἀλλήλων πέρατα ἐν τῷ καθεύδειν ἡμᾶς, στεφάναι, καὶ χηλαὶ. τοῦ δὲ ἄνω βλεφάρου τὸ ἐπιπολῆς, κοῖλον· τὸ δὲ ἀναλογοῦν τούτῳ τὸ κάτω, ὑπόκοιλον, ὃ δὴ καὶ ἀνοιδίσκει ἐν τε ὑδέροις, καὶ ἄλλως πονηρᾶς γινομένης τῆς ἕξεως, ἐπί τε χρονίοις αἱμοῤῥοΐσι, καὶ ἐπὶ γυναικὸς χρονίῳ ἰχῶρι, ποτὲ δὲ καὶ ὀφθαλμίαις ἀρχομέναις. καὶ δοκοῦσιν αἱ τοιαῦται ὀφθαλμίαι εὐήθεις εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ κοιλοιδιᾶν τὸ πάθημα ὀνομάζεται, ὅτι τῶν κοίλων οἴδημά ἐστι· τὰ δὲ κοῖλα πέρατα τοῦ τε ἄνω, καὶ τοῦ κάτω βλεφάρου, κανθοὶ, ὁ μὲν μείζων, ὁ πρὸς τὴν ῥῖνα· ὁ δὲ ἐλάσσων, ὁ πρός τῷ κροτάφῳ.

ribus ſyncipitis poſitæ tempora dicuntur, græcè corſæ & crotaphi : quod autem in medio capite eſt, ubi maximè capilli involvuntur, verticem vocamus : partem ſub ſyncipite, frontem : juxta tempora pilorum exortus *juli* græcè, latinè lanugo dicuntur : occipitis autem capilli promiſſi crines vocitantur : ultimas frontis rugas Græci epiſcenium vocant, noſtri ſupratentorium dixerint, quod oculis attrahimus, quando nobiſcum aliquid altiùs cogitamus, aut veremur : alii verò partem ſub ſuperciliis carnoſam, epiſcenium vocaverunt. At ſupercilia hirſutæ frontis extremitates ſunt : quorum interſtitium meſophryon græcè, *latinè glabella, quòd glabrum ſit*, dicitur : ſub ſuperciliis palpebræ, *quas etiam genas vocant*, altera ſupra, altera infra ſitæ ſunt : ab iis prodeuntes pili græcè tarſi & blepharides, latinè cilia nominantur : harum extrema, cùm nos dormimus, ſeſe contingentia, coronæ & chelæ, hoc eſt, ungulæ dicuntur : ſuperioris palpebræ ſuperficiei, quod ſuperimpendet, cavum : illi autem reſpondens inferius, ſubcavum vocant. Id ſanè & in aquâ inter cutem, & alioqui in pravo corporis habitu, & in longinquo hæmorrhoidum effluvio, & antiquâ mulierum menſtruâ purgatione, nonnunquam etiam inchoantibus lippitudinibus intumeſcere conſuevit. Hujuſmodi verò lippitudines mitiores eſſe videntur : propterea & id genus affectus, quoniam cavæ partis tumor eſt, græcè κοιλοιδιᾶν dicitur. At cavæ ſuperioris inferioríſque palpebræ extremitates à Græcis canthi, à noſtris anguli nominantur : alter major ad naſum vergens, minor alter tempori propinquus.

Ocu-

Oculi verò, quod in medio aſpicitur, viſio & pupilla nuncupatur : glenam etiam ſimulacrum in pupilla apparens vocant. Quod autem inter pupillam atque album continuum interjacet, iris eſt : ſic utique, quòd colore evariet, nominatur : nam modò nigrum, modò igneum, modò ceſium, modò ſplendidum id eſſe conſpicimus. Corona nigrum ambit, & ab albo diſtinguit, quæ circulus & copula oculi tunicarum eſt. Earum ſanè prima duabus naturis prædita duo quoque nomina gerit : cornicularis quidem in medio, & uſque ad iridem : hæc enim ejus particula expolitis cornibus aſſimulatur : candida verò eſt altera pars omnis, qualis & aſpicitur : nihil mediæ neque naturâ, neque colore ſimilis ; ipſi autem vocata epidermis ſuperincumbit : quâ in juvenibus & ſenioribus, & in affectu, qui chemoſis græcè, unguis latinè dicitur, abſcedente atque elata, ruffum ſive igneum cernitur. Aliæ tunicæ, qua ſint nomenclatura præditæ, paulò inferiùs in animalis diſſectione explicabitur.

Sub oculis inſurgentia oſſa, ſubocularia, nonnulli alii hypopia nominant. A ſuperciliorum medio interſtitio, *quod glabellam vocari diximus*, deorſum verſus naſus protenditur : cujus foramina rhothones, & nares, atticè quoque myxæ appellantur : ſed Hippocrates pituitoſum excrementum per ipſas deſtillans, mixam, Latini mucorem vocant, Athenienſes verò coryzam : cartilagineum illud, quod foramina diſtinguit, naſi interſeptum eſt : partes oſſeæ, quæ utrinque ad malas vergunt, naſi dorſum ; extrema verò hinc atque inde hujuſce oſſei faſtigii pinnæ vocatæ ſunt : iſtæ in vehementiori ſpiritus difficultate, & alioqui cùm volueri-

mus

Ὀφθαλμοῦ δὲ, τὸ μὲν ἐν μέσῳ βλεπόμενον, ὄψις καὶ κόρη· καὶ γλήνην τὸ εἴδωλον τὸ ἐν τῇ ὄψει φαινόμενον καλοῦσι· τὸ δὲ συνεχὲς τῇ ὄψει μέχρι τοῦ λευκοῦ, ἶριν· τοῦτο δὲ ὡς ἔχει χρώματος, μέλαν, ἢ πυῤῥὸν, ἢ γλαυκὸν, ἢ χαροπὸν ὀνομάζουσι. περιθεῖ δὲ στεφάνη τὸ μέλαν, καὶ ἀποκρίνει τοῦ λευκοῦ· κύκλος δὲ ἡ στεφάνη καὶ σύνδεσμος τῶν χιτώνων τοῦ ὀφθαλμοῦ. ὧν δὴ ὁ πρῶτος δύο ἔχων φύσεις, δύο ὀνόματα ἔχει, κερατοειδὴς μὲν κατὰ τὸ μέσον καὶ μέχρι τῆς ἴριδος· τοῦτο γὰρ καὶ ἔοικεν αὐτοῦ τοῖς ξυομένοις κέρασι· λευκὸς δὲ τὸ ἄλλο μέρος πᾶν, οἷός περ καὶ βλέπεται, οὐδὲν ἐοικὼς τῷ μέσῳ, οὔτε τὴν φύσιν, οὔτε τὴν χροιάν. ἐπίκειται δὲ αὐτῷ ἄνωθεν ἡ καλουμένη ἐπιδερμὶς, ἥτις καὶ ἐν νέοις, καὶ ἐν πρεσβύταις, καὶ ἐν τῷ παθήματι τῇ χημώσει ἀφεσαμένη τε καὶ ἐπαίρουσα τὸ πυῤῥὸν ὁρᾶται· τοὺς δὲ ἄλλους χιτῶνας ὅπερ χρὴ ὀνομάζειν, εἰρήσεται ὀλίγον ὕστερον ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ ζώου.

Τὰ δὲ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπανεστηκότα ὀστᾶ ὑποφθάλμια, οἱ δὲ ὑπώπια καλοῦσιν. ἀπὸ δὲ τοῦ μεσοφρύου τέταται ἡ ῥίς· ταύτης δὲ τὰ μὲν τρήματα ῥώθωνες, καὶ μυκτῆρες, ἀθηναῖοι δὲ καὶ μύξας ὀνομάζουσιν. Ἱπποκράτης δὲ τὸ φλεγματῶδες ἰὸν δι' αὐτῶν περίττωμα μύξαν καλεῖ· ἀθηναῖοι δὲ τὸ περίττωμα τοῦτο κόρυζαν καλοῦσι· τὸ δὲ μεταξὺ τῶν τρημάτων χονδρῶδες, ῥινὸς διάφραγμα. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ἐπὶ τὰ μῆλα νεύοντα ὀστώδη, ῥινὸς ῥάχις· τὸ δὲ πέρας τοῦ ὀστώδους ὑψώματος τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, πτερύγια. ταῦτα δὲ καὶ κινεῖται ἐν ταῖς σφοδραῖς δυσπνοίαις, καὶ ἄλλως

βουληθέντων· τὸ δ' πρὸ τοῦ διαφράγματος τῆς ῥινὸς σαρκῶδες ἐπὶ τὸ χεῖλος καθῆκον, κίων· τὸ δ' ἄκρον τῆς ῥινὸς, σφαίριον. τὸ δ' ὑπὸ τῷ κίονι ἐν τῷ ἄνω χείλει κοῖλον, φίλτρον. τὸ δὲ ὅλον μετὰ τὴν ῥῖνα τοῦ ἄνω χείλους, ὑποῤῥίνιον. εἶτα χείλη δύο, ὧν τὰ μὲν ἄκρα πρόχειλα· τὸ δὲ σύμβλητον τῶν χειλῶν προσόμιον· τὸ δὲ ἐπὶ τῷ κάτω χείλει κοῖλον, νύμφη· τῶν δ' ὤτων ἀκοὴ μὲν, ὁ πόρος δι' οὗ ἀκούομεν· λοβὸς δὲ, τὸ ἐκκρεμὲς, ὅπερ καὶ μόνον Ἀριστοτέλης φησὶ τοῦ ὠτὸς ὀνομάζεσθαι, τὰ δὲ ἄλλα ἀνώνυμα εἶναι· οἱ δὲ ἰατροὶ καὶ ταῦτα ὠνόμαζαν, πτερύγιον μὲν τὸ ἀνωτάτω πλατὺ ἐπικλινές. ἕλικα δὲ, τὸ ἐντεῦθεν συμπληροῦν τὴν περιφέρειαν τῶν ὤτων· ἀνθέλικα δὲ τὸ ἐν μέσῳ ὑπεραῖρον τὴν κοιλότητα· κόγχην δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἀνθέλικος κοῖλον· τὸ δὲ ἀπεναντίον τῆς κόγχης ἔξαρμα, παρὰ τὸ πέρας τοῦ κροτάφου, τράγον· τὸ δὲ τῆς ἕλικος τέλος τὸ ὑπόβραχυ, ἀντιλοβίδα.

Πρόσωπον δὲ ὠνόμασαι πᾶν τὸ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς· μῆλα δὲ τὰ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐξάρματα τοῦ προσώπου, ἃ δή καὶ αἰδουμένων ἡμῶν ἐρυθραίνεται. ἀπὸ δὲ τῶν μήλων αἱ παρειαὶ, καλοῦνται καὶ σιαγόνες, καὶ γνάθοι, καὶ προσέτι γε ἡ μὲν κάτω, ἡ δὲ ἄνω· καὶ τὸ ἄποξυ τῆς κάτω γνάθου, γένειον καὶ ἀνθερεών. τὸ δὲ ὑπὸ τὴν κάτω γνάθον σαρκῶδες, λαυκανίαν· οἱ δὲ ἀνθερεῶνα μὲν τοῦτο, λαυκανίαν δὲ τὸ πρὸς τῇ κλειδὶ κοῖλον ὀνομάζουσι· τοῦ δὲ πώγωνος,

mus,agitantur: carneum autem illud ante naſi ſeptum in labia deſcendens columna; naſi extremitas, globulús appellatur: at ſub columna in ſuperiori labro cavitas philtrum græcè vocata eſt, *quaſi amatorium, ſive amabile dixeris:* ſed totum ſub naſo ſuperioris labii hyporrhinion *Græcis* eſt: *Latino vocabulo caret:* deinde labia duo, quorum extrema *græcè* prochila, *latiné* prolabia dici poſſunt: quâ parte autem committuntur, proſtomion vocant: inferioris labii cavitatem, nympham. Aurium foramen, per quod voces exaudimus, auditum appellârunt, partem pendulam *Latini* fibram, *Græci* lobon vocant: quam etiam ſolam auris particulam nomen habere, cæteras verò nomine carere dixit Ariſtoteles: cæterum medici illis quoque nomina impoſuere, pinnam quidem ſupremam partem latam atque declivem appellaverunt: helicem totum illud, quod deinde aurium extremam oram ambit: anthelicem id, quod in medio cavitatem extollit: concham poſt anthelicem cavum: oppoſitam verò conchæ eminentiam juxta temporis fines tragum, *latinè* hircum dixeris: helicis finem, qui ſubbrevis eſt, antilobida vocant.

Tota capitis prior pars facies dicitur. Malæ ſub oculis faciei eminentiæ ſunt ubi pudoris ſedes eſt: maximéque ibi rubor oſtenditur: poſt malas autem maxillæ habentur: quarum altera ſuperior, altera inferior eſt, inferioríſque maxillæ acies mentum eſt: ſub eâdem inferiore maxillâ carnoſa pars leucania *græcè* dicitur: ſed nonnulli hanc quidem carnoſam partem mentum, leucaniam verò cavum jugulo proximum appellaverunt. Barbæ prima ſub

temporibus germinatio iulus *à Græcis, à noſtris* lanugo dicta eſt: primus ejus in ſuperiori labro exortus *græcè* propogonium, *latinè* probarbium: ſi fingere liceat, dicito qui pili poſtea adaucti myſtaces appellantur: ſed in ſummo mento pili, pappus, ſub mento autem hypena *Græcis vocibus* dicuntur: *latina nomina deficiunt.*

Prima labiorum diviſura, & interior uſque ad fauces inanitas os eſt: in ore autem alia ſunt, & dentes, quos nonnulli cranteras appellant: horum primores quatuor inciſores, caninos autem ſequentes utrinque ſingulos: molares verò, & maxillares poſt caninos utraque ex parte quinos vocare conſuevimus: ſophroniſteras, hoc eſt, moderatores, horum intimos atque ultimos *Græci* vocant: quòd eo tempore, quo moderatos temperantéſque eſſe oportet, oriri incipiunt. Ab utrâque parte unus eſt, genuinos *Latini* appellant: totidem & ſuperioris maxillæ, eadémque nomina ſortiti ſunt dentes. Maxillarum colligatio habena, menſæ ſummitates latæ molarium, mortariola & maxillarum cavitates, in quibus dentes defixi ſunt, appellantur. Gingivæ circa radices dentium carunculæ ſunt. Linguæ radix, unde ipſa exoritur, nominatur: pars ejus muſculoſa ore contenta lingua eſt: cervix, quæ ſequitur; paraſyra autem, quæ ab utroque linguæ latere ſunt, *Græci* nominant: hypogloſſida partem linguæ inferiorem, epigloſſida verò, quod intimum eſt gutturi operculum quoddam impoſitum: ne cùm devoramus, quippiam in pulmones irruat: ſed, cùm ſpiritus ducitur, ne tranſeuntem aerem impediat, ſublimis attollitur. Cœlum verò, & palatum con-

ἡ μὲν πρὸς τοῖς κροτάφοις πρώτη βλάστησις, ἴουλος· ἡ δὲ πρὸς τῷ ἄνω χείλει πρώτη βλάστη, προπωγώνιον· αὐξηθεῖσαι δὲ αὗται αἱ τρίχες, μύστακες· αἱ δὲ ἐπ᾽ ἄκρον τοῦ γενείου, πάππος· αἱ δὲ κάτω τῆς γένυος, ὑπήνη.

Στόμα δὲ καὶ ἡ πρώτη τομὴ τῶν χειλέων, καὶ ἡ ἐφεξῆς εὐρυχωρία μέχρι τῆς φάρυγγος· ἐν δὲ τῷ στόματι ἄλλα τέ ἐστι, καὶ οἱ ὀδόντες· ἔνιοι δὲ κραντῆρας ὀνομάζουσι. τούτων δὲ τομεῖς μὲν τοὺς ἔμπροσθεν τέσσαρας, κυνόδοντας δὲ τοὺς ἐφεξῆς, ἕνα ἑκατέρωθεν· μύλους δὲ καὶ γομφίους τοὺς μετὰ τοὺς κυνόδοντας, πέντε ἑκατέρωθεν. σωφρονιστῆρας δὲ, τοὺς ἐσωτάτω καὶ ἐσχάτους, ἡνίκα ἂν δεῖ σωφρονεῖν ἄρχωνται, φυομένους ἕνα ἑκατέρωθεν. τοσοῦτοι μὲν οἱ τῆς ἄνω γνάθου, καὶ ὡσαύτως ὠνομασμένοι. ἡ δὲ συνώδεσις τῶν γνάθων, χαλινός. τράπεζα δὲ τὰ πλατέα τῶν γομφίων· ὁλμίσκοι δὲ καὶ αἱ τῶν γνάθων κοιλότητες, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες· οὖλα δὲ αἱ περὶ τὰς ῥίζας σάρκες· τῆς δὲ γλώττης, ῥίζα μὲν, ὅθεν ἐκπέφυκε· τὸ δὲ ἐν τῷ στόματι μυῶδες γλῶσσα καλεῖται· αὐχὴν δὲ τὸ ἐφεξῆς. παρασύρματα δὲ τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς γλώσσης. ὑπογλωττὶς δὲ, τὸ κάτωθεν. ἐπιγλωττὶς δὲ τὸ ἔνδον ὑπὲρ τοῦ βρόγχου πῶμά τι γινόμενον, ὅταν καταπίνωμεν, τοῦ μηδὲν εἰς τὸν πλεύμονα ἐμπίπτειν· ἀναπνεόντων δὲ μετέωρόν ἐστιν, ὡς μὴ κωλύῃ τὸ ἀναπνεῖν. οὐρανὸς δὲ καὶ ὑπερώα τὸ περιφερὲς τῆς ἄνω

γνά-

γνάθου. κίων δὲ καὶ γαργαρεὼν ἡ ἐκ τῆς ὑπερῴας πρόσφυσις. Ἀριστοτέλης δὲ σταφυλοφόρον αὐτὸ καλεῖ, ὅτι φλεγμήναντος σταφυλῇ τι ὅμοιον ἐξ αὐτοῦ κρεμάννυται. σταφυλὴν γὰρ, οὐ τὸ μόριον, ἀλλὰ τὸ πάθημα χρὴ ὀνομάζειν. φάρυγξ δὲ ἢ φαρύγεθρον, ἡ πρὸς τῇ καταπόσει πᾶσα εὐρυχωρία· ταῦτα ἄρα καὶ Ὅμηρος ἐποίησε.

φάρυγγος δ᾽ ἐξέσσυτο οἶνος ψωμοί τ᾽ ἀνδρόμεοι.

Οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ βρόγχου καὶ τοῦ πνεύμονος ἐπανήμει ὁ κύκλωψ τὸ σιτίον καὶ πόμα· τοῦτο γὰρ δεινῶς ἀμαθὲς καὶ ἀνόητον. παρίσθμια δὲ καὶ ἀντιάδες καὶ μῆλα, τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ φαρυγέθρου σαρκώδη καὶ ἀδενοειδῆ. τέσσαρες δὲ εἰσιν αἱ ἀντιάδες, αἱ μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἄκρον τοῦ βρόγχου· αἱ δὲ ἐφεξῆς καὶ κατωτέρω.

Μετὰ δὲ τὴν κεφαλὴν, τράχηλος. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ δειρὴ καὶ αὐχήν· ὑποδερὶς δὲ τὸ ἐκ τοῦ πρόσθεν τελευταῖον τῆς δειρῆς. τραχήλου δὲ τὸ μὲν ἔμπροσθεν, βρόγχος καὶ τραχεῖα ἀρτηρία, δι᾽ οὗ ἀναπνέομεν, καὶ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ βρόγχου λάρυγξ· τὸ δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ, τένοντες· τὸ δὲ πρὸς ταῖς κλεισὶ κοῖλον, Ὅμηρος μὲν καλεῖ λευκανίην, οἱ δὲ ἰατροὶ ἀντικάρδιον καὶ σφαγήν· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν τενόντων ἐπὶ τοὺς ὤμους καθήκοντα, ἐπωμίδες. ὦμος δὲ, ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, ἡ πρὸς τὴν ὠμοπλάτην καὶ τὸ σύμπαν ἄρθρον· κοτύλη δὲ ὤμου τὸ κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης. ὠμοπλάται δὲ τὰ ἐγκείμενα τῷ νώτῳ πλατέα ὀστέα, ὧν αἱ διὰ μέσου ὑπεροχαὶ ῥάχις ὠμοπλατῶν·

ἀκρώ-

concava eſt ſuperioris maxillæ pars. Columna & gurgulio quidam ex palato proceſſus, quem Ariſtoteles uviferum nominavit: quoniam ea parte inflammata uvæ quiddam ſimile pendere videtur. Uvam enim non partem, ſed affectum nominari oportet. Fauces omnis ea capacitas quam inter devorandum dilatamus, vocata eſt: propterea & Homerus dixit,

Faucibus erupit vinúmque humanáque membra.

Neque enim ex arteria aſpera, & pulmone cibum potúmque Cyclops evomuit; id enim mirum in modum rude, fatuúmque fuiſſet. Pariſthmia dicuntur, & antiades, & mala, *latinè* tonſillæ, carnoſæ quædam glanduloſæque partes utrinque à lateribus faucium poſitæ. Hæ numero quatuor ſunt, duæ in ſummo gutture utrinque, reliquæ inferius locatæ.

Infra caput eſt collum, quod & cervicem vocant. Hypodiris *græco vocabulo* eſt in priori parte colli poſtremum: in priori item colli parte bronchus eſt, & aſpera arteria, per quam ſpiritus ducitur. Bronchi ſummitas guttur eſt: at poſteriore colli parte tendones ſunt; jugulis proximum cavum Homerus leucaniam vocavit: ſed medici anticardion, quaſi cordi oppoſitum, & jugulationem appellant. Quæ autem à tendonibus ad humeros pertinent, epomidas vocant. Humerus verò brachii caput eſt, quod lato ſcapularum oſſi inſeritur, & cum toto etiam articulo copulatur. At humeri acetabulum eſt lati ſcapularum oſſis cavitas. Lata ſcapularum oſſa *à Græcis* omoplatæ vocata ea ſunt, quæ tergo incumbunt: quorum intermediæ eminentiæ ipſorum

ipſorum dorſum dicitur. Acromion juguli, ſcapularúmque oſſis copula eſt. Eudemus verò oſſiculum perexiguum eſſe dixit acromion. Claves, quæ & ligula dicuntur ſub imo collo oſſa ſunt cum pectoris oſſe commiſſa, humeros ſcapuláſque, ne in pectus cadant, ut aliis contingit animalibus, prohibentia; nam cætera animalia jugulis privata ſunt: quocirca & latiſſimi pectoris homo eſt.

Ala ſub humeri articulo cavitas eſt, in quam ſæpe humerus luxatione delabitur. Malam verò appellare haud Græci ſermonis eſt; aliquid autem ſub ala celantem ferre, ſub mala habere dicunt. Humerus illud etiam *à Latinis* dicitur, quod exit ab humero, *ſed à Græcis* brachium. Hujus apud humerum rotunditas caput humeri eſt. Interior juxta cubitum exceſſus, quem nonnullos imperitè proceſſum autumare dixit Hippocrates, & ipſe alterum humeri caput eſt: poſt humerum totus articulus, acutúmque illud, cui reclinati incumbimus, ancon à quibuſdam, ab aliis olecranon vocatur. Dores autem Siciliam incolentes, cubitum, *ut nunc apud Latinos in uſu eſt*, appellant. Quin Epicharmus cubito ferire κυβιτίζειν, hoc eſt cubitiſſare, *verbum è verbo transferendo*, appellat; oſſium verò brachii quod ſubjicitur cubitus, ſupra poſitum radius eſt; hæc ad brachiale protenduntur: poſt quod lata pars & compacta, palma *latinè*, *græcè* metacarpion, tarſúſque nominatur: ſequuntur digiti. Manus totum illud eſt quod ab humero pendet, & extremum quo apprehendimus. Ex digitis magnus polléxque eſt ab aliis ſummotus: alter index inter quatuor primus; tertius medius

voca-

ἀκρώμιον δὲ ὁ σύνδεσμος τῆς κλειδὸς καὶ τῆς ὠμοπλάτης. Εὔδημος δὲ ὀστάριον εἶναί φησι μικρὸν τὸ ἀκρώμιον. κλεῖδες δὲ τὰ ὑπὸ τῷ τραχήλῳ ὀστᾶ. αὗται πρὸς τὸ στῆθος ἠρθρωμέναι εἴργουσι τοὺς ὤμους καὶ τὰς ὠμοπλάτας μὴ συμπίπτειν, ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ζώοις. ἐκεῖνα γὰρ κλεῖδας οὐκ ἔχει. διὰ τοῦτο καὶ ἄνθρωπος πλατυστερνότατος.

Μασχάλη δέ ἐστι τὸ ὑπὸ τῷ ὤμῳ κοῖλον, εἰς ἣν τὰ πολλὰ ὀλισθαίνει ὁ ὦμος· μάλην δὲ οὐχ ἑλληνικὸν ὀνομάζειν. τὸ δὲ φέρειν τι κρύπτοντα ἐν τῇ μασχάλῃ, ὑπὸ μάλης ἔχειν λέγεται. βραχίων δὲ τὸ ἐφεξῆς τοῦ ὤμου· τούτου δὲ ἡ μὲν πρὸς τῷ ὤμῳ περιφέρεια, κεφαλὴ βραχίονος, καὶ ἡ ἔσω ὑπεροχὴ παρὰ τὸν ἀγκῶνα, ἣν δή φησιν Ιπποκράτης ἐνίους ἀμαθῶς νομίζειν ἀπόφυσιν εἶναι τοῦ πήχεως, καὶ αὐτὴ κεφαλὴ βραχίονος· μετὰ δὲ τὸν βραχίονα, ἀγκὼν τὸ σύμπαν ἄρθρον, καὶ τὸ ὀξὺ ἐφ' οὗ κλινόμενοι στηριζόμεθα· οἱ δὲ ὀλέκρανον καλοῦσι· δωριεῖς δὲ οἱ ἐν Σικελίᾳ κύβιτον. Επίχαρμος δὲ καὶ τὸ παίειν τῷ ἀγκῶνι κυβιτίζειν ἔλεγε. τῶν δὲ ὀστῶν τοῦ ἀγκῶνος, τὸ μὲν ὑποτεταγμένον, πῆχυς· τὸ δὲ ἐπικείμενον, κερκίς. περαίνει δὲ ταῦτα πρὸς τὸν καρπόν. τὸ δὲ ἐφεξῆς τοῦ καρποῦ πλατὺ καὶ συμφυὲς μετακάρπιον, καὶ ταρσός· εἶτα δάκτυλοι. χεὶρ δὲ τὸ ὅλον ἀπὸ τοῦ ὤμου καὶ ᾧ κρατοῦμεν. δακτύλων δὲ ὁ μέν τις μέγας, ἀφεστηκὼς τῶν ἄλλων· ὁ δὲ λιχανός, ὁ πρῶτος

τῶν τεσσάρων· ὁ δὲ μέσος· ὁ δὲ παράμεσος· ὁ δὲ μικρός. τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτῶν, σκυταλίδες καὶ φάλαγγες· τὰ δὲ πρῶτα ἄρθρα προκόνδυλοι· τὰ δὲ ἐφεξῆς κόνδυλοι, τὰ δὲ τελευταῖα μετακόνδυλοι. αἱ δὲ τῶν ὀνύχων ἀρχαί, ῥιζωνύχια· τὰ δὲ ἔσωθεν πέρατα τῶν δακτύλων, ῥᾶγες, καὶ κορυφαί. στῆθος δὲ τὸ ὑπερέχον ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου σαρκῶδες ὑπὸ τὸ κοῖλον τῆς χειρός. θέναρ δὲ τὸ μεταξὺ διάστημα τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου σαρκῶδες, ὑφ' ᾧ τὸ κοῖλον τῆς χειρός. ὑποθέναρ δὲ τὸ ὑπὸ τοῖς τέτρασι δακτύλοις. δοκεῖ δέ μοι Ἱπποκράτης πᾶν τὸ πλατὺ τῆς χειρὸς θέναρ ὀνομάζειν.

Ἀπὸ δὲ τῶν κλειδῶν στῆθος μὲν τὸ ἔμπροσθεν τὸ μέσον· εἰς ὃ δὲ ἐμβάλλουσιν αἱ πλευραί, στέρνον. νῶτον δὲ τὸ ἐξόπισθεν ἀπὸ τοῦ αὐχένος μέχρι τοῦ μεταφρένου· μετάφρενον δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ νώτου καὶ ὀσφύος κατὰ τὴν τῶν νεφρῶν πρόσφυσιν. ὀσφὺς δὲ τὸ τελευταῖον τῆς ῥάχεως. αἱ δὲ ὑπὸ τῷ στήθει σαρκώδεις ὑπεροχαί, μαστοί, καὶ τιτθοί. μαστοῦ δὲ τὸ μὲν ἄκρον, θηλή· ἡ δὲ πρώτη ἐν τῷ ἡβάσκειν αὔξησις, κύαμος· ὁ δὲ ὅλος ὄγκος, ἄσκωμα· κυρτώτερον δὲ ἐν γυναικί. πλευρὸν δὲ καλεῖται πᾶν τὸ ὑπὸ τῇ μασχάλῃ· τὰ δὲ ὀστᾶ, πλευραί· τὰ δὲ μεταξὺ αὐτῶν, μεσοπλεύρια. νόθαι δὲ πλευραί, αἱ μὴ περαίνουσαι πρὸς τὸ στέρνον· τὸ δὲ ὑπὸ τῷ στήθει κοῖλον, στόμα κοιλίας· οἱ δὲ προκάρδιον, οἱ δὲ καρδίαν ὀνομάζουσι· καὶ τοὺς πόνους τοὺς ἐνταῦ-

vocatur, quartus anularis, ultimus parvus. Ipſorum oſſa ſcuticulæ, & phalanges, & internodia: primi articuli procondyli græco vocabulo, (*latino enim carent*) medii condyli: poſtremi, metacondyli. Unguium initia, radices unguium vocantur: internæ digitorum ſummitates, acini & vertices: carnoſa pollicis pars ſub manus cavo inſurgens, ſtethos *græce* nominatur, *quod apud Latinos pectus ſonat:* ſpatium, quod inter indicem, pollicemque intercedit, carnoſúmque eſt, ſub quo manus in cavum ſubſidet, thenar dicunt; hypothenar verò, quod ſub quatuor digitis eſt: ſed omnem manus interiorem latitudinem thenar Hippocrates vocaſſe viſus eſt. *Id apud Latinos vola ſignificat.*

A jugulis pectus in priore parte eſt; medium autem, in quod coſtæ ſubeunt, ſternon vocant *Græci, Latini os pectoris:* ab averſa colli parte ad metaphrenon vocatum uſque tergum eſt. Metaphrenon inter tergum lumbóſque, ubi renes adhæreſcunt, locatum eſt. Lumbi verò dorſi ultima pars ſunt: carneæ in pectore eminentiæ, mammæ, atque ubera vocantur: mammæ extrema pars, papilla: primum verò in pubeſcendo incrementum, faba dicitur, totum autem tumorem Græci aſcoma vocant: *latine utrem, ſive uber dicito*; ſed in mulieribus magis propriè. Latus, illud totum quod ſub ala eſt, appellatur; oſſa verò, coſtæ: inter ipſas ſpatia, intercoſtalia nominantur. Spuriæ coſtæ ſunt, quæ ad pectorale os non perveniunt. Sub pectore cavum, ventriculi os dicitur: quod alii procardion, *quaſi latine præcordium*, nonnulli verò cor appellarunt; doloreſque ibi orientes, cordis mor-

ſus, cordiſque dolores eſſe dixerunt. Spuriarum coſtarum extremitates cartilagines ſunt. Muſculoſæ autem partes ſub cartilaginibus collocatæ, hypochondria *græce: ac ſi dicas ſubcartilaginea, latine præcordia à quibuſdam vocantur.* Alvus ac venter deinceps locatur. Epigaſtrion *græce* ſuper ventrem poſita cutis appellatur. Ejus media cavitas umbilicus eſt, venarum, per quas infans alitur, ſegmentum: umbilici pars media, acromphalon vocatur: cutis umbilicum ambiens, quoniam corrugata ſenectutem ſignificat, vetula appellatur: ſub umbilico abdomen eſt, & aqualiculus: huic continua uſque ad pudenda pars pecten atque pubes dicitur, alii ephebæon vocant.

Genitalium porrò membrorum, quæ in maribus ſunt, propendens particula caulis, ac ſtema eſt: quæ autem non pendet, ſedimentum, collúmque veſicæ: lineam per medium diſcurrentem alii tramida, alii orrhon appellarunt: caulis extremitas glans eſt: cutis eam tegens præputium: præputiíque extremum, ſummum præputii. Cavernula verò, per quam ſemen, urinaque profunditur, urethra urinariúmque iter nominatur. Uretera autem ne dicito: ureteres enim alii ſunt, per quos ſcilicet à renibus in veſicam urina delabitur. Scrotum ea cutis eſt, qua gemini involvuntur. Geminos autem, aut teſtes appellare nihil intereſt. Geminorum quod ſupra eſt, caput, quod infra, fundum vocatur: pars ſcroti laxior Laccopedon à quibuſdam achichadaron, ab Athenienſibus laccoſchea nominatur: inter ſcrotum & ſedimentum, & femur locum plichada vocant. Et tranſire

διαπλήσ-

ἐνταῦθα, καρδιωγμοὺς καὶ καρδιαλγίας. χόνδροι δὲ τὰ πέρατα τῶν πλευρῶν τῶν νόθων· ὑποχόνδρια δὲ τὰ ὑπὸ τοῖς χόνδροις μυώδη. κοιλία δὲ καὶ γαστὴρ, τὰ ἐφεξῆς. ἐπιγάστριον δὲ τὸ ἐπὶ τῆς γαστρὸς δέρμα. ὀμφαλὸς δὲ τὸ ἐν μέσῳ κοῖλον, ἡ ἀποτομὴ τῶν φλεβῶν, δι' ὧν τὸ ἔμβρυον τρέφεται· τούτου δὲ τὸ ἐν μέσῳ ἀκρόμφαλον· τὸ δὲ ὑπερκείμενον τῷ ὀμφαλῷ δέρμα, γραῖα, ὅτι ῥυτιδούμενον γῆρας σημαίνει. τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον καὶ ἦτρον· τὸ δὲ συνεχὲς τούτου μέχρι τῶν αἰδοίων ἐπείσιον, καὶ ἥβην, ἄλλοι δὲ ἐφήβαιον καλοῦσι.

Τῶν δὲ αἰδοίων τοῦ μὲν τοῦ ἄῤῥενος, ἡ μὲν ἀποκρεμὴς φύσις, καυλὸς, καὶ στῆμα· τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμὲς, ὑπόστημα, καὶ κύστεως τράχηλος· καὶ ἡ διὰ μέσου γραμμὴ, τραμὶς, οἱ δὲ ὄῤῥον ὀνομάζουσι. τὸ δὲ πέρας τοῦ καυλοῦ, βάλανος, καὶ τὸ δέρμα τὸ περὶ αὐτῇ πόσθη, καὶ τὸ ἔσχατον τῆς πόσθης, ἀκροπόσθιον. καὶ τὸ κοίλωμα δι' οὗ τὸ σπέρμα, καὶ τὸ οὖρον ἀποκρίνεται, οὐρήθρα, καὶ πόρος οὐρητικός. οὐρητῆρα δὲ οὐ χρὴ καλεῖν. εἰσὶ γὰρ οὐρητῆρες ἄλλοι, δι' ὧν τὸ οὖρον ἀπὸ νεφρῶν εἰς κύστιν ῥεῖ. ὄσχεος δέ ἐστιν ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι. διδύμους δὲ ἢ ὄρχεις καλεῖν οὐδὲν διαφέρει· τῶν διδύμων τὸ μὲν ἐπάνω κεφαλὴ, τὸ δὲ κάτω πυθμήν. καὶ τὸ χαλώμενον τοῦ ὀσχέου λακκόπεδον· οἱ δὲ ἀχιχάδαρον, ἢ λακκοσχέαν τοῦτον ἀθηναῖοι καλοῦσι. τὸ δὲ μεταξὺ ὀσχέου καὶ ὑποστήματος καὶ μηροῦ, πληχάδα, καὶ τὸ διαβαίνειν διαπλήσ-

πλήσ-

πλήσσειν, καὶ τὸ περιβάδην ἀμφιπλήξ. Σοφοκλῆς δὲ καὶ ἐπὶ δρακόντων ἐποίησε,

Θαιρὸν ἀμφιπλῆξ εἰληφότε, ὥσπερ ἂν εἰ ἔφη, περιβεβληκότε τὸν θαιρόν.

Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ αἰδοῖον, κλεὶς μὲν τὸ τρίγωνον πέρας τοῦ ὑπογάστρου· ἄλλοι δὲ ἐπείσιον καλοῦσι. σχίσμα δὲ ἡ τομὴ τοῦ αἰδοίου· τὸ δὲ μυῶδες ἐν μέσῳ σαρκίον, νύμφη, καὶ μύρτον· οἱ δὲ ὑποδερμίδα, οἱ δὲ κλειτορίδα ὀνομάζουσι, καὶ τὸ ἀκολάστως τούτου ἅπτεσθαι κλειτορίζειν λέγουσι· μυρτοχείλας δὲ τὰ ἑκατέρωθεν σαρκώδη· ταῦτα δὲ Εὐρύφων καὶ κρημνοὺς καλεῖ· οἱ δὲ νῦν τὰς μὲν μυρτοχείλας, πτερυγώματα· τὸ δὲ μύρτον, νύμφην.

Τῆς δὲ ῥάχεως τὰ ὀστᾶ σφόνδυλοι· Ὅμηρος δὲ καὶ ἀστραγάλους αὐτὰ καλεῖ. καὶ ἡ φύσις τῶν σφονδύλων ἄκανθα· τὸ δὲ τελευταῖον ὀστοῦν τῆς ὀσφύος, ἱερὸν ὀστοῦν, οἱ δὲ ὑποσφόνδυλον καλοῦσι· τὸ δὲ ἄκρον αὐτοῦ, κόκκυγα.

Τὰ δὲ ὑπὸ ταῖς πλευραῖς μαλακὰ, λαπάραι καὶ κενεῶνες· εἶτα λαγόνων ὀστᾶ, καὶ τούτων αἱ κοιλότητες, κοτύλαι. πυγαὶ δὲ τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἑφέδρανα, ἐφ᾽ ὧν καθιζόμεθα. ἄλλοι δὲ γλουτοὺς καλοῦσι· τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς γλουτοὺς, ὑπογλουτίδες.

Βουβῶ-

διαπλήσσειν, & id quod eſt circum, amphiplix enunciant. Sophocles verò & in Draconibus hoc verbo utitur, dicens,

Cardinem circum comprehendentem, perinde ac ſi dixiſſet, circumplexum cardinem.

Mulieris autem pudendi quod ſupra eſt, pecten dicimus: id triangulum eſt, & imi ventris terminus; ab aliis epiſion appellatur: pudendi rima ſchiſma *à Græcis* dicitur, *ſciſſuram latine interpretamur:* muſculoſa in medio caruncula nympha & myrton, ab aliquibus hypodermis, ab aliis clitoris nominatur: laſcivéque eam tractare κλιτοριάζειν dicunt. Myrtochilas verò utrinque poſita carnoſa corpora: cæterùm hæc Euripho & cremnos, id eſt rupes vocat. Sed noſtræ ætatis medici myrtochilas pterigomata (*quaſi alas dixeris*) appellant, myrton verò nympham.

Dorſi oſſa vertebræ ſunt, quas etiam Homerus aſtragalos, id eſt, talos vocat: tota autem vertebrarum compago ſpinam conſtituit. Extremum lumborum os ſacrum eſt: id ab aliquibus etiam hypoſpondylon, *quod ſubvertebrum latine verteris*, dicitur. Ejus ultimum oſſiculum coccyx, *id eſt cuculus*, eſt.

Sub coſtis molles partes *à Græcis* laparæ & ceneones, *à Latinis ilia* vocantur. Deinde illum oſſa, quorum excavata capita, heminæ & acetabula. Clunes autem ac ſedilia poſt lumbos carnoſæ partes; quoniam illis ſedendo nitimur, ab aliis nates dictæ ſunt; ſub quibus hypoglutides, *id eſt ſubnatales vocatæ*, jacent.

Ingui-

Inguina fœmorum priores partes ſunt prope pubem poſita: nervus autem ad acetabulum pertinens, ac totus articulus coxendix dicitur. Fœmorum internæ partes parameria *Græcis, fœmina Latinis ſunt.* Inter fœmina autem loca, meſomeria *græce, interfœminia latine* dicito. Muſculi genibus inhærentes epigunides, *quaſi geniculares dixeris*, vocantur: oſſi autem ſuper genu poſito epigonatis *græca* appellatio, *latina, patella eſt:* Hippocrates verò epimylida vocavit. Genu articulus eſt fœmur cruri committens. Poples poſterior pars eſt, in quam genu inflectimus. Gaſtrocnemia *græco nomine* magnus muſculus eſt, *latine ſura*; unde latus nervus oriens ad calcem tendo factus adhæreſcit. Oſſium verò cruris quod poſterius eſt, ſura quoque dici poteſt; prius autem, tibia. Sed Herophilus ſuram radium etiam appellavit: utriuſque oſſis extrema pedi inſerta malleoli ſunt. Tali veró non recte vocantur; ſiquidem & humanus pes talum ſub malleolo abditum, non conſpicuum habet. Calx poſtremum pedis rotundum eſt. Planta & tarſus pars prior & ampla eſt. Stethos verò *id eſt latine pectus*, pars inferior poſt cavum, unde naſcuntur digiti, vocatur: iſtos autem perinde, ut manus digitos, appellare, aliáque manuum digitis communia recenſere, nihil eſt quod impediat.

Igitur quæ oculis aperta ſunt, ô fili, ſubjectáque his oſſa in hunc modum nominare decens eſt. Modò interiora corporis membra ſimiam diſſecantes propriis nominibus illuſtrare tentabimus: quandoquidem ipſa oſſibus, muſculis, extis, arteriis, venis, nervis ad naturam hominis proximè accedit:

3 ſecundo

Βουβῶνες δὲ τὰ ἔμπροσθεν τῶν μηρῶν τὰ παρὰ τὴν ἥβην. ἰσχίον δὲ καὶ τὸ νεῦρον τὸ πρὸς τὴν κοτύλην, καὶ ὅλον τὸ ἄρθρον. τῶν δὲ μηρῶν τὰ ἔσω παραμήρια· τὰ δὲ μεταξὺ τῶν μηρῶν, μεσομήρια· οἱ δὲ πρὸς τοῖς γόνασι μύες, ἐπιγουνίδες, καὶ τὸ ὀστοῦν τὸ ἐπὶ τῷ γόνατι ἐπιγονατίς. Ἱπποκράτης δὲ ἐπιμυλίδα ὀνομάζει. γόνυ δέ ἐστι τὸ ἄρθρον τοῦ μηροῦ τὸ πρὸς τὴν κνήμην. καὶ ἰγνύα τὸ ὄπισθεν, ἐν ᾧ κάμπτομεν τὸ γόνυ· γαστροκνημία δὲ, ὁ μέγας μῦς ὁ ὄπισθεν τῆς κνήμης, ἀφ' οὗ τὸ πλατὺ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ πτέρνῃ ὁ τένων πέφυκε. τῶν δὲ ὀστῶν, τὸ μὲν ἔσω, κνήμη, καὶ τοῦτο τὸ ἔμπροσθεν ἀντικνήμιον. Ἡρόφιλος δὲ καὶ τὴν κνήμην κερκίδα ὀνομάζει· τὰ δὲ ἄκρα ἀμφοῖν τοῖν ὀστοῖν, τὰ πρὸς τῷ ποδὶ σφυρὰ καλεῖται, ἀστράγαλος δὲ οὐκ ὀρθῶς. ἔχει μὲν γὰρ καὶ ἀστράγαλον ὁ ποὺς τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῷ σφυρῷ, καὶ οὐκ ἐμφανῆ· πτέρνα δὲ τὸ ὄπισθεν περιφερὲς τοῦ ποδός· πεδίον δὲ καὶ θαρσὸς τὸ ἔμπροσθεν πλατύ· στῆθος δὲ τὸ κάτωθεν μετὰ τὸ κοῖλον, ἀφ' οὗ οἱ δάκτυλοι. καλεῖν δὲ τούτους ἀνάλογον τοῖς τῆς χειρὸς δακτύλοις, καὶ τὰ ἄλλα κοινὰ πρὸς τοὺς τῶν χειρῶν δακτύλους, οὐδὲν κωλύει.

Τὰ μὲν οὖν ἐπιφανῆ, ὦ παῖ, σὺν τοῖς ὑποκειμένοις ὀστοῖς οὕτω χρὴ καλεῖν. τὰ δὲ ἔνδον τούτων τὸν πίθηκον ἀνατέμνοντες, ὀνομάζειν πειρασόμεθα. ἐγγυτάτω γὰρ τὴν φύσιν ἀνθρώπου καὶ τοῖς ὀστοῖς, καὶ τοῖς μυσὶ, καὶ τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ταῖς ἀρτηρίαις, καὶ ταῖς φλεψὶ, καὶ τοῖς νεύροις·

δεύτερα δὲ τὰ ἄλλα τὰ πολυσχιδῆ· τρίτα τὰ ἀμφοδόντα τῶν διχηλῶν. τὰ δὲ μὴ ἀμφοδόντα καὶ μόνυχα, προσωτάτω. εἰ δέ τινα εἴρηται μετὰ τῶν ἐπιφανῶν, οὐδὲν δεῖ ὑπὲρ τούτου δὶς λέγειν.

Ὁρᾷ δὴ τοίνυν τὸν ὑπὸ τῷ δέρματι τοῦ κρανίου χιτῶνα, οὗτος περικράνιος καλεῖται. ὃν δ' ἂν ἴδοις περὶ τοῖς ἄλλοις ὀστοῖς, περιόστιος καλεῖται. τὰς δὲ συμβολὰς τῶν ὀστῶν τοῦ κρανίου, ῥαφὰς καλοῦσιν. ἐοίκασι δὲ δυοῖν πριόνων συνθέσει, ὧν μία μὲν περιφερὴς ῥαφὴ, τὸ γὰρ βρέγμα περιτέμνεται· ἄλλη γὰρ τὸ ἰνίον, ἄλλη δὲ μέσην τὴν κορυφὴν· ἔστι δ' οἷς αὕτη ὑπερβᾶσα τὴν διὰ τοῦ βρέγματος, τελευτᾷ εἰς τὸ μεσόφρυον. δύο δὲ ἄλλαι τοῖς ὀστοῖς τῶν κροτάφων, ὥσπερ λεπίδες ἐπιπεφύκασιν. ὀνόματα δὲ αὐτῶν παλαιὰ οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ νῦν ἐτέθη ὑπὸ τινῶν αἰγυπτίων ἰατρῶν φαύλως ἑλληνιζόντων, στεφανιαία μὲν τῇ πρὸς τὸ βρέγμα· λαμβδοειδὴς δὲ, τῇ περὶ τὸ ἰνίον· ἐπιζευγνύουσα δὲ, τῇ μέσῃ· λεπιδοειδεῖς δὲ, ταῖς τῶν κροτάφων. οὗτοι γὰρ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀστῶν μόρια ὀνομάζουσιν ἀνώνυμα τοῖς πάλαι, ἃ ἐγὼ οὐ παραλείψω διὰ τὴν εἰς τὰ νῦν τῶν ἰατρῶν δήλωσιν.

Διπλόη δὲ τὸ μεταξὺ τῶν ὀστῶν τοῦ κρανίου, ὅθεν ἡ ῥὶς ἄρχεται. τὰ πυκνὰ ταύτης τρήματα ἠθμοειδῆ καλεῖται,

δι

ſecundò alia multifida: tertiò ex biſulcis utrinque dentata. Non utrinque dentata, ac ſolidipeda longiſſima ab hominis ſimilitudine ſummota ſunt. Quòd ſi aliquid de membris interioribus exteriora tradentes memoravimus, idem bis repetere ulterius opus non fuerit.

Aſpice itaque ſub calvariæ cute tunicam: hanc pericranion, *quod cranium, hoc eſt calvariam obvolvat, Græci* vocant. Quam verò alia oſſa ambientem tunicam videris, hanc perioſtion, *latinè circumoſſalem verbum verbo reddens,* appellato; qua oſſa calvariæ committuntur, ſuturæ ſunt: quæ duarum ſerrarum compagem imitantur. Earum una quidem rotunda eſt, ſyncipútque circuncidit; altera occiput: tertia medium verticem diducit; quibuſdam etiam hæc ſyncipitis ſuturam tranſiens, frontémque ipſam ſecans, inter ſupercilia terminatur: binæ aliæ in temporum oſſibus in ſquammarum modum totis oris paulatim extenuantur, atque ita inferiora oſſa ſuperioribus leniter inſidunt. Ipſis quidem vetuſta nomina deſunt, ſed nuper à quibuſdam Ægyptiis medicis græcam linguam male doctis impoſita ſunt: ſyncipitis ſuturam coronariam, occipitis lambdoide, *id eſt lambda græcæ literæ ſimilem,* mediam verò conjungentem appellantibus: temporaneas etiam ſuturas lepidoides à ſquammarum ſimilitudine vocaverunt: iidem & aliorum oſſium partibus ab antiquis innominatis nomina indidere; quæ ego, ut aliis noſtri ſeculi medicis innoteſcant, non prætermittenda judicavi.

Inter calvariæ oſſa meditullium diploen nominant: ubi verò naſi initium eſt, crebra ibi forami-

na ithmoide, *hoc eſt cribri ſpeciem referentia*, vocantur: per ea indubiè ſternutamentum, mucúſque propellitur. Nonnulli & hâc parte nos in cerebrum ſpiritum attrahere confirmant. Proxima auribus oſſa ob firmitudinem lapidea nomen habent: ab utroque enim latere ſingula oſſa dura, ſubalbidáque ſunt, magnitudine caput maximi manus digiti æquantia, per quæ auditoria itinera ſervantur. Alii proclives occipitii proceſſus lapideos appellant, idque non rectè: inanes enim, & cavernoſi, & minimè ſolidi nomini non reſpondent. Ab auditoriis autem meatibus ad malas pertinentes proceſſus iugalia oſſa nuncupantur.

Muſculos cava temporum replentes, temporale os: qui inferiorem maxillam amplectuntur, manſores vocant. Tenues illi & oblongi, dorſúmque verſus fauces vergentes proceſſus, ſtiloides *à columnæ ſimilitudine* dicti ſunt. Eudemus autem ipſos gallorum calcaribus aſſimulat, ac ſine appellatione relinquit.

Foramina permulta calcariam excavant: quæ omnia duobus exceptis, quæ cœca appellantur, nomine vacant: inter ſe autem medici altercantur, utranam hoc nomine appellanda ſint: num illa quæ propè maximum calvariæ foramen adjacent, per quod ſpinæ medulla in vertebras delabitur: an illa quæ propè auditorias cavernas, & paulò prius juxta maxillæ articulos ſunt. Sed neque illa, neque hæc adeò cœca ſunt, quin ea in magnum ſpinalis medullæ cavum pervadant, hæc ſub foramina cribrum repræſentantia ſubeant: ac per ipſa omnia nervi tranſire conſpiciuntur, de quibus in diviſionibus ſermo

habe-

δι' ὧν τὸ μὲν ἀληθὲς πταρμὸς καὶ μύξα ἀποκρίνεται· οἱ δὲ καὶ ἀναπνεῖν ἡμᾶς εἰς ἐγκέφαλον ταύτῃ λέγουσι. τὰ δὲ πλησίον τῶν ὤτων ὀστέα, διὰ στεῤῥότητα λιθοειδῆ ὠνόμασται· ἔστι δὲ ἑκατέρωθεν ἓν σκληρὸν καὶ ὑπόλευκον, ὅσον κεφαλὴ τοῦ μεγάλου τῆς χειρὸς δακτύλου, δι' ὧν αἱ ἀκοαὶ τέτρηνται· ἄλλοι δὲ τὰς πρὸς τῷ ἰνίῳ καταφερεῖς ὑπεροχὰς λιθοειδεῖς καλοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς. ὑπόκενοι γὰρ καὶ σηραγγώδεις, καὶ οὐ στερεαὶ κατὰ τοὔνομα· αἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἀκοῶν τείνουσαι πρὸς τὰ μῆλα ἀποφύσεις, ζυγώματα.

Καὶ οἱ μύες, οἱ μὲν περὶ ταῖς κοιλότησι τῶν κροτάφων, κροταφῖται· οἱ δὲ περὶ τὴν κάτω γνάθον, μασσητῆρες· αὗται δὲ αἱ λεπταὶ καὶ ὑπομήκεις καὶ κάτω πρὸς τὸ φαρύγγεθρον νεύουσαι ἀποφύσεις, στυλοειδεῖς καλοῦνται. Εὔδημος δ' εἰκάζει μὲν αὐτὰς ἀλεκτρυόνων πλήκτροις, ἀνωνύμους δὲ ἐᾷ.

Τρήματα δὲ πολλὰ μὲν διατέτρηνται διὰ τοῦ κρανίου, πάντα δὲ οὐκ ὠνόμασται χωρὶς δυοῖν· τυφλὰ δὲ ταῦτα καλοῦσι, καὶ οἱ ἰατροὶ διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους, ὁπότερα χρὴ καλεῖν τυφλά, ἆρά γε τὰ πρὸς τῷ μεγίστῳ τρήματι τοῦ κρανίου, δι' οὗ ὁ νωτιαῖος εἰς τοὺς σφονδύλους ἐμβάλλει· ἢ τὰ πρὸς ταῖς ἀκοαῖς, καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν παρὰ τὰ ἄρθρα τῆς γένυος. ἔστι δὲ οὔτε ἐκεῖνα, οὔτε ταῦτα οὕτω τυφλά, ὥστε μὴ διατρηθῆναι· τὰ μὲν εἰς τὸ μέγα κοίλωμα τοῦ νωτιαίου· τὰ δὲ ὑπὸ τὰ ἠθμοειδῆ· καὶ διὰ πάντων αὐτῶν νεῦρα διαπεφυκότα ὁρᾶται, ὑπὲρ ὧν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν εἰρήσεται·

σεται· ἐοίκασι δὲ τυφλὰ αὐτὰ ὀνομάζειν, ὅτι οὐκ εἰς εὐθὺ φαίνεται διατετρημένα.

Ἐν δὲ τῷ κρανίῳ ἔνεστιν ὁ ἐγκέφαλος. τοῦτον δὲ καλύπτουσιν αἱ μήνιγγες, ἡ μὲν παχυτέρα καὶ ῥωμαλεωτέρα πρὸς τῷ ὀστῷ· ἡ δὲ λεπτοτέρα, καὶ εὔρωστος μὲν, ἀλλ' ἧσσων, ἡ πρὸς τῷ ἐγκεφάλῳ. τὸ δὲ ἄνωθεν τοῦ ἐγκεφάλου κιρσοειδές· τὸ δὲ κάτωθεν, καὶ ὀπίσω, βάσις· ἡ δὲ ἀπὸ τῆς βάσεως ἔκφυσις, παρεγκεφαλίς· αἱ δὲ κοιλότητες, κοιλίαι ἐγκεφάλου. ὁ δὲ καλύπτων τὰς κοιλίας ἔνδοθεν χιτὼν χοροειδής. Ἡρόφιλος δὲ καὶ μήνιγγα χοροειδῆ καλεῖ· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου βλαστήματα, νεῦρα αἰσθητικὰ, καὶ προαιρετικὰ, δι' ὧν αἴσθησις καὶ προαιρετικὴ κίνησις, καὶ πᾶσα σώματος πρᾶξις συντελεῖται. τούτων δὲ τῶν νεύρων ἔνια καὶ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ πέφυκε, καὶ τῆς μήνιγγος τῆς περὶ τοῦτο. νωτιαῖον δὲ καὶ ῥαχίτην ὡσαύτως καλεῖν πάντα τὸν διὰ τῶν σφονδύλων μυελόν.

Τῶν δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ χιτώνων, ὁ μὲν πρῶτος ἐν τοῖς ἐπιφανέσιν ὠνόμασται κερατοειδής· οἱ δὲ ἄλλοι, ὁ μὲν δεύτερος ῥαγοειδὴς, καὶ χοροειδὴς, τὸ μὲν ὑποκείμενον αὐτῷ τῷ κερατοειδεῖ, ῥαγοειδὴς, ὅτι ἔοικε ῥαγὶ τῇ ἔξωθεν λειότητι, καὶ τῇ ἔσωθεν δασύτητι· τὸ δὲ ὑπὸ τῷ λευκῷ, χοροειδὴς, ὅτι μετὰ φλεβῶν ἐστὶ τῷ περὶ τὸ ἔμβρυον περικειμένῳ χοροειδεῖ ἐοικώς. ὁ δὲ τρίτος περιέχει μὲν ὑαλοειδὲς ὑγρόν· καλεῖται δὲ ἀρχαῖον ὄνομα ἀραχνοειδὴς διὰ λεπτό-

habebitur : verum ideò ipſi cœca dixiſſe viſi ſunt, quòd non in rectum excavata eſſe cernantur.

Intra calvariam cerebrum continetur : id membranæ circumvolvunt, altera craſſior, robuſtiórque oſſi proxima : tenuior altera, & firma quidem, ſed priore minus, quæ cerebrum contingit. Summa cerebri pars varicoſa appellatur : inferior atque poſterior baſis : à baſi oriens proceſſus parencephalis *græcè, latinè cerebellum.* Ipſius cavernæ cerebri ventriculi : ventriculos interius obvolvens tunica choroides, *hoc eſt ſecundinis ſimilis*, cognominatur. Herophilus autem & membranam choroide, *id eſt ſecundinis ſimilem*, appellat. Germina à cerebro enaſcentia nervi ſenſorii electoriíque ſunt, per quos ſenſus & voluntaria motio fit, omniſque corporis actio perficitur : horum autem nervorum quidam à ſpinali medulla, & ex ipſam cingente membrana expullulant. Dorſalem verò, ſpinalémque omnem pariter per vertebras defluentem medullam nominant.

Oculi tunicarum primam inter extima, conſpicuáque membra cornicularem ſuperius nominavimus : ſecunda rhagoides atque choroides *græcis vocabulis* dicitur : quâ parte corniculari ſubjicitur : rhagoides, quòd exterius lævore, interius aſpritudine uvæ acino, *quem Græci rhaga dicunt*, ſit perſimilis ; qua verò albam tunicam ſubit, choroides vocatur : quoniam venulis referta ſecundinas quas vocant, fœtui circundatas repræſentat. Deinde tertia humorem à vitri ſimilitudine hyaloidea vocatum continet : hæc antiquo vocabulo propter tenuitatem arachnoides appellata eſt : *latinè aranea-*

lem

lem dicere auſim: at quoniam Herophilus eam reti contracto aſſimilat, nonnulli & reticularem: alii, ab incluſo humore, qui vitri gerit ſimilitudinem, hyaloidea nominarunt. Quarta membranula guttam quandam humoris cryſtalloidea nominatim includit: hæc antiquitus nomine caruit, à poſteris lenticularis ob figuram, cryſtalloides ab contento humore cognominata eſt.

Primam colli vertebram dentem appellare mihi videtur Hippocrates. Sub tonſillis oſſiculum gutturis caput continens quidam à figura ypſiloides appellaverunt, quod Ypſilo græco elemento ſit perſimile. Cæterum Herophilus, quoniam tonſillis aſſideat, aſſeſſorem vocat. Secundæ vertebræ proceſſus ſurſum, ac prorſum verſus ſpectans pyrenoides *ab olivæ nuclei ſimilitudine dictus eſt.* Iter illud, per quod cibi potionéſque in ventriculum deſcendunt, *græcè* ſtomachus, & œſophagus, *latinè gula eſt.* Nervi ab utroque ejus latere, toni: cæteráque ſenſoria, atque fibroſa pariter toni dicuntur, *tenores in latinum vertere liceat.* Aſperæ arteriæ ſummum guttur eſt: anuli ad ejus plexum creati, bronchia, cavernæ, & aortæ nominantur.

Caloris vitæ, arteriarúmque motus initium cor eſt. Ejus ſumma pars caput dicitur, infima & acuta fundum. Cavitates ventriculi, craſſior & lævus arterioſus eſt, tenuior & dexter venoſus, lævo capacior: ab utroque autem capitis latere ceu alæ prominentes, cavæ, molles, & ad totius cordis motum agitabiles, cordis auriculæ ſunt. Cor circumplexæ membranæ pericardios nomen inditum eſt. Ex membranis pectoris, quæ ipſum in duas diducunt

2 partes,

τητα. ἐπειδὴ δὲ Ἡρόφιλος εἰκάζει αὐτὸν ἀμφιβλήστρῳ ἀνεσπασμένῳ, ἔνιοι καὶ ἀμφιβληστροειδῆ καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ αὐτὸν ἄλλοι καὶ ὑαλοειδῆ. ὁ δὲ τέταρτος περιέχει μὲν τὸ κρυσταλλοειδὲς ὑγρὸν, ἀνώνυμος δὲ ὢν ἐξ ἀρχῆς, ὕστερον φακοειδὴς μὲν διὰ τὸ σχῆμα, κρυσταλλοειδὴς δὲ διὰ τὸ ὑγρὸν ὠνομάσθη.

Τὸν δὲ πρῶτον τοῦ τραχήλου σφόνδυλον, Ἱπποκράτης ὀδόντα δοκεῖ μοι καλεῖν· τὸ δὲ ὑπὸ ταῖς ἀντιάσιν ὀστοῦν, τὸ περιειληφὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βρόγχου, οἱ μὲν ὑψηλοειδὲς διὰ τὸ σχῆμα ὀνομάζουσιν, ὅτι ἔοικεν τῷ Υ γράμματι· Ἡρόφιλος δὲ παραστάτην καλεῖ, ὅτι παρέστηκε ταῖς ἀντιάσιν. ἡ δὲ τοῦ δευτέρου σφονδύλου εἰς τὸ ἄνω καὶ ἔμπροσθεν ἀπόφυσις, πυρηνοειδὴς καλεῖται. δι' οὗ δὲ τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ εἰς τὴν κοιλίαν κάτεισι, στόμαχος, καὶ οἰσοφάγος καὶ τὰ νεῦρα τὰ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ, τόνοι· καὶ τὰ ἄλλα αἰσθητικὰ καὶ ἰνώδη, τόνοι ὡσαύτως. τῆς δὲ τραχείας ἀρτηρίας καλεῖται βρόγχος· αἱ δὲ εἰς τὸ πλέγμα ἀποφύσεις, βρόγχια, καὶ σήραγγες καὶ ἀορταί.

Η δὲ ἀρχὴ τοῦ θερμοῦ, καὶ τοῦ ζῆν, καὶ τοῦ σφύζειν, καρδία. καὶ ταύτης τὸ μὲν ἄνω κεφαλὴ, τὸ δὲ ἄκρον καὶ ὀξὺ πυθμὴν, τὰ δὲ κοιλώματα κοιλίαι· ἡ μὲν παχυτέρα καὶ ἐν ἀριστερᾷ, ἀρτηριώδης· ἡ δὲ λεπτοτέρα, καὶ ἐν δεξιᾷ φλεβώδης· αὕτη δὲ καὶ εὐρυκλειοτέρα τῆς ἑτέρας· τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πτερύγια κοῖλα, καὶ μαλακὰ, καὶ κινητὰ, ἐν ᾧ πᾶσα σφύζει ἡ καρδία, ὦτα καρδίας. ὁ δὲ περὶ τὴν καρδίαν χιτὼν περικάρδιος, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ὑμένων, διαπεφραγμένα τοῦ θώρακος, καὶ οἱ ὑπὸ

ταῖς πλευραῖς ὑμένες ὑπεζωκότες, καὶ ὁ διαχωρίζων τὰ ἐν τῷ στήθει σπλάγχνα τῶν κάτω, διάφραγμα καὶ φρένες.

Ἐκ δὲ τοῦ γένους τῶν ἀδένων· πολλαὶ δὲ εἰσιν· αἱ μὲν πρὸς τῷ τραχήλῳ, αἱ δὲ ὑπὸ ταῖς μασχάλαις, αἱ δὲ ἐν τοῖς βουβῶσιν, αἱ δὲ ἐν τῷ μεσαραίῳ, σάρκες τινὲς ἡσυχῇ ὑποπίμελοι, καὶ ψαθυραί. ἐκ τούτων τῶν ἀδένων καὶ ὁ καλούμενος θυμός ἐστι, πεφυκὼς μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας, ἐπιβάλλων δὲ τῷ τε ἑβδόμῳ τοῦ τραχήλου σφονδύλῳ, καὶ τοῦ βρόγχου τῷ πρὸς πνεύμονι πέρατι, οὐκ ἐν πᾶσιν ἑωραμένος.

Ὑπὸ δὲ τῷ διαφράγματι, γαστὴρ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἄνω κοιλία ἡ πρώτη· εἶτα ἡ πρώτη τοῦ ἐντέρου ἔκφυσις, πυλωρός· εἶτα νῆστις· ἔντερον τροφῆς διὰ παντὸς κενὸν, ἀφ' οὗ καὶ νῆστις ὠνόμασται· ζυνεχὲς δὲ τούτῳ τὸ λεπτὸν ἔντερον· ἐκ δὲ τοῦ λεπτοῦ δικρόα ἔκφυσις, καλεῖται δὲ τὸ μὲν τυφλὸν, ὅτι ἀληθῶς τυφλόν ἐστι· τὸ δὲ κῶλον, καὶ κάτω κοιλία, ἣν καὶ νειαίρην Ὅμηρος καλεῖ. ἔστι δὲ ὁ σύνδεσμος τῶν ἐντέρων πᾶς μεσεντέριον καὶ μεσάραιον· ἀραιὰν δὲ τὴν γαστέρα, καὶ τὸ σύμπαν ἔντερον πάλαι ποτὲ ὠνόμαζον, ἀφ' οὗ ἐμμεμένηκεν οὕτως ἔτι καὶ νῦν τὸ μεσάραιον καλεῖν. ἐπὶ δὲ τῷ κώλῳ τὸ ἀπευθυσμένον πρὸς τὴν ἕδραν καὶ τὸν ἀρχὸν·

partes, interſepientes appellantur: quæ coſtas interius veſtiunt, ſuccingentes. Membrana, quæ pectoris viſcera ab inferioribus disjungit, tranſverſum ſeptum, & phrenes.

Ex glandulōſarum carnium genere, *quas adenas Græci vocant*, (multæ autem ſunt,) aliquæ in collo, nonnullæ ſub alis, quædam in inguinibus, aliæ in meſaræo *vocato reperiuntur*. Carnes quædam leniter ſubpingues ac fragiles ſunt: inter has & vocatus thymus numeratur: qui in regione capitis cordis locatus eſt, ſeptimæ colli vertebræ inſidens, aſperæque arteriæ extremo, qua cum pulmone committitur, adhæreſcens: non in omnibus tamen inventus eſt.

Sub tranſverſo ſepto venter eſt: cujus ſumma pars, primáque ventriculi nomen habet: deinde primus inteſtini exortus *hoſtiarius Latinè, ſeu janitor, Græcè* pyloros eſt: poſtea jejunum inteſtinum ſemper alimento privatum: unde ipſi quoque vocabulum fuit: iſti continuum gracile inteſtinum eſt. Ex gracili biceps prodit exortus: vocatur autem altera ejus pars cœcum inteſtinum, quoniam revera cœcum eſt: altera colon *Græcè*, & venter inferior, *& laxum inteſtinum à Latinis*: id Homerus & niæram appellat. Eſt autem totum inteſtinorum vinculum ac firmamentum, quod meſenterion, ac meſaræon *Græci* vocant. Aræam verò & ventrem, & omne inteſtinum vetuſtiſſimi *Græci* appellabant, ex quo ad hæc uſque tempora hoc nomen meſaræon derivatum eſt, *Latini lactes appellaſſe videntur*. Poſt grande inteſtinum colon appellatum rectum eſt juxta ſedem ac prin-

cipem. Quod ex orbiculato ventriculi fundo egerminat, ipſúmque & aliquam cæterorum inteſtinorum partem velat, epiploon *Græci, quaſi ſupernavigans, omentum Latini vocant.* A renibus exoriens membrana, omnibúſque prætenta inteſtinis peritonæos eſt. At propè inteſtini primum exortum poſita caro præpinguis, glanduliſque interſtincta, pancreas *vocata eſt.*

A dextra ventriculi jecur eſt. Jecoris autem pars tranſverſum ſeptum, peritonæúmque attingens convexa, quæ infra ventriculo inhæreſcit, cava dicitur. Sub maxima ejus fibra bilis vaſculum ſitum eſt, cujus media & anguſta particula cervix eſt, infima fundum. Jecoris porta vena eſt, per quam alimentum illabitur. Quæ in ſacrificiis autem aruſpices portas, menſam, gladium, & unguem appellant, in homine quoque, ſed obſcura atque incerta reperiuntur, ad nullúmque medicinæ profectum neceſſariò nominantur.

Ventriculo à ſiniſtra lienis incumbit, cujus craſſiſſima, ſummáque pars caput eſt: propè ultimas autem coſtas renes duo: ex quibus duo urinæ ductus ureteres *Græcè appellati* veſicam intrantes prodeunt. Veſica verò conceptaculum eſt, in quod urina è renibus per ureteres delabitur: à veſica eſt cervix, ſedimentum, tramis, & reliqua commemorata ſuperius. At ſeminaria vaſcula quatuor ſunt, duo varicoſa, duo glanduloſa: quæ genitales etiam venæ vocatæ ſunt: varicoſorum partes illæ quæ teſtibus adjacent, aſſeſſores dicuntur. Quidam verò omnia aſſeſſores appellari nihil laborant. Cæterùm an hæc eadem in fœminis perinde ut in maribus,

χόν· τὸ δὲ ἐκπεφυκὸς μὲν ἐκ τοῦ περιφεροῦς τῆς γαστρὸς, καλύπτον δὲ αὐτήν τε καὶ μέρος τι τοῦ ἄλλου ἐντέρου, ἐπίπλοον, καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεφρῶν περὶ πάντα τὰ ἔντερα χιτὼν τείνων, περιτόναιον· ἡ δὲ παρὰ τὴν πρώτην τοῦ ἐντέρου ἔκφυσιν κειμένη σὰρξ διαπίμελος καὶ ἀδενώδης, πάγκρεας.

Ἐκ δὲ τῶν δεξιῶν τῆς κοιλίας, ἧπαρ· τοῦ δὲ ἥπατος, τὰ μὲν τῶν φρενῶν καὶ περιτοναίου ψαύοντα, κυρτά· τὰ δὲ κάτωθεν καὶ τῆς γαστρὸς ψαύοντα, σιμά· καὶ ἐπὶ τοῦ μεγίστου λοβοῦ χολῆς ἀγγεῖον. τούτου δὲ τὸ μέσον στενὸν αὐχήν, τὸ δὲ κάτω πυθμήν· πύλη δὲ ἥπατος ἡ φλὲψ, δι' ἧς ἡ τροφὴ εἰσέρχεται. ἃ δὲ ἐν ἱεροσκοπίᾳ, πύλας, καὶ τράπεζαν καὶ μάχαιραν, καὶ ὄνυχα καλοῦσιν, ἔστι μὲν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀσαφῆ δὲ καὶ οὐκ εὔδηλα, καὶ εἰς οὐδὲν ἰατρικὸν ἀναγκαίως ὀνομασθέντα.

Ἐκ δὲ τῶν ἀριστερῶν τῆς κοιλίας ὁ σπλήν· καὶ τούτου τὸ παχὺ καὶ ἀνωτάτω, κεφαλή· πρὸς δὲ ταῖς ἐσχάταις πλευραῖς νεφροὶ δύο, καὶ ἀπὸ τούτων οὐρητῆρες δύο, οἵ τινες εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν κύστιν. ἔστι δὲ ἡ κύστις, εἰς ἣν τὸ οὖρον τὸ ἐκ τῶν νεφρῶν καὶ τῶν οὐρητήρων καταῤῥεῖ, καὶ ἀπὸ τῆς κύστεως ὁ τράχηλος, καὶ τὸ ὑπόστημα, καὶ ἡ τράμις, καὶ τὰ ἄλλα τὰ διῃρημένα. τὰ δὲ σπερματικὰ ἀγγεῖα, ἔστι μὲν τέσσαρα, δύο μὲν κιρσοειδῆ, δύο δὲ ἀδενοειδῆ, ἐκαλοῦντο δὲ καὶ γόνιμοι φλέβες· καὶ τῶν κιρσοειδῶν, τὰ πρὸς τοὺς διδύμους, παραστάται. ἐνίοις δὲ καὶ πάντα παραστάτας καλεῖν διαφέρει οὐδέν.

οὐδέν. σκεπτέον δὲ καὶ εἰ τοῖς θήλεσι τὰ αὐτὰ πεποίηται, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄῤῥεσιν. Ἡροφίλῳ μὲν γὰρ οὐ δοκεῖ τὸ θῆλυ κιρσοειδεῖς ἔχειν παραστάτας· ἐν δὲ προβάτου ὑστέρᾳ εἴδομεν ἐκ τῶν διδύμων πεφυκότα τὰ ἀγγεῖα κεκιρσωμένα ἑκατέρωθεν. συνετέτρητο δὲ ταῦτα εἰς τὸ κοίλωμα τῆς ὑστέρας, ὑφ' ὧν ὑπόμυξον ὑγρὸν πιεζόντων ἀπεκρίνετο· καὶ ἦν πολλὴ δόκησις σπερματικὰ ταῦτα εἶναι, καὶ τοῦ γένους τῶν κιρσοειδῶν. τοῦτο μὲν δὴ οἷόν ἐστιν, αἱ ἀνατομαὶ δίχα δείξουσιν.

Οἱ δὲ μύες οἱ ἔνδοθεν τῆς ὀσφύος, ψόαι, εἴπερ καὶ μόνοι τῆς ἄλλης ῥάχεως τῇ ὀσφύϊ παραπεφύκασιν· ἄλλοι δὲ νευρομήτρας καλοῦσιν· ἄλλοι δὲ ἀλώπεκας. τοῦτο ἄρα ἦν καὶ τὸ ἐν ταῖς κνιδίαις γνώμαις γεγραμμένον. ἐὰν δὲ νεφρῖτις ἔχῃ, σημεῖα τάδε, ἐὰν οὐρῇ παχὺ, πυῶδες, καὶ ὀδύναι ἔχουσιν, ὥστε τὴν ὀσφὺν καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὸ ἐπείσιον, τότε δὲ καὶ ἐς τὰς ἀλώπεκας· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι χρήσιμον τὰ τοιαῦτα εἰδέναι εἰς διάγνωσιν τῶν οὕτως ὠνομασμένων. Κλείταρχος δὲ τοὺς ἔξω κατὰ τῆς ῥάχεως μύας, ψόας, καὶ νευρομήτρας, καὶ ἀλώπεκάς φησι καλεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς.

Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ γεννητικὸν μόριον, μήτρα, καὶ ὑστέρα. Ἱπποκράτης δὲ καὶ δελφὺν, καὶ γονὴν καλεῖ. καὶ αἱ ἐπὶ τὰ ἄνω ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐκφύσεις, κεραίαι, καὶ πλεκτάναι, καὶ τὰ ἀνέχοντα αὐτὴν ἀγγεῖα ἐκτός· καὶ τὸ ἀμέσον καὶ ἀνωτάτω πυθμὴν, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ὦμοι, καὶ τὸ ἄκρον αὐχὴν καὶ τράχηλος· τραχήλου δὲ τὸ στόμα ὁ πρῶτος πόρος. Ἱπποκράτης δὲ

ribus, conſtituta ſunt, contemplandum eſt. Fœminas varicoſis aſſeſſoribus carere Herophilus planè exiſtimat : nos verò in pecudis utero è teſtibus enata vaſcula, atque utrinque varicis inſtar revoluta conſpeximus: hæc autem in uteri cavum perforata ſubibant : è quibus mucoſus quidam humor, ſiquis exprimeret, emanabat, magnáque erat ſpes, hos ſeminarios eſſe canales, & eorum generis, qui varicoſi nuncupantur : id autem ut ſe habeat, diſſectiones ſeorſum declarabunt.

Intra lumbos muſculi pſoæ *Græco vocabulo* nominantur : qui ſoli etiam in dorſo lumbis agnati ſunt. Iſtos aliqui uterales nervos, alii vulpes cognominant : atque in libro Cnidiarum ſententiarum nomen iſtud ſcriptum eſt. Si renum autem morbus vexat, notæ hæ ſunt, ſi lotium craſſum purulentúmque ſit, ſi dolor lumbos, ilia, inguina, ſm énque torqueat, tùm verò & vulpes malè habet. Unde jam conſtat, quanti iſta ſcire interſit : quò ea, quæ ſic cognominantur, agnoſcas. Clitharchus exteriores dorſi muſculos pſoas, uterales nervos, ac vulpes appellari falſo opinatur.

Genitale autem mulieris membrum *Græcè* metra & hyſtera, *Latinè uterus vulváque vocatur.* Hippocrates & delphyn & genituram dicit. Ejus ſurſum verſus utrinque proceſſus cornua & cirri ſunt ipſam exterius ſuſtinentia vaſa : medium atque ſupremum fundum eſt : quæ utrinque ſunt, humeri : ejus extremitas cervix, atque collum : colli os primus meatus : Hippocrates *Græcè* amphidion à

ro-

rotundi ferri, quò præfiguntur aratra, ſimilitudine vocat : deinde cavum, quod ſequitur, *multis appellationibus exprimitur:* muliebris enim ſinus dicitur, *muliebres loci, uterus, ac vulva.* Sed totum genitale cum exterioribus pudendum, *obſcœniorique vocabulo cunnus.*

At circa teſtes tunicæ ſunt *Latinis carentes nominibus à Græcis autem* erythroides una, dartos altera nominatur: nervus quoque cum arteria concavus ad teſtem pervenit, *qui ſuſpenſor à noſtris dici poteſt:* cremaſtera *Græci* nuncupant: venulæ pariter ad teſtes, unde nutriuntur : hæque teſtium altrices nominantur.

Aliarum quoque venarum nomina, (ut ſemel dicam,) hæc ſunt: ſi gracilem tunicam habent, ſanguinéque complentur, venæ ſunt : omnes verò magnæ venæ cavæ appellantur : poſtea inter medicos uſus obtinuit, ut ea vena quæ à jecore in renes propagines mittit, cava diceretur : in ea praxagoras initium eſſe febrium affirmavit : ſolámque eam cavam ipſe nominavit. Cæterùm alii & eam quæ ſurſum in cor per tranſverſum diſcrimen evadit, alii & hanc, & priorem unico vocabulo hepatitin, (*Latine jecorariam dixeris,*) vocitant : à liene exeuntem ſplenitin, *id eſt lienariam.* Cæterùm non quemadmodum in jecore, ita & in liene ſurſum verſus, deorſúmque in ſiniſtra parte diſcurrens ulla vena reperitur : qui verò id aſſerunt, impudenter mentiuntur : quandoquidem venulæ in lienem pertinentes & graciles ſunt, & ibidem in liene finiuntur. Philiſtio Italus medicus pro Dorienſium eam partem incolentium more, quaſdam venas

καὶ ἀμφίδιον ὀνομάζει ἀπὸ τῶν κυκλοτέρων σιδηρίων τῶν πρὸς τοῖς ἀρότροις· εἶτα τὸ κοίλωμα τὸ ἐφεξῆς, γυναικεῖος κόλπος, καὶ αἰδοῖον τὸ σύμπαν σὺν τοῖς ἐπιφανέσι.

Περὶ δὲ τοὺς διδύμους εἰσὶ χιτῶνες ἐρυθροειδεῖς, καὶ δαρτοί· καὶ νεῦρον εἰς τὸν δίδυμον καθῆκον κοῖλον, καὶ ἀρτηρία, ὃ καὶ κρεμαστὴρ καλεῖται, καὶ φλεβία δι᾽ ὧν τρέφονται οἱ δίδυμοι, καὶ ταῦτα τρέφοντα τὸν δίδυμον καλεῖται.

Τῶν δὲ ἄλλων φλεβῶν τὰ ὀνόματα, τὸ μὲν κατὰ παντὸς εἰπεῖν, τὰ λεπτὰ τῷ χιτῶνι ἀγγεῖα καὶ ἔναιμα φλέβες καλοῦνται, καὶ πᾶσαι αἱ μεγάλαι κοῖλαι· ὕστερον δὲ δι᾽ ἔθους ἔσχον οἱ ἰατροὶ κοίλην ὀνομάζειν, τήν τε ἀπὸ ἥπατος ἐπὶ νεφροὺς πέμπουσαν τὰς ἀποφύσεις, ἔνθα φησὶν ὁ Πραξαγόρας τὴν πρώτην ἀρχὴν εἶναι τῶν πυρετῶν, καὶ οὗτος κοίλην μόνην ταύτην καλεῖ· ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἄνω διὰ τῶν φρενῶν ἐπὶ καρδίαν τείνουσαν· οἱ δὲ καὶ ταύτην τε καὶ τὴν προτέραν ἑνὶ ὀνόματι ἡπατῖτιν ὠνόμασαν· καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ σπληνὸς, σπληνῖτιν. ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ σπληνὸς, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἥπατος ἄνω καὶ κάτω διὰ τῶν ἀριστερῶν πεφυκυῖα φλὲψ, ἀλλὰ τοῦτο ψευδόμενοι λέγουσι. τὰ δὲ ἐπὶ τὸν σπλῆνα τείνοντα φλεβία, λεπτά τε ἐστὶ, καὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν σπλῆνα περαίνεται. Φιλιστίων δὲ ὁ ἀπὸ Ἰταλίας, κατὰ τὸ ἐπιχώριον τοῖς ἐκεῖ δωριεῦσιν, ἀετοὺς τινὰς ὀνομά-

ζει φλέβας, τὰς διὰ κροτάφων ἐπὶ κεφαλὴν τεινούσας. Ἱπποκράτης δὲ τὰς ἀπὸ καρδίας εὐθὺς δρακοντίδας ὀνομάζει· Ἡρόφιλος δὲ ἀρτηριώδη φλέβα, τὴν παχυτάτην καὶ μεγίστην τὴν ἀπὸ τῆς καρδίας καλεῖ φερομένην ἐπὶ τὸν πνεύμονα. ἔχει γὰρ ὑπεναντίως τῷ πνεύμονι πρὸς τὰ ἄλλα· αἱ μὲν φλέβες ἐνταῦθα ἐρρωμέναι καὶ ἐγγυτάτω τὴν φύσιν ἀρτηριῶν· αἱ δὲ ἀρτηρίαι ἀσθενεῖς, καὶ ἐγγυτάτω τὴν φύσιν φλεβῶν. ἐπανθισμοὺς δὲ πρῶτον μὲν οὖν οἶδα ὠνόμασε Διονύσιος ὁ τοῦ Ὀξυμάχου, καὶ φησὶν ὁ Εὔδημος λέγεσθαι τὴν φλέβα ἐπανθισμόν· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ Διονύσιος ἐοικὸς μὲν τῇ φλεβὶ τὸν ἐπανθισμὸν ὀνομάζειν. οὐ μὴν αὐτὸ φλέβα, ἀλλά τι καὶ ἄλλο ἐπίκτητον ἀγγεῖον αἵματος. δηλοῖ πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ φλέβα, καὶ ἐπανθισμὸν, καὶ ἀρτηρίαν ὀνομάζων. οὐ γὰρ ἂν εἴπερ ταυτὸν ἦν φλεβὶ, οὕτως ὠνόμαζεν. εἰ γὰρ μηδὲν ἐστιν ἕτερον παρὰ τὴν φλέβα ἐπανθισμός· ἀλλ᾽ ἐκεῖνός γε ᾤετο, καὶ οὕτως ἐκάλει.

Τὰς δὲ ἀρτηρίας τὸ ἀρχαιότατον φλέβας ὠνόμαζον· καὶ σφύζειν ὁπότε λέγοιεν τὰς φλέβας, ἀρτηρίας ἐβούλοντο καλεῖν. ἀρτηριῶν γὰρ τὸ σφύζειν ἔργον. ἔλεγον δὲ καὶ ἀορτὰς καὶ πνευματικὰ ἀγγεῖα, καὶ σήραγγας, καὶ κενώματα, καὶ νεῦρα. ἀορτὴν δὲ Ἀριστοτέλης ἐξαιρέτως τὴν διὰ τῆς ῥάχεως ἀρτηρίαν ὀνομάζει, ἥ τις μεγίστη παρατέταται τῇ ῥάχει. ταύτην δὲ παχεῖαν Πραξαγόρας εἴθισται καλεῖν. καρωτίδας δὲ τὰς διὰ τοῦ τραχήλου κοίλας ὠνόμαζον πάλαι, ὅτι πιεζομένων καρώδεις καὶ ἄφωνοι ἐγίνοντο. ὤφθη δὲ νῦν τὸ

πά-

venas, quæ per tempora in caput aſcendunt, aquilas vocat: venas à corde illico naſcentes, dracontida Hippocrates nominat. Herophilus venam craſſiſſimam grandiſſimámque ex corde pulmones petentem arterialem appellavit: in pulmonibus enim contra atque in aliis res habet: nam venæ in his validæ ſunt, proximéque ad arteriarum naturam accedunt: arteriæ contra imbecillæ, venarúmque naturam ſapiunt. Omnium autem quos noverim, primus Dionyſius Oxymachi effloreſcentiam, *Græcè* epanthiſmon nomen novum adinvenit: aitque Eudemus effloreſcentiam venam appellari. Sed mihi quidem Dionyſius rem venæ ſimilem effloreſcentiam, neque idem venam atque effloreſcentiam, ſed quoddam aliud adventitium ſanguinis receptaculum vocare viſus eſt: idque ipſe ita eſſe teſtatus eſt, eodem loco ſæpius venam, effloreſcentiam, arteriámque inculcans, ac repetens: neque enim, ſi rem eandem venam effloreſcentiámque putaret, ita unquam locutus eſſet: nam etſi nihil aliud effloreſcentia, quàm vena eſt, nihilominus ipſe aliter ſenſit, atque appellavit.

Arteriis præterea vetuſtiſſimi *Græci* venæ nomen impoſuerunt, cúmque venas micare dicebant, arterias intelligebant: arteriarum enim micare, ſeu palpitare munus eſt. Eas etiam aortas, & ſpirabilia vaſa, & cavernas, & inanitates & nervos appellarunt. Aortam verò eam præcipuè Ariſtoteles vocat, quæ per dorſum omnium maxima fertur: hanc craſſam Praxagoras appellare conſuevit. Cavas autem per collum ſubeuntes carotidas, id eſt ſomniferas antiqui nominarunt: quoniam compreſſæ

hominem ſopore gravabant, vocémque adimebant. Cæterùm noſtro ſæculo non arteriarum, ſed nervorum ſenſoriorum propè jacentium id vitium eſſe compertum eſt: quare ſi nomen permutare volueris, nihil peccati admiſeris.

Nervi à cerebro, ſpinæque medulla prodeuntes activi, ſenſorii, electivi, atque toni: qui circa artus ſunt, copulativi dicuntur: craſſæ autem ex occipitio propagines, quæque ad calcem è muſculo naſcentes feruntur, tendonis vocabulum habent. Cartilagines ſunt, in quas oſſa degenerant, nervis duriores. Membranæ tenuia ſunt velamenta: tunicæ, craſſiora. Adeps, pinguiſſima eſt alimenti concretio. Caro autem in viſceribus illud eſt, quod inter vaſcula concretum reperitur, ſub tegmen quoddam, ac veluti receptaculorum texturæ fartum; quò inania ejus ſpatia compleantur. In muſculis caro pars fibroſa ac firma eſt, & quæ in ulceribus, oſſiúmque cavis recens concreſcit. Medulla verò in dorſo dorſalis, in vertebris ſpinalis; has etiam ambiens membranula ſpinalis dicitur. Medulla intra calvam contenta cerebrum eſt: ſed in aliis oſſibus oſſalis vocatur: ſive in magnis inſit cavis, ut in femore atque humero, ſive *in anguſtis foraminibus, quas* ſerangas, *id eſt cavernas, vocant*, ut in coſtis ac jugulis.

Sanguis calidiſſimus eſt, flaviſſimúſque ſuccus. Pituita album craſſum, ac ſubſalſum excrementum eſt: quod cum reſiccatur, nigreſcit. Bilis flava amarum eſt, ac flavum excrementum: porracea acris eſt, atque ſubviridis: æruginoſa verò eſt valdè mera, atque ſyncera. Atra bilis autem ſanguinis craſſa-

πάθημα οὐ τῶν ἀρτηριῶν, ἀλλὰ νεύρων αἰσθητικῶν πεφυκότων πλησίον· ὥστε εἰ ἐθέλοις μεταθεῖναι τοὔνομα, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις.

Νεῦρα μὲν, τὰ μὲν ἀπ᾽ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου, πρακτικὰ καὶ αἰσθητικὰ, καὶ προαιρετικὰ, καὶ τόνοι· τὰ δὲ περὶ τὰ ἄρθρα συνδετικά· αἱ δὲ παχεῖαι ἐκ τοῦ ἰνίου ἐκφύσεις, καὶ τὰ εἰς τὴν πτέρναν ἐκ τοῦ μυὸς ἐκφυόμενα, τένοντες· χόνδροι δὲ τὰ ἐπὶ τοῖς πέρασι τῶν ὀστῶν· σκληρότεροι δὲ τῶν νεύρων. ὑμένες δὲ τὰ λεπτὰ καλύμματα, χιτῶνες δὲ τὰ παχύτερα τῶν καλυμμάτων. πιμελὴ δὲ τὸ λιπαρώτατον πῆγμα τῆς τροφῆς. σὰρξ δὲ τὸ ἐν τοῖς σπλάγχνοις μεταξὺ τῶν ἀγγείων πεπηγὸς, ἀλλὰ ὑφή τις καὶ πλήρωμα τοῦ πλέγματος τῶν ἀγγείων, ὡς μὴ τὰ κενὰ μεταξὺ ᾖ· καὶ τῶν μυῶν ἰνώδης, καὶ στερεὰ καὶ ἡ ἐπὶ τοῖς ἕλκεσι καὶ τοῖς κοιλώμασι τῶν ὀστῶν ἄρτι πηγνυμένη. μυελὸς δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ῥάχει, ῥαχίτης· ὁ δὲ διὰ νώτου, νωτιαῖος, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν μῆνιγξ, νωτιαία· ὁ δὲ ἐν τῷ κρανίῳ, ἐγκέφαλος· ὁ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ὀστέοις, ὀστίτης, ἐάν τε ἐν μεγάλοις ἐνῇ κοιλώμασιν ὥσπερ ἐν μηρῷ, καὶ βραχίονι· ἐάν τε ἐν σήραγξιν, ὥσπερ ἐν πλευραῖς καὶ κλεισίν.

Αἷμα δὲ ὁ θερμότατος καὶ ξανθότατος χυμός· φλέγμα δὲ τὸ λευκὸν καὶ παχὺ, καὶ ἡσυχῇ ἁλυκὸν περίσσωμα. τοῦτο δὲ ὅταν αὐανθῇ, μέλαν φλέγμα. χολὴ ξανθὴ μὲν, τὸ πικρὸν καὶ ξανθὸν περίσσωμα· πρασοειδὴς δὲ, ἡ ὀξεῖα καὶ ὑπόχλωρος· ἰώδης δὲ, ἡ ἰσχυρῶς κατακορὴς καὶ ἄκρατος·

μέλαινα

μέλαινα δὲ, ἡ ὑποστάθμη τοῦ αἵματος. ἄλλοι δὲ τὸ μέλαν
αἷμα, μέλαιναν καλοῦσι. τὰ δὲ ὑπόλοιπα περιττώματα,
σίελος μὲν ἡ τοῦ στόματος ὑγρότης· μύξα δὲ τὸ ἁλμυρὸν
περίττωμα τοῦ ἐγκεφάλου. ἱδρὼς δὲ ἡ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα
ὑγρότης. οὖρον δὲ τὸ ἐν κύστει νιτρῶδες ὑγρὸν κατιόν· φῦσα
δὲ τὸ ἐν τοῖς ἐντέροις περιττὸν πνεῦμα· κυψελὶς δὲ ὁ ἐν
τοῖς ὠσὶ ῥύπος· καταμήνιον δὲ αἱ ἐν ταῖς θήλεσιν ἐπὶ μη-
νὶ αἱματώδεις ἐκκρίσεις. ὅταν δὲ λευκὰ ἐπιφέρηται, κατα-
μήνιον οὐ καλεῖται, ἀλλὰ ῥοῦς· γάλα δὲ ἡ ἐν τοῖς μαστοῖς πέ-
ψις τῆς τροφῆς. σπέρμα δὲ καὶ θορὴ καὶ γόνος τὸ αὐτὸ, ἡ ἐν παρα-
στάταις γεννητικὴ πέψις ὁμοῦ πνεύματος καὶ τροφῆς. Πραξα-
γόρας δὲ ἴδιον τρόπον τοὺς χυμοὺς ὠνόμασε, γλυκὺν, καὶ ἰσό-
κρατον, καὶ ὑαλοειδῆ· τούτους μὲν κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ φλέγματος·
ἄλλους δὲ ὀξὺν καὶ νιτρώδη, καὶ ἁλυκὸν, καὶ πικρόν· τούτους δὲ ὡς
γευσομένῳ φαίνεται· ἄλλους δὲ, πρασοειδῆ μὲν τῇ χρόᾳ,
λεκιθώδη δὲ καὶ τῇ παχύτητι· ἄλλους δὲ, ξυστικὸν μὲν, ὅτι
ξύεσθαι παρασκευάζει· στάσιμον δὲ, ὅτι ἐν ταῖς φλεψὶν
ἐνέστηκε, καὶ οὐ διαδίδωσιν εἰς τὴν σάρκα, διὰ τὸ λεπτοὺς καὶ
φλεβώδεις εἶναι τοὺς στασίμους χυμούς. τὸν δὲ ὅλον χυμὸν
ὁ Πραξαγόρας πᾶν τὸ ὑγρὸν καλεῖ· ὁ δὲ Μνησίθεος, τοῦ-
τον μὲν χυλὸν, τὴν δὲ γευστικὴν δύναμιν, ἐάν τε ἐν ξηρῷ, ἐάν
τε ἐν ὑγρῷ ᾖ, χυμόν. θερμασίαν δὲ καὶ πνεῦμα Ζήνων τὸ
αὐτὸ εἶναί φησιν· οἱ δὲ ἰατροὶ διαιροῦσι, πνεῦμα μὲν τὸ
ἀνα-

craſſamentum eſt. Alii nigrum ſanguinem atram eſſe bilem aſſeverant, reliqua excrementa hujuſmodi ſunt: ſaliva quidem oris eſt humiditas. Mucus ſalſum eſt cerebri purgamentum. Sudor eſt per omne corpus effuſa humiditas. Urina eſt nitroſus humor in veſicam delabens. Flatus eſt in inteſtinis ſupervacuus ſpiritus. Cypſelis ſunt aurium ſordes, *quas cerumina, aut marmorata veteres Latini appellitabant.* Menſes in mulieribus ſunt menſtrua per vulvam ſanguinis excrementa: quæ cùm alba ſunt, non menſes ultra, ſed profluvium nominatur. Lac eſt in mammis alimenti concoctio. *Semen, Græcè* ſperma, thora, & gonos, *hoc eſt genitura* idem ſignificant: id verò eſt ſpiritus ſimul, atque alimenti genitalis in aſſeſſoribus concoctio. Praxagoras peculiari quodam modo ſuccos nominavit, dulcem, temperatum, & vitreum: hos à pituitæ ſpecie ſic vocavit: item acidum, nitroſum, ſalſum, & amarum: hos ita, ut guſtatus judicat, appellavit: alios præterea porraceum quidem ex colore, vitellinum verò ex craſſitudine: alios quoque abraſorios, quoniam abraſuram parant: alios ſtagnantes, quod in venis inhæreant, neque in carnem ſubeant, quia tenues, intra venaſque abſorpti quieſcunt: in ſumma, omne liquidum Praxagoras chymon appellat. At Mneſitheus, *quod liquidum eſt,* chylon, *id eſt ſuccum* nominat: ſed guſtatilem qualitatem, ſive in arido, ſive in liquido poſitam, chymon, *id eſt ſaporem* vocat. Calorem autem, atque ſpiritum Zeno idem eſſe cenſuit. Sed medici diſtinxerunt, ſpiritum, quem ſpirando trahimus, calorem autem ſpiritus eliſionem appellantes. Alii

Alii vitæ quoddam principium *calorem eſſe dixerunt.*

Fœtus membranis involvitur: quarum tenuem ac molliorem amnion vocat Empedocles, *agninam Latinè dicito.* Inde & ilithya, *quæ partui præeſt,* amnias mihi agnominari viſa eſt: non à Cretæ, *ut alii exiſtimant,* quodam portu. Nos hanc tunicam diſſecantes, humoris cujuſdam longè illo, qui in ſecundinis continetur, mundioris plenam invenimus: accuratéque æſtimantibus veluti quidam fœtus ſudor videbatur: per urinaculum verò humorem quendam in ſecundinas inſtar urinæ tranſfundi cognovimus. Sed amnius interior fœtui, ſecundinæ exterius vulvæ brevis atque venoſa tunica adhærebant: è ſecundinis umbilicus oritur ex duabus venis totidémque arteriis compoſitus, & ex quinto appellato urinaculo, brevi vaſculo, utrinque cavo, è veſicæ fundo in ſecundinas intrante.

Plurima in homine reperta hujuſmodi appellationibus inſignire oportet: quòd, ſi quid in his omiſſum fuerit, non ideò tamen plurima ob pauca quædam conniventibus oculis præterita aſpernari conveniet.

RUFFI

ἀναπνεόμενον· θερμὸν δὲ τὴν ἔκπεμψιν τοῦ πνεύματος· οἱ γὰρ ζωῆς ἀρχήν τινα.

Τὸ δὲ βρέφος περιέχεται χιτῶσι, τὸ μὲν λεπτὸν καὶ μαλακόν, ἄμνιον αὐτὸν Ἐμπεδοκλῆς καλεῖ· ἐντεῦθεν, μοι δοκεῖ, καὶ εἰλείθυια ἀμνιὰς ἐπωνόμασαι· καὶ μᾶλλον ἤπερ ἀπὸ τοῦ ἐν Κρήτῃ λιμένος. ἑωρῶμεν δὲ ἀνατέμνοντες τοῦτον τὸν χιτῶνα περιέχοντα ὑγρόν, πολὺ γὰρ καθαρώτερον τοῦ ἐν τῷ χορίῳ, καὶ λογιζομένοις μὲν ἐφαίνετο ὥσπερ ἱδρὼς εἶναι τοῦ βρέφους. τὸ δὲ διὰ τοῦ ουράχου ὥσπερ οὖρον εἰς τὸ χορίον ἐκδιδόναι· ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἄμνιος ἔνδοθεν ἦν καὶ περὶ τῷ βρέφει· τὸ δὲ χορίον ἔξω καὶ περὶ τῇ ὑστέρᾳ βραχὺς καὶ φλεβώδης χιτών· ἐκ δὲ τοῦ χορίου ἐκπεφύκει ὁ ὀμφαλός, δύο φλέβες καὶ δύο ἀρτηρίαι, καὶ πέμπτος ὁ καλούμενος οὔραχος, ἀγγεῖον βραχὺ καὶ ἀμφίστομον ἀπὸ τοῦ πυθμένος τῆς κύστεως εἰς τὸ χορίον ἐμβάλλων.

Τὰ μὲν πλεῖστα τοῦ ἀνθρώπου οὕτω χρὴ καλεῖν· εἰ δέ τι ἐν τούτοις καὶ παραλέλειπται, οὐ μὴν δίκαιον τὰ πολλὰ ἀτιμάσαι, διὰ τινὰ ὀλίγα παροφθέντα.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Εἴ τις τὴν κιθαριστικὴν μέλοι διδαχθήσεσθαι, ἀνάγκη πρὸ τῆς πάσης διδασκαλίας μαθεῖν τῶν τε χορδῶν θιγγάνειν ἐπιστημόνως, ἑκάστης τὲ τούτων τὸ ὄνομα λέγειν· ἔτι μὴν καὶ οἱ γραμματισταὶ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἄλλης διδασκαλίας, καὶ τὴν τῶν στοιχίων ὀνομασίαν ὁμοίως προδιδάσκουσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ, τὶ ἐστὶ γραμμὴ, καὶ τὶ ἐπιφάνεια, καὶ ἐπίπεδον, καὶ σχῆμα τρίγωνον, καὶ κύκλος, καὶ τὰ ὅμοια· εἰδέναι γὰρ δεῖ ὅ, τι ἕκαστον αὐτῶν ἐστί τε καὶ ὀρθῶς ὀνομάζεται. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γὰρ τεχνῶν τὴν πρόγνωσιν καὶ ὀνομασίαν ὁμοίως προδιδάσκουσιν ἀναγκαιότατον οὖν τοῖς τὴν ἰατρικὴν τέχνην μανθάνουσι προδιδαχθῆναι τὴν στοιχείωσιν ὡς χρὴ καλεῖν ἕκαστον

EJUSDEM

DE

Corporis humani Partium

APPELLATIONIBUS

Alter LIBER I.

SI quis fidibus canendi artem doceri cupiat, ante omnia fides peritè tractare, ſinguláſque propriis nominibus appellare diſcat, neceſſe eſt. Grammatiſtæ ante legendi, cæteræque doctrinæ ſcientiam, elementorum nomina pueros prædocent: necnon in geometria, quid linea ſit, quid ſuperficies, quid planum, quid figura triangula, quid circulus, id genúſque alia, quoque ritè nomine appellentur, prædiſcere opus eſt: in aliis itidem artibus prænotiones vocabulorum ſimiliter edocent. Medicam itaque artem capeſcere optantibus elementa prius tradere perquàm neceſſarium eſſe duxi: ut quæque videlicet corporis pars rectè nominanda ſit:

quandoquidem diviniſſimus Hippocrates in libro, qui inſcribitur de Locis in homine, ita loquitur: Corporis autem natura ſermonis in medicina principium eſt. Nos igitur etiam à ſimplicioribus exteriúſque aſpectui ſubjectis exorſi, eorum prænotionem appellationéſque trademus.

Maximæ corporis partes, caput, collum, thorax, manus, cruráque ſunt. Thoracem non ſolum à jugulis ad præcordia uſque, ſed totum à jugulis uſque ad genitalia vocamus.

Caput, quod capillis intectum eſt, ſimul etiam cum facie & alia ſic appellantes comprehendimus: prior capillata pars ſynciput dicitur: in quo & ſutura eſt, quoniam ipſi coronas circumponimus, corona vocata, poſterior occiput: partes ab utraque ſyncipitis parte tempora: pars media, quâ maximè convolvuntur capilli, vertex: ſub ſyncipite frons ſita eſt: in temporibus pilorum exortus iuli *Græco vocabulo, Latinè lanugo :* poſteriores occipitis pili *à Græcis* chetæ *à noſtris crines dici poſſunt :* ultimam frontis rugam epiſcenion *Græci dicunt*, quod ſupertentorium noſtris ſonat: partes frontis pilis hirtæ ſupercilia ſunt: horum media intercapedo meſophryon *apud Græcos eſt, Romanis glabella:* inde naſus porrigitur.

Naſi extremum globulus dicitur: quod naſum in duas cavernulas diſtinguit, interſeptum: à globulo carnoſum quoddam in labium deſcendens, columna eſt: naſi cava ab utroque interſepti latere, per quæ olfactus præſtatur, nares vocantur:

naſi

μόριον τοῦ σώματος. καὶ γὰρ ὁ θειότατος Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον, φησὶν οὕτως, φύσις δὲ σώματος ἀρχὴ τοῦ ἐν ἰητρικῇ λόγου. καὶ ἡμεῖς οὖν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ἁπλουστέρων, καὶ ἔξωθεν μερῶν, τὴν πρόγνωσιν καὶ ὀνομασίαν ὁμοίως ποιησόμεθα.

Ἔστι δὲ τὰ μέγιστα μέρη τοῦ σώματος κεφαλὴ, καὶ αὐχὴν, καὶ θώραξ, καὶ χεῖρες, καὶ σκέλη. θώρακα γὰρ οὐ μόνον τὸ ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν ὑποχονδρίων καλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν αἰδοίων.

Κεφαλὴν δὲ καὶ τὸ τετριχωμένον καλοῦμεν, καὶ σὺν τῷ προσώπῳ· καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως συμπεριλαμβάνομεν ὀνομάζοντες· τοῦ οὖν τετριχωμένου, τὸ μὲν ἔμπροσθεν καλεῖται βρέγμα, ἐφ' οὗ τέτακται ἡ καλουμένη στεφάνη, περὶ ἣν τοὺς στεφάνους τίθεμεν· ἰνίον τὸ ὀπίσω. τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος, κρόταφοι καὶ κόρσαι· τὸ ἐν μέσῳ καθ' ὃ δὴ μάλιστα εἱλοῦνται αἱ τρίχες, κορυφή. ὑπὸ δὲ τῷ βρέγματι κεῖται τὸ μέτωπον. αἱ δὲ παρὰ τοὺς κροτάφους τῶν τριχῶν ἐκφύσεις, ἴουλοι· χαῖται δὲ καὶ αἱ ὄπισθεν κατὰ τὸ ἰνίον. ἡ δὲ τοῦ μετώπου ἐσχάτη ῥυτὶς, ἐπισκύνιον. τὰ δὲ τετριχωμένα τοῦ μετώπου ὀφρύες. τούτων ἡ μεσότης, μεσόφρυον, ἀφ' οὗ ἡ ῥὶς τέταται, ἧς τὸ ἄκρον σφαιρίον καλεῖται. τὸ δὲ ὑποκείμενον, διάφραγμα· ἀπὸ δὲ τοῦ σφαιρίου τὸ καθῆκον σαρκῶδες ἐπὶ τὸ χεῖλος, κίων. μυξωτῆρες τὰ κοιλώματα ἐξ ἑκατέρου μέρους δι' ὧν γίνεται ὄσφρησις· πτερύγια ῥινὸς λέγεται τὰ

τὰς

τὰς κοιλότητας ταύτας περιέχον· τὸ δὲ ὑπὸ τῇ κίονι κοῖλον τὸ ἐπάνω χείλους, φίλτρον καλεῖται. πᾶν δὲ τὸ μετὰ τὴν ῥῖνα τοῦ ἄνω χείλους, ὑπόρρινον, εἶτα χείλη δύω, ὧν τὰ ἄκρα πρόχειλα, τὸ δὲ σύμβλημα τῶν χειλέων, προστόμιον.

Ὑπὸ δὲ ταῖς ὀφρύσιν ὑπόκεινται οἱ ὀφθαλμοί. αὐτοὺς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ σκέποντα, βλέφαρα· ὧν τὸ μὲν ἄνωθεν, τὸ δὲ κάτωθεν. αἱ δὲ συμβολαὶ αἱ ἐν τῷ ἐπιμύειν γινόμεναι, ταρσοί· αἱ δὲ τρίχες, αἱ ἐκ τῶν βλεφάρων ἐκπεφυκυῖαι βλεφαρίδες· τὰ δὲ πέρατα τῶν ταρσῶν, κανθοὶ, ὧν ὁ μὲν πρὸς τῇ ῥινὶ μέγας, ὁ δὲ πρὸς τῷ κροτάφῳ μικρός. κόραι αἱ ὄψεις· γλῆναι τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν δι' ὧν ὁρῶμεν· οἱ δὲ ὄψιν μὲν ᾧ βλέπομεν· κόρην δὲ καὶ γλήνην, τὸ εἴδωλον τὸ ἐν τῇ ὄψει· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα μέλανα, ἢ γλαυκὰ, ἢ χαρωπὰ, ἀπὸ τῆς χροίας καλεῖται. ἶρις δὲ ὁ κύκλος ὁ συνάπτων τὸ λευκόν· τὰ δὲ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὑπώπια, οἷς ὑπόκεινται ἐπαναστάσεις τινὲς, αἱ καλοῦνται μῆλα, οἷς ἐρυθριῶμεν. ἀπὸ δὲ τῶν μήλων αἱ καλούμεναι παρειαὶ, καὶ σιαγόνες, καὶ γνάθοι, ὧν αἱ γένυες ἀπολήγουσιν εἰς τὸ ἄποξυ τῶν κάτω γνάθων τὸ γένειον. ἀφ' οὗ στόμα μέχρι τοῦ κάτω χείλους περιφερές τε καὶ ἐξέχον. τὸ δὲ ὑπόπιον ὑπὸ τὸ γένειον σαρκῶδες, ἀνθερεὼν, οἱ δὲ λευκανίαν· οἱ δὲ ἀνθερεῶνα μὲν τοῦτο, λευκανίαν δὲ τὸ πρὸς κλειδὶ κοῖλον ὀνομάζουσιν.

Ὦτα καλοῦνται αἱ ἐπαναστάσεις αἱ ἐξ ἑκατέρου μέρους τῶν κροτάφων πρὸς τᾶς τέρμασι πεφυκυῖαι· ὧν τὰ μὲν

τρήματα,

naſi alæ, ſeu pinnæ hujuſmodi cava ambientes ſunt: ſub columna ſubſidens cavitas ſupra labium philtron *Græcè, Latinè amatorium* dicitur; totum verò, quod infra naſum ſupra labia eſt, hyporrhinon appellant: deinde labia duo, quorum ſumma prochila *Græci* dicunt, tu prolabia, ſi lubet, dicito; quâ committuntur autem proſtomion eſt.

Sub ſuperciliis oculi ſunt: quæ oculos contegunt, palpebræ ſunt: harum altera ſupra, altera infra eſt: quarum in connivendo congreſſus tarſos vocant: pili ex palpebris enati, cilia ſunt. Tarſorum extrema, anguli, magnus naſo, exiguus tempori finitimus. Coræ pupillæ ſunt: glenæ oculorum media, per quæ videmus. Alii pupillam id vocant, quo videmus, coram autem & glenam ſimulacrum in pupilla conſpicuum: poſt hæc autem, quæ ſunt nigra, cæſia, aut ſplendida, à colore nominantur: iris circulus eſt prædicta albo continuans. Sub oculis loca hypopia *Græcè, Latinè ſubocularia ſunt.*

His inſurgentes eminentiæ ſubjacent malæ vocatæ: quæ per pudorem erubeſcunt: ſub his maxillæ, ſeu mandibulæ: quarum inferioris extremum in acutum deſinit, mentúmque eſt: à quo uſque ad inferius labium os ſit rotundum, atque prominens: ſub mento carnoſa pars *à Græcis* anthereon, ſeu leucania dicitur: verum alii anthereona hanc partem, leucaniam verò cavitatem juxta jugulum appellant.

Auriculæ eminentiæ ſunt ab utroque tempore juxta extrema collocatæ: quarum cavernulæ mea-

tus

tus auditorii vocantur: per quos audimus ſcilicet: harum inferiores carnoſæque partes fibræ ſunt, ſuperiores cartilaginoſæque pinnæ. Helices, quæ deinde circumferentiam ambiunt: anthelices verò in medio poſt helicem extumeſcentes propè cavitatem particulæ, cavitas ipſa concha dicitur: conchæ oppoſita propè temporis finem elatio tragus, *id eſt hircus* vocatur: huic oppoſita ex craſſiore anthelice antitragus.

Os eſt prima labiorum diviſura, & reliqua omnis uſque ad fauces inanitas: in ore & alia quædam, & dentes ſunt: quorum priores octo inciſores dicuntur: canini hos ſequentes quatuor: reliqui omnes viginti molares ſunt: horum extremi atque interius conditi quatuor ſophroniſteres, *id eſt moderatores, ac temperantes* nuncupantur: qui tum cùm ſapere incipimus, oriuntur: *genuinos Latini vocant*: dentes circumplexæ carunculæ gingivæ ſunt: quarum commiſſura habena dicitur: latæ molarium dentium ſummitates menſæ nominantur: maxillarum cavitates, in quibus dentes defixi ſunt, mortariola atque præſepia. Linguæ exortum radicem vocato: cervicem, quod ſequitur: ejus ſummum proglosſon, quaſi prælinguium dixeris: ejus latera paraſyra, *id eſt aſſequentia*: quod eſt infra linguam hypogloſſis eſt: epigloſſis, quod interius ſupra guttur eſt arteriæ aſperæ tegumentum: quò inter devorandum nihil in pulmones decidat: inter ſpirandum verò, ne ſpiritus aſcenſum impediat, extollitur. Quod ſupra linguam in orbem cavum eſt, cœlum, palatumve dicitur: quæ deinde ſuperius pendet caruncula, columella eſt: quam alii gur-

2 gulio-

κρεμῆ, καὶ σαρκώδη, λοβοί· τὰ δὲ χονδρώδη καὶ ἀνωτάτω, πτερύγια· ἕλικες δὲ, τὰ ἐντεῦθεν συνάπτοντα τὴν περιφέρειαν· ἀνθέλικες δὲ, τὰ ἐν μέσῳ ὑπεραίροντα μετὰ τὴν ἕλικα παρὰ τὴν κοιλότητα. κόγχη δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς ἀνθέλικος κοῖλον· τὸ δὲ ἀπεναντίας τῆς κόγχης ἔξαρμα παρὰ τὸ πέρας τοῦ κροτάφου, τράγος· τὸ δὲ ἀντικρὺ τούτου παχυτέρας τῆς ἀνθέλικος, ἀντίτραγος.

Στόμα δὲ ἡ πρώτη τομὴ τῶν χειλῶν, καὶ ἡ λοιπὴ εὐρυχωρία πᾶσα μέχρι τῆς φάρυγγος. ἐν δὲ τῷ στόματι ἄλλα τέ τινα καὶ οἱ ὀδόντες, ὧν οἱ μὲν ἔμπροσθεν τομεῖς καλοῦνται, ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχοντες. κυνοδόντες δὲ οἱ μετ᾽ αὐτοὺς τέσσαρες· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες εἴκοσι, μύλαι προσαγορεύονται. τούτων οἱ ἔσχατοι καὶ ἐνδοτέρω σωφρονιστῆρες τέσσαρες, οἵτινες ἡνίκα ἀρχόμεθα φρονεῖν φύονται· τὰ δὲ περὶ τούτους περιέποντα σαρκία, οὖλα· ἡ δὲ ζώδεσις τῶν σαρκῶν, χαλινὸς καλεῖται· τράπεζαι δὲ τὰ πλατέα τῶν γομφίων· ὁλμίσκοι δὲ, καὶ φατνίαι αἱ κοιλότητες τῶν γνάθων, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες. τῆς δὲ γλώσσης ῥίζα μὲν ἡ ἔκφυσις· αὐχὴν δὲ τὸ ἐφεξῆς· πρόγλωσσον δὲ τὸ ἔμπροσθεν, παράσυρα δὲ τὰ ἑκατέρωθεν. ὑπογλωσσὶς τὸ ὑποκάτω· ἐπιγλωσσὶς δὲ, τὸ ἔνδον ἐπὶ τοῦ βρόγχου, πῶμα γιγνόμενον τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ὅταν τι καταπίνωμεν, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἐμπίπτειν εἰς τὸν πνεύμονα· ἀναπνεόντων δὲ καὶ μετέωρόν ἐστιν, ὡς μὴ ἐπικωλύειν τὴν τοῦ πνεύματος ἄνοδον· οὐρανὸς ἡ ὑπερῴα, τὸ ὑπεράνω τῆς γλώσσης περιφερές· τὸ δ᾽ ἐντεῦθεν κατὰ τὰ ἄνω μέρη ἐκκεκρεμα-

μένον σαρκίον, κιονὶς, οἱ δὲ γαργαρεῶνα, οἱ δὲ σαφυλήν· ὑπόκειται δὲ αὐτῇ ἡ τοῦ βρόγχου κεφαλή.

Ἑξῆς τράχηλος, τὸ δ' αὐτὸ καὶ δειρή· οὗ τὸ μὲν ἔμπροσθεν βρόγχος καὶ τραχεῖα ἀρτηρία· ἡ δὲ κατὰ μέσον ἐπανάστασις, λάρυγξ. τὸ δὲ ὀπίσω αὐχὴν καὶ ἰνίον· τὸ δὲ πρὸς ταῖς κλεισὶ κοῖλον, ἀντικάρδιον, καὶ σφαγή.

Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ τένοντος ἐπὶ τοὺς ὤμους καθήκοντα, ἐπωμίδες. ὦμοι δὲ αἱ κεφαλαὶ τῶν βραχιόνων· ὠμοπλάται δὲ τὰ ἐπικείμενα τῷ νώτῳ πλατέα ὀστᾶ, ὧν ἡ διὰ μέσου ὑπεροχὴ ῥάχις· ἀκρωμία δὲ οἱ σύνδεσμοι τῶν κλειδῶν, καὶ τῶν ὠμοπλατῶν. ἐχομένως δὲ καὶ αἱ κατακλεῖδες. μασχάλη, ἡ ὑπὸ τῷ ὤμῳ κοιλότης, εἰς ἣν τὰ πολλὰ ὁ ὦμος ὀλισθαίνει. ἑξῆς βραχίων· ἡ δὲ γωνία τοῦ ἄρθρου, ἐφ' ἣν κλινόμενοι στηριζόμεθα, ἀγκὼν, ἢ ὠλέκρανον. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ὁ πῆχυς. περαίνεται δὲ εἰς τὸν καρπόν. ἑξῆς ἐστι τὸ μετακάρπιον. ἑξῆς στῆθος χειρός· οἱ δὲ ὑπόθεναρ ὑπὸ τὸν μέγαν δάκτυλον, μεθ' ὃν ἡ κοιλότης τῆς χειρός. δακτύλων δὲ ὁ μέν τις μέγας ὁ ἀφεστηκὼς τῶν ἄλλων· ὁ δὲ λιχανὸς ὁ πρῶτος τῶν δακτύλων τεσσάρων· ὁ δὲ μέσος, ὁ δὲ παράμεσος, ὁ δὲ μικρός. τούτων τὰ ὀστᾶ, σκυταλίδες, ἢ φάλαγγες. κόνδυλοι δὲ αἱ συγκαμπαί· ἀλλὰ πρῶται μὲν προκόνδυλοι, τελευταῖαι δὲ μετακόνδυλοι. αἱ δὲ τῶν ὀνύχων ἀρχαὶ, ῥιζωνύχια· τὰ δὲ πέρατα τῶν δακτύλων, ῥάγες καὶ κορυφαί. θέναρ δὲ τὸ μεταξὺ διάστημα τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ

μεγάλου

gulionem, uvam alii vocitarunt: ipſi ſubjicitur arteriæ aſperæ caput.

Deinde collum & dera *Græcè*, cujus prior pars bronchus, & aſpera arteria: circa medium prominentia guttur: averſa pars, cervix & occipitium: prope jugula cavum anticardium & jugulatio nuncupatur.

A tendone autem ad humeros pertinentia epomides nominantur. Humeri capita ſunt eorum oſſium, quæ *à Græcis* brachiona, *à noſtris etiam humeri* vocantur. Scoptula operta ſive lata ſcapularum oſſa tergo impoſita lata oſſa ſunt: quorum media eminentia ſpina eſt: jugulorum latorúmque ſcapularum oſſium copulæ acromia dicuntur: continenter claves adſunt, ſeu jugula. Ala eſt ſub humeris cavum, in quod frequenter humerus luxatus delabitur: deinde humerus eſt, qui brachion *à Græcis* vocatur: articuli angulus, quo nitimur inclinati, ancon eſt, ſive olecranon, *Latinè cubitus.* Quod ſequitur, ulna, ſive lacertus ſive brachium eſt, quod brachiali terminatur: poſtea palmæ, deinde manus pectus, alii hypothenaron vocant, ſub pollice eſt: poſtea eſt manus cavitas, quæ vola nominatur. Ex digitis unus ab aliis diſtans magnus, polléxque dicitur. Index autem inter alios quatuor primus eſt, alter medius, tertius annularis, ultimus minimus: horum oſſa ſcuticulæ, aut phalanges, aut internodia vocantur, quorum curvaturæ condyli, ſed primæ procondyli, ultimæ metacondyli, *omnes à Latinis nodi vocati ſunt:* unguium initia radices unguium appellantur: digitorum extrema acini, aut cacumina: interſtitium annularis

ac pollicis thenar eſt. Hippocrates autem totum hunc locum thenar appellaſſe viſus eſt: *qui apud Latinos volæ nomen habet.*

A jugulis autem in parte priori pectus ac ſternon eſt. Tergum verò poſterius à cervice ponitur. Deinde quod appellant metaphrenon, hoc eſt pars è regione ſepti poſita: ſequuntur lumbi pars dorſi infima: in pectore carnoſæ eminentiæ mammæ ſunt, quarum ſumma papillæ: totum, quod ſub ala deorſum verſus protenditur, latus eſt, oſſa coſtæ & ſpathæ: quarum primæ inter ſe committuntur ad terminum oſſis, quod *Græci* ſternon, *Latini os pectoris* nuncupant: qua cor ſitum eſt, phrenes vocantur, aliqui procardiam, quaſi ante cor poſitum, aliqui cor nominant: poſt ipſum eſt ventriculi oſtium: inter coſtas ſpatia intercoſtalia vocant. Spuriæ coſtæ ſunt, quæ non inter ſe coeunt: hæ in cartilagines degenerant.

Muſculoſæ partes ſub cartilaginibus hypochondria *Græcè*, *ſubcartilaginea Latinè, à quibuſdam præcordia* dicta ſunt. Deinde alvus eſt: quem alii ventrem nominant: quod in medio eſt, epigaſtrion *Græci* vocant, ſuper ventrem ſcilicet cutem: media cavitas umbilicus eſt, ei circumdata cutis vetula vocatur: quòd ea corrugata ſenectam adeſſe ſignificat: quòd ſub umbilico ponitur, abdomen ac ſumen eſt: quod poſtea ad genitalia uſque pertinet, epiſion, pubes ac pecten dicitur.

Genitalium maris quod pendulum eſt, ſtema *Græcè, coles Latinè, peníſque* dicitur: quod non pendet, hypoſtema hoc eſt ſedimentum, aut perineus: ejus extremum præputium eſt. Scro-

μεγάλου δακτύλου. δοκεῖ δέ μοι Ἱπποκράτης πᾶν τὸ πλατὺ τῆς χειρὸς θέναρ ὀνομάζειν.

Ἀπὸ δὲ τῶν κλειδῶν τὸ μὲν ἔμπροσθεν, στῆθος καὶ στέρνον· νῶτον δὲ τὸ ἐξόπισθεν ἀπὸ τοῦ αὐχένος. μετάφρενον δὲ μεταξύ· ἔπειτα δὲ ὀσφύες. αἱ δὲ ὑπὸ τῷ στήθει σαρκώδεις ὑπεροχαὶ, μαστοὶ καὶ τίτθοι, ὧν τὰ ἄκρα θηλαί. πλευρὰ δὲ καλεῖται πᾶν τὸ ὑπὸ τῇ μασχάλῃ· τὰ δὲ ὀστᾶ, πλευραὶ δὲ σπάθαι· ὧν αἱ πρῶται συνάπτουσιν ἀλλήλαις εἰς τὸ τέρμα τοῦ στέρνου· καθ' ὃ ἡ καρδία ἐστὶν, αἱ φρένες· οἱ δὲ προκαρδίαν, οἱ δὲ καρδίαν· μεθ' ὅ ἐστι τὸ στόμα τῆς κοιλίας· τὸ δὲ μεταξὺ ταῦτα τῶν πλευρῶν μεσοπλεύρια. νόθαι δὲ πλευραὶ αἱ μὴ συνάπτουσαι ἀλλήλαις· χόνδροι, τὰ πέρατα τούτων.

Ὑποχόνδρια δὲ, τὰ ὑπὸ τοῖς χόνδροις μυώδη· κοιλία δὲ ἡ γαστήρ· τὸ δὲ ἐπιγάστριον τὸ ἐπὶ τῇ γαστρὶ δέρμα. ὀμφαλὸς τὸ ἐν μέσῳ κοῖλον· τὸ δὲ περικείμενον δέρμα τῷ ὀμφαλῷ, γραία καθ' ὃ ῥυτιδούμενον τοῦτο γῆρας σημαίνει. τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον καὶ ἦτρον. τὸ δὲ ὑπὸ τοῦτο μέχρι τῆς αἰδοίων, ἐπίσειον, ἢ ἐφήβαιον.

Τῶν αἰδοίων τοῦ μὲν ἄῤῥενος, τὸ μὲν ἐκκρεμὲς, στῆμα· τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμὲς, ὑπόστημα, ἢ περίναιος· τὸ δὲ ἄκρον τούτου πόσθη· ὄσχεος δὲ ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι· ὧν τὸ μὲν ἄνω κεφαλὴ,

φαλὴ, τὸ δὲ κάτω πυθμὴν καλεῖται· τὸ δὲ χαλώμενον τοῦ ὄσχεου, λακκόπεδον.

Τῆς δὲ γυναικὸς, κλεὶς μὲν τὸ ἄνω· σχίσμα δὲ ἡ πρώτη τομή· τὸ δὲ ἐν μέσῳ μυῶδες σαρκίον, μύρτον, ἢ νύμφη· μυρτόχειλα δὲ τὰ ἑκατέρωθεν πτερυγώματα.

Τῆς ῥάχεως τὰ ὀστᾶ, σφόνδυλοι· ἡ δὲ πᾶσα σύνθεσις τῶν σφονδύλων ἄκανθα, ἧς τὰ κατωτέρω, ὀσφὺς· τὸ δὲ τελευταῖον τῆς ῥάχεως, ἱερὸν ὀστοῦν· οἱ δὲ ὑποσφόνδυλον. τούτου τὸ ἄκρον, κόκκυξ καλεῖται. τῆς δὲ ὀσφύος παρ' ἑκάτερα, γλουτοί. πυγαὶ δὲ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἐφέδρανα καλεῖται.

Βουβῶνες δὲ αἱ ἀρχαὶ τῶν μηρῶν. τῶν δὲ μηρῶν τὰ μὲν ἔσω μέρη, παραμήρια· τὰ δὲ μεταξὺ τούτων πρὸς τὸν περίναιον, πληχάδες. οἱ δὲ πρὸς τοῖς γόνασι μύες, ἐπιγουνίδες· τὰ δὲ ὀστᾶ ἐπιγονατίδες. Ἱπποκράτης τοῦτο μύλην καλεῖ. γόνυ δέ ἐστι τὸ ἄρθρον τοῦ μηροῦ, τὸ πρὸς τῇ κνήμῃ. ἡ δὲ σύγκαμψις, ἰγνύα. γαστροκνήμια δὲ ὁ μέγας μῦς, ὁ ὄπισθεν τῆς κνήμης, ἀφ' οὗ τὸ πλατὺ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ πτέρνῃ. τῶν δὲ ὀστῶν, τὸ μὲν ὀπίσω, κνήμη· τὸ δὲ ἔμπροσθεν, ἀντικνήμιον. τὰ δὲ ἄκρα πρὸς τοῖς ποσὶ σφυρά· ἀστράγαλοι δὲ οὐκ ὀρθῶς ὀνομάζονται. εἰσὶ μὲν γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἐμφανεῖς. πτέρνα τὸ ὄπισθεν περιφανὲς τοῦ ποδός. τὸ δὲ ἐφεξῆς, κοῖλον· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο καλεῖται πεδίον, οὗ τὸ ἐπάνω ταρσός· πέζα δὲ ἡ πᾶσα θέσις τοῦ ποδός· δάκτυλοι δὲ, ὁμοίως τοῖς χερσὶν ὀνομάζονται.

tum quo teſtes continentur, appellatur: eorum ſuperior pars caput eſt, inferior fundum: partem laxiorem ſcroti laccopedon dicunt.

Muliebrium locorum pars ſuperior pecten eſt: fiſſum verò prima diviſio: in medio ſita muſculoſa caruncula myrton, aut nympha eſt: myrtochila verò à lateribus collocatæ pinnæ.

Dorſi oſſa vertebræ ſunt: univerſa vertebrarum compago ſpina dicitur: cujus infima pars lumbi: poſtremúmque dorſi ſacrum os eſt: quod aliqui hypoſpondylon, *id eſt ſubvertebrum, ut verbum verbo reddatur*, appellarunt. Hujus extremum coccyx eſt, *Latinè cuculus:* à lumborum lateribus nates ſunt: poſt lumbos carnoſæ partes clunes appellatæ ſitæ ſunt: quæ & ephedrana, quòd ſedendo commodæ ſint, *à Græcis* nominantur.

Inguina ſunt femorum principia: femorum partes interiores fœmina ſunt, quæ partes inter has perineúmque ſunt, plichades *à Græcis* dicuntur. Muſculi ad genua tendentes epigunides *Græco nomine* vocantur: oſſa ſuperjacentia epigunatides: hæc Hippocrates molas vocat, *Latini patellas*. Genu eſt femoris cum crure connexio: ſub quo poples eſt. Sura eſt poſterior magnus cruris muſculus: unde latus nervus ad calcem tendit: oſſium verò poſterius item ſuram, prius tibiam dicito: extrema pedibus propinqua malleoli, à nonnullis tali, ſed non rectè dicuntur. Tali tamen & ipſi adſunt, ſed non oculis conſpicui. Calx poſterior eſt pedis rotunda pars: poſt quam cavum pedis eſt: poſt hoc verò planta, ſeu veſtigium: cui oppoſitum ſupremum tarſus eſt: totum verò pedis ſitumpezam *Græci* vocant. Pedum digiti manuum digitis appellationibus reſpondent.

RUFFI

EJUSDEM

DE

CORPORIS HUMANI PARTIUM

APPELLATIONIBUS

LIBER II.

POſteaquàm extimarum corporis humani partium appellationes expoſuimus, deinceps continuata ſeriè ad latentium, internarúmque notitiam tranſeamus: quippe cùm à viris ſapientibus homo exiguus quidam mundus appelletur, cœleſtis ordinis æmulus, in membrorum fabrica, actionibúſque præſtandis varium effectum artificium poſſidens: quemadmodum igitur reliqua medicinæ præcepta, ita & quæ ad diſſectionis artem faciunt, referenda ſunt. Quam ob rem artis principia, ac veluti fundamenta illuſtrioris doctrinæ cauſa jacientes, quem ſitum membris natura tribuerit, corúmque ſimul nomina explicabimus.

Ita-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

β.

Παραδόντες τὴν τῶν ἔξωθεν θεωρουμένων ὀνομασίαν, ἑξῆς οὖν ἐπὶ τὴν ἐντόσθιον μεταβαίνωμεν γνῶσιν. ἔοικε γὰρ κατὰ τοὺς σοφοὺς οἱονεὶ μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος, ἀντίμιμον τῆς οὐρανίου τάξεως, ποικίλην ἔχων δημιουργίαν ἀποτελεσμάτων ἔν τε τῇ τῶν μερῶν κατασκευῇ, καὶ τῇ τῶν ἔργων ἐκβάσει· παιδευτέον οὖν καθάπερ τὰ ἄλλα, τὰ κατὰ τὴν ἰατρικὴν, οὕτωσὶ δὲ καὶ τὰ κατὰ ἀνατομὴν θεωρήματα. τῆς οὖν τέχνης ἀρχὰς εἰς διδασκαλίας, καὶ οἱονεὶ ὑποβάθραν ποιούμενοι ἐκθησόμεθα ἣν παρέσχε τοῖς μέρεσιν ἡ φύσις θέσιν τε καὶ ὀνομασίαν.

Εν τῇ κεφαλῇ τοίνυν περιέχεται κατὰ τὴν κοιλότητα τοῦ κρανίου σὺν ταῖς περὶ αὐτὸ μήνιγξιν ὁ ἐγκέφαλος, κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα μείζων ὡς ἐπ᾽ ἀνθρώπου τυγχάνων· ἀθαρώδης καὶ γλίσχρος τὴν σύγκρισιν, καὶ διάλευκος· ὑφ᾽ ᾧ πρὸς τῷ ἰνίῳ τέτακται ἡ καλουμένη παρεγκεφαλίς· τῶν δὲ μηνίγγων, ἡ μέν τις ἐστὶ προσυπὴς τῶν τοῦ κρανίου ὀστῶν, ἣ καὶ σφυγμικῶς κινεῖται. δευτέρα δὲ ἡ περὶ αὐτὸν ἡ σκέπουσα τὸ λελυμένον αὐτοῦ καὶ διακατέχουσα τὴν σύστασιν. αὗται δέ εἰσι νευρώδεις καὶ ὑμενώδεις, ποσήν τ᾽ αἴσθησιν ἔχουσαι καταπλοκῆς ἀγγείων· ἀκίνητος μὲν ἡ ἐνδοτέρω, εὐκίνητος δὲ καὶ παχυτέρα ἡ ἐπάνω. ἀπὸ δὲ τοῦ ἐγκεφάλου γίγνεται ἀπόφυσις τοῦ μυελοῦ διϊκνουμένη διὰ τοῦ τρήματος τοῦ κρανίου κατὰ τὸ ἰνίον, καὶ διὰ τῆς τῶν σφονδύλων κοιλότητος διοχετευομένη διὰ πάντων μέχρι τοῦ τελευταίου, οὐκ ἰδία σύστασις, ἀλλ᾽ ἀπόρροια ἐγκεφάλου· καλεῖται δὲ ἐννωτιαῖος μυελός. ἐκφύσεις δέ εἰσι πόρων ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διήκουσαι νευρώδεις καθ᾽ ἕκαστον αἰσθητήριον, οἷον ὦτα, ῥῖνας, καὶ τὰ λοιπά· μία δὲ ἀπὸ βάσεως φέρεται ἔμπροσθεν ὡς διῃρημένη διχῆ, προκύπτει τὲ εἰς ἑκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν λεγομένην πυελίδα, καὶ βοθρώδη κοιλότητα τοῦ προσώπου, παρ᾽ ἑκάτερα τῆς ῥινός, ἔνθα ἡ τῶν χιτώνων πλοκὴ γέγονε.

Τῶν τὸν ὀφθαλμὸν συνυφαγκότων τοιαύτη. ὁ πρὸ πάντων τεταγμένος, ἀπὸ μὲν τῆς τάξεως ὠνόμασται πρῶτος· ἀπὸ δὲ τῆς χρόας, λευκός, ὡς αἱ οὐλαὶ μηνύουσαι τὴν λευκότητα τούτου, χιτὼν πρῶτος λευκός· κερατοειδὴς δὲ ἤτοι διὰ τὴν εὐτονίαν, ἢ διὰ τὸ λάμπειν τὸ παρακείμενον ὑγρὸν ἔνδοθεν,

Itaque in capite intra calvariæ concavum ſuis cum velaminibus cerebrum includitur: próque corporis mole longè majus in homine quàm in cæteris animantibus reperitur: ejus ſubſtantia pulticulæ ſimilis eſt, viſcida atque præcandida: poſt id in occipitio vocatum cerebellum collocatur. Tunicarum prima calvariæ oſſibus affixa eſt, quæ pulſatorio etiam motu cietur: altera cerebro circumdata ipſum diſſipabile conſervat, ejuſque fragile corpus in unum cogit ac retinet: utráque nervoſa membranoſáque eſt, exiguo interſitorum vaſculorum ſenſu prædita: interius condita motu caret, exterior mobilis atque craſſior eſt. A cerebro medullæ proceſſus exoritur per calvariæ foramen in occipitio erumpens, per vertebrarúmque omnium cava ad extremam uſque delabitur, neque propria tamen cerebri ſubſtantia eſt, ſed emanatio, quæ ſpinalis medulla vocatur. Meatuum verò proceſſus ſunt à cerebro nervoſi ad ſingula ſenſoria, ut ad aures naréſque, & hujuſmodi alia propagati: unus autem à baſi prorſum verſus in duos diviſus progreditur, & ad utrúmque oculum pergit: quâ parte vocata pelvis eſt, atque inſtar foveæ juxta utrámque narem faciei cavitas: ubi tunicarum oculum componentium plexus efficitur.

Earum tunicarum prima nimirum ab ordine prima, à colore verò candida vocata eſt: quemadmodum & cicatrices ejus candorem indicantes oſtendunt. Tunica igitur prima candida vocatur: & cornicularis, ſive cornea: aut propter firmitatem, aut quoniam interius conditus humor per

 hanc,

hanc, tanquam per corniculum pellucet, aut quòd inſtar cornu in corpuſcula ctedonas vocata, *id eſt fibras aut filamenta* reſolvitur. Secunda verò primæ per appenſionem uſque ad vocatam coronam adnexa eſt, quæ media dehiſcit, atque orbiculari cavo perforatur: cavatum autem corpuſculum exterius, quâ cornicularem attingit, læve terſúmque eſt: in averſâ parte aſperum, ut inquit Herophilus, quale uvæ acini corium eſſe ſolet, vaſculis perplexa hæc tunica eſt: quæ ſecunda ab ordine, perforata à ſtructura, à ſimilitudine rhagoides, *Latinè acinalis, aut uvalis*: choroides etiam, quod inſtar ſecundinarum, quas chorion *Græci* vocant, vaſculis ſit multis irrigata, nominatur. Tertia ab eodem meatu progreſſa tunica humorem ovi albo ſimilem, vitreúmque appellatum includit: eſt hæc prætenuis, vocatúrque ab humoris concretione vitrea, à tenuitate aranealis, à vaſculorum contextu figuráque reticularis: quippe quæ ex anguſto in latum diffunditur, ſinuatúrque: quò quartam tunicam humorem cryſtallo ſimilem continentem involvat, cujus dimidium prominet, ſecundinæ tunicæ foramini contiguum, dimidium cum araneali committitur. Hæc igitur tunica diſcoides, *id eſt diſco ſimilis aut lenticularis* à figura vocatur, aut à concreto humore cryſtalloides: nempe quidam hanc neque tunicam appellandam eſſe cenſent: nam membranoſam quandam congelationem eſſe dixerunt.

De

ἔνδοθεν, ὡς διὰ κέρατος· ἢ διὰ τὸ κέρατι παραπλησίως εἰς κληδόνας ἀναλύεσθαι. δεύτερος δὲ χιτὼν ἐστὶ προσυπὴς τῷ πρώτῳ γενόμενος κατὰ προσάρτησιν, ἄχρι τῆς λεγομένης στεφάνης, ὃς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μεσότητα διάστασιν σώζει, καὶ τέτρηται κυκλοτερῶς. τὸ δὲ τετρημένον σῶμα, λεῖον μέν ἐστιν ἔξωθεν, καθ᾽ ὃ προσπίπτει τῷ κερατοειδεῖ· δασὺ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπεστραμμένων, ὡς φησὶν Ἡρόφιλος, ῥαγὸς σταφυλῆς δορᾷ ὅμοιος, καταπεπλεγμένος ἀγγείοις. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ δεύτερος τῇ τάξει, καὶ τετρημένος τῇ κατασκευῇ, καὶ ῥαγοειδὴς ἀπὸ τῆς ἐμφερείας, καὶ χοροειδής, ὁμοίως χορίῳ κατηγγειωμένος· ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πόρου προελθὼν περιέχει ὑγρὸν τῷ λευκῷ παραπλήσιον, λεγόμενον ὑαλοειδές. ἐστὶ δὲ λεπτὸς ἄγαν οὗτος· καλεῖται δὲ ἀπὸ μὲν τῆς τοῦ ὑγροῦ πήξεως, ὑαλοειδής· ἀπὸ δὲ τῆς λεπτότητος, ἀραχνοειδής· ἀμφιβληστροειδὴς δὲ διὰ τὴν τῶν ἀγγείων καταπλοκὴν καὶ τὸ σχῆμα. ἀπὸ γὰρ στενοῦ εἰς πλάτος ἀνευρύνεται, καὶ κοιλαίνεται πρὸς παραδοχὴν τοῦ τετάρτου χιτῶνος ὑγρὸν περιέχοντος κρυστάλλῳ παραπλήσιον· οὗ τὸ μὲν ἥμισυ προκύπτει συνεχὲς ὑπάρχον τῷ τοῦ δευτέρου τρήματι· τὸ δὲ ἥμισυ σύγκειται τῷ ἀραχνοειδεῖ· οὗτος τοίνυν κέκληται δισκοειδής, καὶ φακοειδὴς ἀπὸ τοῦ σχήματος· κρυσταλλοειδὴς δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὑγροῦ πήξεως· τοῦτον δὲ οὐκ ἀξιοῦσί τινες χιτῶνα ὀνομάζειν. ἐπίπαγον γάρ τινα ὑμενώδη λέγουσιν εἶναι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΣΤΟΜΑΤΙ.

Ἑξῆς μετιτέον ἐπὶ τὰ ἐν τῷ στόματι περικείμενα. ἡ μὲν οὖν γλῶσσα θεωρεῖται περιφερὴς τῷ σχήματι, ἀπὸ πλάτους εἰς στενὸν καταλήγουσα, ἐρριζωμένη ἀπὸ τοῦ φαρυγγέθρου, σαρκώδης τὴν σύγκρισιν καὶ πως νευρώδης, κινουμένη εἴς τε μάσησιν τῶν σιτίων, καὶ τὴν τῆς καταπόσεως ἐνέργειαν, ἔτι τε εἰς τὴν τοῦ ἐνάρθρου φωνῆς γένεσιν τὸν ἐκπεμπόμενον ἀέρα σχηματίζουσα, κατὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπίστασιν, αἰσθήσεως μετέχουσα τῆς γευστικῆς· κατὰ δὲ τὴν βάσιν ταύτης ἐκπεφυκυῖα τυγχάνει ἡ ἐπιγλωττὶς, οἱονεὶ γλῶσσα μικρὰ ἐπάνω τοῦ πλάτους αὐτῆς ἐνεστῶσα κατὰ τὴν φάρυγγα ἐκ βάσεως πλατυτέρας εἰς στενὸν λήγουσα, χονδρώδης τὴν σύγκρισιν, κατὰ τὴν πρὸς τὸν φάρυγγα συγγένειαν· ἣ τῆς μὲν τραχείας ἀρτηρίας πῶμα γίγνεται, τῆς δὲ εἰς τὸν στόμαχον τῶν σιτίων παραπομπῆς ὁδός. ἐπὶ δὲ τῆς ἐπιγλωσσίδος ἄνωθεν ἐκκρεμὴς ἐπίκειται ἡ κιονὶς, ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἄνθρωπον μερῶν ἐκπεφυκυῖα, κατὰ τὰ τῆς ὑπερώας τρήματα, ἣ καὶ σταφυλὴ καλεῖται, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄκρον περιφερείας, οὐ σπουδαίαν τινὰ παρεχομένη χρείαν· διὸ οὐδὲν ἐμποδίζονται οἱ ταύτην ἀποτμηθέντες. ἐνδοτέρω δὲ τῆς γλώττης ἐξ ἑκατέρου μέρους κεῖται προσυπῆ παρίσθμια, ἓξ τὸν ἀριθμὸν ὄντα, ἀδενώδη τὴν σύγκρισιν, καί πως περιφερῆ εὔτρεπτα, εὐαπόλυτα, ὑμενίοις προσειλημμένα πρὸς ἄρτησιν κατὰ βάθος· ὧν τὰ μὲν τέσσαρα ἐξ ἑκατέρου μέρους, θεω-

De his, quæ ore continentur.

DEinceps ad ea, quæ in ore latent, deſcendamus. Lingua primum turbinata figura conſideretur, à lato in anguſtum gracileſcens, à faucibus radices ducens, carnoſo & quodammodo nervoſo corpore, in cibis atterendis devorandíſque mobilis: præterea & ad articulatæ vocis creationem emiſſum aerem ſecundum animi inclinationem conformans, guſtatoriúmque ſenſum participans. In hujus baſi epigloſſis vocata exoritur, ceu quædam exigua lingua ſupra ejus latitudinem aſſurgens, in faucibus ex latiore baſi in anguſtum finiens, cartilaginea materia conſtans, faucibúſque cognata: hæc aſperæ arteriæ operculum, & ciborum in gulam deſcenſus iter quoddam eſt. Supra epiglottida autem ſupernè columella dependet, ex palati partibus ſecundum ejus foramina exoriens: hæc & uva ab extremitatis rotunditate vocatur, nullam magni faciendam utilitatem afferens: unde fit, ut ea reciſa nulla corporis actio vitietur. In penitioribus autem ab utrâque linguæ parte affixæ tonſillæ ſunt, numero ſex, corpore glanduloſæ, figura ſubrotundæ, natura facilè mutabiles, atque diſſipabiles, membranulis quibuſdam altius inſertis convolutæ: ex his quatuor ab utroque latere cernuntur, duæ verò cerni vix queunt. Has

Græci

Græci vocant pariſthmia, quod in anguſto meatu ſitæ ſint: veteres enim *Græci* locorum anguſtias iſthmos appellabant. Antiadas verò, quaſi contrarias dicas, idcirco etiam nominabant, quoniam ore aperto inter ſe contrariæ, præſertim quum inflammatæ ſunt, appareant.

De Pharynge, id eſt aſpera arteria, gula, pulmone, liene & hepate.

INde à palati ac linguæ partibus duo itinera pateſiunt: horum prius pharynx *Græcum vocabulum habet:* inter hoc & colli vertebras gula eſt. Pharynx cartilaginoſus eſt, atque in orbem patens, ſuperius latior, infra verò anguſtior: per jugula autem appellatúmque antiſternon, *id eſt ſpinam dorſi,* quæ pectori opponitur, deſcendens in medios pulmones inſeritur: ipſoſque annulis, quæ bronchia vocant, intexit: hujuſmodi membrum aſpera arteria, quòd iſtis annulis aſperata ſit, dici meruit: bronchus etiam à quibuſdam vocatur, ad aeris inſpirando ducti tranſitum vocemque edendam à natura conſtitutus. De ipſo pulmo ſuſpenditur rarus ac pervius, pectoris inanitate concluſus: idem globoſus eſt, muriſq; caudæ figura ſpeciem repræſentans: in fibras quinque diducitur, colore cinereo atq; ſubalbido: aſſidua motione concutitur, follis morem in ſpiritus tranſitu retinens, quippe ſpiritus per aſperam arte-

θεωρεῖται· τὰ δὲ δύω ἐστὶν ἀφανέστερα· παρίσθμια δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐν στενῷ πόρῳ κεῖσθαι· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τὰ στενὰ ἰσθμοὺς ἐκάλουν. ἀντιάδες δὲ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν διάνοιξιν τοῦ στόματος ἀλλήλαις ἐναντίας φαίνεσθαι, καὶ μάλιστα ὅταν φλεγμαίνωσι.

ΠΕΡΙ ΦΑΡΥΓΓΟΣ, ΣΤΟΜΑΧΟΥ, ΠΛΕΥΜΟΝΟΣ, ΣΠΛΗΝΟΣ ΚΑΙ ΗΠΑΤΟΣ.

Ἐντεῦθεν δὲ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἄνθρωπον μερῶν, καὶ τῆς γλώττης ἐκφύονται εἰς βάθος δύο πόροι· ὧν ὁ μὲν ἔμπροσθεν καλεῖται φάρυγξ· μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τῶν τραχήλου σφονδύλων, στόμαχος. καὶ ὁ μὲν φάρυγξ χονδρώδης τυγχάνει, καὶ ἀναπετὴς κατὰ περιφέρειαν, ἐκ μὲν τῶν ἄνω πλατύτερος ὑπάρχων, ἐκ δὲ τῶν κάτω στενότερος· προϊὼν δὲ κατὰ τὰς κλεῖς καὶ τὸ ἀντίστερνον, τοῦ πνεύμονος ἐκφύεται μέσον, καὶ καταπλέκει τοῦτον τοῖς καλουμένοις βρογχίοις· τραχεῖα δὲ ἀρτηρία κέκληται οὗτος ἀπὸ τοῦ τετραχῦνθαι· βρόγχος δὲ ὑπὸ ἐνίων εἰς πάροδον γεγονὼς τοῦ κατὰ ἀναπνοὴν ἑλκομένου πνεύματος καὶ φωνῆς γένεσιν. ἐξήρτηται δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὁ πνεύμων σομφός τε καὶ ἀραιὸς, περιεχόμενος τῷ κύτει τοῦ θώρακος, σφαιρώδης, καὶ μείουρος, τὸ σχῆμα, διαιρούμενος εἰς λοβοὺς πέντε, τὴν χρόαν τεφρὸς, καὶ ὑπόλευκος, ἀεικίνητος, χώνης τρόπον ἐπέχων εἰς δίοδον τοῦ πνεύματος· τὸ γὰρ διὰ φάρυγγος ἀγόμενον

εἰς τὰ βρόγχια, διὰ τῶν ἀραιωμάτων αὐτοῦ εἰς τὰ κενὰ τοῦ θώρακος δίεισι, καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐκτὸς ἀπὸ τούτου διαπέμπεται τοῖς κατὰ φύσιν πόροις.

Ἑκατέρωθέν τε προϋπέσταλται τοῖς ὑποχονδρίοις, ὅ, τε σπλὴν, καὶ τὸ ἧπαρ, ὃ κεῖται ὑπὸ τὸν πνεύμονα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἧπαρ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος μᾶλλον προσηρτημένον τῷ διαφράγματι, ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν ὠγκωμένον, ἐν τομαῖς λοβῶν τεσσάρων ἢ πέντε διασεσημασμένον, φακῶδες τὴν χροιὰν, ἐπὶ τὸ ἐνερευθέστερον· φλεβωδέστερον δὲ τὴν σύγκρισιν, καθ᾽ ὃ καὶ αἱματῶδες τῇ συστάσει, τῶν φλεβῶν δὲ τὰ ἐπὶ τὴν κοίλην φλέβα, τῇ διὰ τοῦ διαφράγματος ἐπὶ τὴν καρδίαν συνάπτον, τὰ στόματα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἴρηται καὶ πύλαι· ὑπὸ δὲ τὸ κεκυρτωμένον μέρος ἔχει προσπεφυκὸς ἀγγείδιον κύστει παραπλήσιον, νευρῶδες, χολῆς περιεκτικὸν τοπικῶς ἐν αὐτῷ γινομένης· ἀφ᾽ οὗ δὴ καὶ πόρος νευρώδης τείνει διὰ τοῦ μεσεντέρου ἐπὶ τὰ ἔντερα, δι᾽ οὗ καταβραχὺ διηθεῖται ἡ χολὴ εἰς τὰ ἔντερα, καὶ ἐπιχρώννυσι τὸ κόπρον, καὶ πρὸς τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ προθυμίαν παρέχεται· οὗ διαφραγέντος τὸν ἴκτερον συμβαίνει γίγνεσθαι, τῆς χολῆς ἀναχεομένης εἰς τὸν ὄγκον· διὸ λευκὰ καὶ ἀργιλώδη τὰ διαχωρήματα φέρεται.

ΠΕΡΙ ΗΠΑΤΟΣ.

Ἔστι δὲ τὸ ἧπαρ πολύθερμον, καὶ πυρῶδες, καὶ πολλὴν τροφὴν ἀναρπάζον εἰς αὐτὸ, καὶ εἰς τὰ κατάλληλα μέρη· διὸ καὶ εὐρωστότερά ἐστι τὰ δεξιά.

ΠΕΡΙ

arteriam in bronchia tractus per pulmonis ſpiramenta intra pectoris cavum elabitur : atque iterum, foras ab hoc per naturalia foramina propellitur.

Ab utriſque præcordiis lienis jecúrque jacent: ſub pulmone à dextris jecur eſt, tranſverſo diſcrimini magis appenſum, poſteriori parte in gibbum aſſurgens : in quatuor aut quinque fibras dirimitur, colore lentis ad rubicundius tamen vergit, venoſo corpore juxta atque ſanguineo. Venas autem, quæ cavæ per interſeptum ad cor tendenti committuntur, ora portáſque vetuſti ſcriptores nuncuparunt. Sub convexa parte puſillum quoddam vaſculum veſicæ ſimile defixum eſt, nervoſum, fellíſque inibi geniti capax : à quo ſane meatus quidam nerveus per lactes ad inteſtina contendit : per quem paulatim bilis in inteſtina delabitur, excrementáque felleo colore ſuffundit, atque ipſa depellendi cupidinem infert. Hoc intercluſo itinere aurigo futura portenditur, bile per omne corpus effuſa: quocirca albidæ cretaceæque dejectiones exeunt.

De jecore.

EST autem præfervidum igneúmque jecur plurimum ad ſe alimenti attrahens, ac finitimis partibus communicans : idcircò ſiniſtris dextræ partes viribus præſtant.

De Liene.

AT lienis jecori contrarius in ſiniſtris præcordiis jacens opponitur, ad humani veſtigii longitudinem protentus, ſuperius rotundus & robuſtus, infra contractus & gracilis, medius anguſtior, vini fæcis colore perfuſus, laxus ac foraminulentus, conceptaculis multis implicitus : ignavum membrum, nullóque fungens miniſterio.

De Corde.

PUlmonis fibris cor circumtegitur, intra pectus ſedem habens ſecundum medium, magis tamen ad ſiniſtram declinans, & ſub ſiniſtra mamma collocatur, pinei nuclei effigiem adeptus, & à lata baſe in mucronem inſtar turbinis acuminatum, muſculoſum natura atque nervoſum, pulſatorio ſemper motu percitum, medium inane, duobus manifeſtis ſiniſtris concavum, altero in dextris, qui ſanguineus, quòd multitudine ſanguinis affluat, appellatur: altero in ſiniſtris ſpirituoſo, quoniam ſpirituum copia redundat, nuncupato: inde fit etiam, ut ſpirituum agitatione moveatur. Membranis præterea utrinque latioribus auricularibus vocatis cor præcingitur : quoniam ad aurium imaginem cordis lateribus inhærent, & prominent. Ab ipſo verò plura conceptacula naſcuntur, & venæ,

ΠΕΡΙ ΣΠΛΗΝΟΣ.

Ὁ δὲ σπλὴν ἐναντίως τέτακται τούτῳ· κεῖται γὰρ κατὰ τὸ εὐώνυμον ὑποχόνδριον παρεκτεινόμενον ἐπὶ μῆκος ἀνθρωπίνῳ ἴχνει· ἐκ μὲν τῶν ἄνω περιφερὴς καὶ ἐῤῥωμένος, ἐκ δὲ τῶν κάτω συναγόμενος καὶ ἰσχνὸς, τοῖς μέσοις δὲ στενούμενος, τρυγώδης τὴν χροιὰν, χαῦνος τὴν σύγκρισιν, καὶ ἀραιὸς, ἀγγείων ἔχων καταπλοκὴν, ἄπρακτος καὶ ἀνενέργητος.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ.

Προσείληπται δὲ τοῖς λοβοῖς τοῦ πνεύμονος ἡ καρδία, κειμένη ἐν τῷ θώρακι, καὶ κατὰ τὴν μεσότητα μᾶλλον ἢ τὰ ἀριστερὰ νεύουσα, καὶ κατὰ τὸν εὐώνυμον μαστὸν τεταγμένη, τῷ σχήματι στρογγυλοειδὴς, καὶ ἀπὸ πλατείας βάσεως εἰς κορυφὴν συννεύουσα κωνοειδῶς· τὴν δὲ σύγκρισιν μυώδης τὲ καὶ νευρώδης παλλομένη συνεχῶς, σφυγμοῦ κινήματι, μεσόκοιλος ἔχουσα κοιλίας δύο αἰσθητὰς ἐν αὐτῇ, τὴν μὲν ἐν δεξιοῖς λεγομένην αἱματικὴν, διὰ τὸ πλείονος αἵματος εἶναι περιεκτικήν· τὴν δὲ ἐν τοῖς εὐωνύμοις, καλουμένην πνευματικήν. διὰ τὸ τὸ πνεῦμα πλέον ἐμπεριέχειν, ἣ καὶ κινεῖται κατὰ διάθεσιν τοῦ πνεύματος, ὑμέσι παρ' ἑκάτερα πλατέσι κεχρημένη ὠτοειδέσι, διὰ τὸ περὶ αὐτὴν ὠτοειδῶς ἐσχηματίσθαι· ἐκφύεται γὰρ ἀπ' αὐτῆς ἀγγεῖα πλείονα, φλέβες τὲ καὶ ἀρτηρίαι, ἀφ' ὧν τὸ

ὅλον

ὅλον καταγγεῖται σῶμα· περίκειται δὲ τῇ καρδίᾳ ὑμὴν λεγόμενος περικάρδιος, νευρώδης τυγχάνων καὶ λεπτὸς, κινήσει κεχρημένος τῇ ἀπὸ καρδίας εἰς αὐτὸν διαδιδομένῃ.

Ὁ δὲ τούτων ἁπάντων περιεκτικὸς θώραξ, σύγκειται μὲν ἐκ χόνδρων καὶ ὀστέων, τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς, καὶ τὸ ἀντίστερνον. μετείληφε δὲ καὶ νεύρων καὶ σαρκῶν, καὶ ἔξωθεν μέν ἐστι σαρκωδέστερος, ἔσωθεν δὲ νευρώδης, καθὰ πρόσκειται τῷ ὑπεζωκότι. τὸ δὲ διάφραγμα διάκειται παρατεταμένον τῷ θώρακι λοξὸν κατὰ τὰ ἀπολήγοντα τῶν πλευρῶν· ὠνόμασται δὲ διάφραγμα ἀπὸ τοῦ διαφράττειν τὰ ἐν τῷ θώρακι κείμενα σπλάγχνα.

ΠΕΡΙ ΣΤΟΜΑΧΟΥ.

ΕΚ μὲν οὖν τῶν ἄνω μερῶν, ὥσπερ ἔφαμεν, συνεκφύεται τῇ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ παράλληλα θέσιν ἔχων ὁ στόμαχος, ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων, οὐχ ὁμοίως δὲ τερματιζόμενος τῷ φάρυγγι· σαλπιγγοειδὴς δὲ κατὰ τὴν εὐρύτητα, ἄνωθεν μὲν καὶ στενότερος ὑπάρχων, κάτωθεν δὲ πλατύτερος, καθὰ συνάπτει τῇ κοιλίᾳ· κέκληται δὲ οὕτως ἡ ἄνω κοιλία, τὴν σύγκρισιν νευρώδης τυγχάνων. ἔργου δὲ ἡγεῖται τοῦ τῆς καταπόσεως τῆς τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς· τούτων δὲ τὴν ἐπιζήτησιν δι' ἑαυτοῦ ποιεῖται τυγχάνων αἰσθητικώτατος· ἡ δὲ γαστὴρ ἀποφυομένη

næ, & arteriæ: è quibus omne corpus vaſculis tanquam rivis emanantibus irrigatur. Membrana præterea quadam cor veluti ſepimento vallatur, eam pericardion *Græci* nominant, nervoſam, tenuem, motúque à corde transfuſo palpitantem.

Hæc omnia complectens pectus ex cartilaginibus componitur, atque oſſibus: quæ in coſtis, pectorali oſſe, atque dorſi ſpina reperiuntur: nervorum etiam carniúmque particeps extra carnoſius, interius nervoſum eſt: qua etiam parte ſuccingente membrana veſtitur. Interſeptum autem, ſive tranſverſum ſeptum obliquum pectori, qua coſtæ finiuntur, ſubtenditur: id ita vocatum eſt, quod viſcera in pectore abdita ab inferioribus interſepit.

De Gulâ & Ventriculo.

A Superioribus igitur corporis partibus, quemadmodum ſupra retulimus, ſimul cum aſpera arteria enaſcitur, ſecúſque ipſam gula protenditur, ab eiſdem utique partibus incipiens, non ſimiliter autem deſinens. Hæc tubæ imagine figuram amplitudine refert, ſupra anguſtior, infra verò, quâ cum ventriculo committitur, capacior: hoc quippe nomine ſuperior venter natura nervoſus vocatus eſt: munere autem ſicci humidíque alimenti devorandi gula fungitur: cujus examen ipſa acutiſſimo ſenſu prædita facit. Ventriculus itaque à gulâ exoriens ſub medio interſepto ad

læ vam

læyam magis reflexus collocatur ab anguſto ore in latam capedinem ſinuatus, cujus convexum extra in abdomen vergit, ſimum verò dorſum reſpicit: longè, quàm gula nervoſior ventriculus eſt atque amplior; ipſe nimirum intus accepta colliquans non magnopere ſe dilatat: ſed cibi ingreſſui cedens, ejus deſcenſum ſe conſtringendo inſequitur: cùm ad alimenta ſuſcipienda à naturâ creatus ſit.

De Inteſtinis & Lactibus.

A Ventriculo inteſtina in plures orbes implicita ad cibaria, quæ ab eo delabuntur, excipienda formata prodeunt: horum unum idémque ab ipſo vocato proceſſu ad rectum ac ſedem uſque iter pertinet: inter quæ primum eſt, quod oſtiarius, aut dodecadactylus dicitur: oſtiarius quidem, quòd in ventriculo poſita tantiſper, dum ſunt coacta, cuſtodiat: cùm remiſſa ſunt autem, tunc & hoſtiarius cum inteſtinis aperitur: quemadmodum ani muſculus ſphincter, *id eſt adſtrictor*, vocatus remittitur. Dodecadactylus autem à duodecim digitorum longitudine vocabulum accepit: nervoſa ipſius craſſáque ſubſtantia eſt, hoc appellatum jejunum tangit aliis inteſtinis carnoſius, ſemper ferè alimenti penuria laborans: unde jejuni quoque appellationem adeptum eſt: quòd in ipſo videlicet alimentum, ut in ventriculo & inteſtinis aſſolet, non invenitur: poſtea gracilia quæ vocantur, inteſtina prolixa in multas ſpiras convoluta, tredecim cubitorum longitudinem æquantia collocantur

τούτου, κεῖται μὲν κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ διαφράγματος, εἰς τὰ εὐώνυμα δὲ μᾶλλον νενευκυῖα ἀπὸ τοῦ στομάχου εἰς πλάτος κοιλαινομένη. καὶ τὸ μὲν περίκυρτον αὐτῆς ἔξω πρὸς τὸ ἐπιγάστριον· τὸ δὲ ἔνσιμον πρὸς τῇ ῥάχει. νευρωδεστάτη δὲ μᾶλλον τοῦ στομάχου, καὶ πλατυτέρα κεχυμένη τὰ ἔνδον, οὐχὶ λίαν διεσταλμένη καὶ συμπίπτουσα τῇ τῆς τροφῆς εἰσόδῳ τε καὶ ὑποχωρήσει, πρὸς ὑποδοχὴν σιτίων γεγονυῖα.

ΠΕΡΙ ΕΝΤΕΡΩΝ.

Ἀπὸ δὲ ταύτης ἐκφύεται τὰ ἔντερα ἑλικηδὸν εἰλημένα πρὸς ὑποδοχὴν τῶν τῆς κοιλίας ὑποβιβαζομένων σιτισμῶν· ὧν εἷς μὲν πόρος ἀπὸ τῆς ἐκφύσεως αὐτῆς ἄχρι τοῦ ἀπευθυτιένου καὶ τῆς ἕδρας διήκει. ἡγεῖται δὲ τούτων ὁ πυλωρὸς λεγόμενος, ἢ δωδεκαδάκτυλος· πυλωρὸς μὲν, ἀπὸ τοῦ παρακρατεῖν τὰ ἐν τῇ γαστρὶ παρακείμενα, ὅταν ᾖ συνηγμένα· ὅταν δὲ ἀνεθῇ, τότε προστέλλεται μετὰ τῶν ἐντέρων παραπλησίως σφιγκτῆρι· δωδεκαδάκτυλος δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ μεγέθους, τοσούτων τυγχάνων δακτύλων, νευρώδης καὶ παχύς. τούτῳ συνάπτει ἡ λεγομένη νῆστις σαρκωδεστέρα παρὰ τὰ ἄλλα ἔντερα σπανίζουσα τροφῆς κατὰ τὸ πλεῖστον, διὸ καὶ νῆστις προσαγορεύεται, οὐχ εὑρισκομένης ἐν αὐτῇ τῆς τροφῆς, ὥσπερ ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ τοῖς ἐντέροις. ἑξῆς δὲ κεῖται τὰ λεπτὰ καλούμενα ἔντερα ἐπιμήκη καὶ πολυέλικτα τρεῖς καὶ δέκα πηχῶν τὸ μῆκος τυγχάνοντα· κεῖται δὲ ὑπὸ

τὸν ὀμφαλὸν ταῦτα κατὰ τοῦ ὑπογαστρίου. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τό, τε τυφλὸν λεγόμενον ἔντερον, ϗ τὸ κῶλον ἐκπέφυκε κατὰ τὸ αὐτό· ϗ τὸ μὲν τυφλὸν, ἐπ' εὐθείας ἐπὶ τὸν βουβῶνα τὸν δεξιὸν νεῦον, τῷ πέρατι ἀποκεκλιμένον· τὸ δὲ κῶλον ἐκφυὲν κατὰ τὴν δεξιὰν λαγόνα, ἄνωθεν ἐπιπίπτει κατὰ περιαγωγὴν ὡς ἐπὶ ἧπαρ ϗ ὑποχόνδριον σπειροειδῶς ἀγόμενον· ἐνεχθὲν δὲ ὡς ἐπὶ σπλῆνα, ϗ εὐώνυμον λαγόνα συνάπτει ὄπισθεν τῷ ἀπευθυσμένῳ. τοῦτο δέ τινες ϗ τὴν κάτω κοιλίαν ὠνόμασαν. ἐν τούτῳ ϗ ἡ τροφὴ τὸ πλεῖστον εἰς κόπρον μεταβάλλεται. τὸ δὲ ἀπευθυσμένον, μετὰ ταῦτα ὑπάρχει σαρκωδέστερον ἐπ' εὐθείας τεταμένον, καθὸ ϗ οὕτως ὠνομάσθη· καταλήγει δὲ εἰς τὸν δωδεκαδάκτυλον, ϗ σφιγκτῆρα, τὸν μὲν νευρώδη ϗ σκληρὸν, τὸν δὲ σαρκώδη ϗ ῥυσσὸν ἐπὶ πᾶσι τεταγμένον· μέσα δὲ τούτων τῶν ἐντέρων τέτακται τὸ καλούμενον μεσέντερον· τὸ δὲ αὐτὸ, ϗ μεσαραῖον καλεῖται.

ΠΕΡΙ ΝΕΦΡΩΝ.

ΟΙ δὲ νεφροὶ κεῖνται μὲν κατὰ τοὺς τῆς ῥάχεως τελευταίους σφονδύλους, ἀριθμῷ δύο, σχήματι περιφερεῖς, χροιᾷ φακώδεις, ϗ πως ὑπότεφροι· ὧν ὁ δεξιὸς ἀνωτέρω βραχὺ ϗ μείζων εὑρίσκεται, τῇ συγκρίσει πυκνοὶ ϗ ψαφαροὶ, καίριοι δὲ κατὰ τὰς τρώσεις, ὡς ϗ θάνατον ἀπεργάζεσθαι· κατὰ δὲ τὰ ἔνσιμα ὑμένας ἔχουσι κατατετρημένους ἠθμοειδῶς, ἀφ' ὧν δύο πόροι κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς κύστεως συνάπτουσι,

τουσι,

cantur, & ſub umbilico in abdominis regione ponuntur. Sub his omnibus cœcum inteſtinum, & colon eodem loco exoriuntur: cœcum quidem rectà in dextrum inguem ſpectans, altera ex parte obſtructum: colon verò, quod magis *inteſtinum Latini vocant*, à dextris enaſcens, supernè ſeſe circumvolvens, in jecur, præcordiáque adductum incidit, deinde lienem ſiniſtrúmque ile petens, poſterius cum recto inteſtino conjungitur: id nonnulli & inferiorem ventriculum nominarunt: in quo etiam plurima cibi pars in ſtercus vertitur: omnium poſtremum rectum eſt cæteris carnoſius, rectámque ſedem, unde & nomen accepit, ſortitum eſt: in annulum autem & ſphinctera vocatum, *id eſt adſtrictorem*, deſinit, eum quidem nervoſum & durum, hunc autem carneum atque rugoſum, infimum omnium collocatum. Inter inteſtina medii lactes ſunt, quos *Græci* meſenterii atque meſaræi vocabulo inſigniunt.

De Renibus, urinariiſque Meatibus.

RENes circa ultimas dorſi vertebras ſiti ſunt, numero duo, figura rotundi, colore lenticulæ, & quaſi ſubcinereo: dexter pauló altior grandiórque invenitur: denſo ſquallidóque corpore conſtant: ſauciati inevitabilem mortem afferunt. In penitis caviſque eorum partibus membranulæ ſunt inſtar cribri, foraminibus plurimis pertuſæ: unde meatus duo exeuntes veſicæ ſummitatem intrant: per quos urina in veſicam transfunditur, in-

déque foras expellitur : hos paulò ante meatus nominavimus.

Omentum inteſtina contegit præpingue, duplicíque membrana contextum : ipſum idcircò natura condidit, ut inteſtinis ſuperfluitans ea adverſus ambientis peritonæi duritiam remolliret : reciſum aut vulneratum vitæ diſcrimine vacat.

De ſeminariis Conceptaculis & Semine.

AT ſeminaria itinera ſecundum renes quatuor deſcendunt : bina rectà tendentia, quos & aſſeſtores & glanduloſos nonnulli vocant : bina varicoſa, quòd varicis more circumflectuntur : intra hæc fœcundum ſemen gignitur, grandinoſum craſſúmque : quare & ipſa nonnulli genitales venas appellare voluerunt : in alteris autem eſt infœcundum dilutúmque ſemen, quod ſimul cum priore ejus nutriendi cauſa excernitur : verùm ab utrâque parte conjugata ſimul utráque à dorſo deſcendunt ; ſed ſterilia vaſcula cum veſicâ cervice coaleſcunt : varicoſa verò per inguina teſticulorum tunicas ſubeunt. Quapropter eunuchi ſemen quidem, ſed infœcundum è glanduloſis fiſtulis ejiciciunt : è varicoſis verò exciſis teſtibus ſeminis profuſio ſervari non potuit.

Scrotum & tota ea laxitas eſt, in quâ teſtes continentur, & magis propriè exterior carnoſa pars, ex membranis conſtat, exteriore quidem darto vocata, quæ rugoſa eſt, interiore autem erythroide. Nempe ſcrotum & dartos communia amborum teſ-

τουσι, δι' ὧν τὸ οὖρον συνεκδίδοται εἰς τὴν κύστιν, καὶ οὕτως ἐκκρίνεται, οὓς προωνομασάμεθα πόρους.

Ἄνωθεν τοῖς ἐντέροις ἐπίκειται διεκτεταμένος ὁ ἐπίπλους, σῶμα πιμελῶδες καὶ ὑμενῶδες, διῃρημένος. κατεσκεύασται δὲ ὡς ἂν ἐπὶ πλεῖον τοῖς ἐντέροις εἴη μάλαγμα πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὰ σκληρίαν περιτοναίου. ἔστι δὲ ἀκίνδυνος, ἔν τε ταῖς ἀποτομαῖς, καὶ ταῖς τρώσεσι.

ΠΕΡΙ ΣΠΕΡΜΑΤΙΚΩΝ.

ΟΙ δὲ σπερματικοὶ πόροι παρὰ τοὺς νεφροὺς κατίασι τέσσαρες· δύο μὲν ἐπ' εὐθείας τείνοντες, οὓς καὶ παραστάτας τινὲς καὶ ἀδενοειδεῖς ἐκάλεσαν· δύο δὲ κιρσοειδεῖς διὰ τὸ κιρσοῦ τρόπον συμπεριφέρεσθαι. ἐν τούτοις καὶ τὸ γόνιμον ἀποτελεῖται σπέρμα, χαλαζῶδες καὶ παχὺ τυγχάνον, οὓς καὶ γονίμους φλέβας τινὲς ὠνόμασαν. ἐν δὲ τοῖς ἑτέροις ἄγονον καὶ λεπτὸν ἓν συναποκρίνεται τούτῳ ὑπὲρ θρέψεως αὐτοῦ· πλὴν συζυγοῦντα ἐξ ἑκατέρου μέρους κατίασιν ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἀνὰ δύο. καὶ τὰ μὲν ἄγονα συνεκφύεται τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως· τὰ δὲ κιρσοειδῆ διὰ τῶν βουβώνων εἰς τοὺς χιτῶνας τῶν διδύμων παρ' ἑκάτερα. ὅθεν οἱ εὐνουχισθέντες σπερμαίνουσι μὲν, ἄγονον ἐκ τῶν ἀδενοειδῶν, τῆς ἐκ τῶν κιρσοειδῶν ἀποκρίσεως οὐ δυναμένης σώζεσθαι διὰ τὴν περὶ τοὺς διδύμους πήρωσιν.

Ὄσχεος δὲ καλεῖται καὶ τὸ ὅλον χάλασμα, ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι· ἰδίως δὲ τὸ ἔξωθεν σαρκῶδες· σύγκειται δὲ ἐκ χιτώνων, τοῦ μὲν ἔξωθεν δαρτοῦ καὶ ῥυσσοῦ· τοῦ δὲ ἔνδοθεν δαρτοῦ καὶ ἐρυθροειδοῦς. ὁ μὲν οὖν ὄσχεος καὶ δαρτὸς κοινῶς ἑκατέρους

τέρους συμπεριειληφότες συνάπτουσι πρὸς τὰ ὑπερκείμενα· ὁ δὲ ἐρυθροειδὴς ἑαυτῷ συνῆπται, καὶ σφαιρικῶς ἐν κύκλῳ περιείληφε τοὺς διδύμους, ἰδίᾳ καθ᾽ ἕνα συνέχων· αὐτοὶ δὲ οἱ δίδυμοι ἀθαρώδεις εἰσὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ δίυγροι ποσῶς ὑμένι περιεχόμενοι νευρώδει προσυπεῖ.

Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ γεννητικὸν μόριον ἐξαίρετόν ἐστι πρὸς τὴν τυπὴν τῶν ἀγγείων, ἡ καλουμένη μήτρα· κεῖται δὲ μεταξὺ κύστεως, καὶ ἀπευθυσμένου ἐντέρου, τούτῳ μὲν ἐπικειμένη, τῇ κύστει δὲ ὑποκειμένη, τῷ σχήματι σικύᾳ ἰατρικῇ παραπλησία, ἔνθα καὶ αἱ συνουσίαι περαίνονται.

ΠΕΡΙ ΦΛΕΒΩΝ ΚΑΙ ΑΡΤΗΡΙΩΝ.

Φλέβες μὲν οὖν εἰσιν ἀγγεῖα περιεκτικὰ αἵματος, δι᾽ ὧν τὸ αἷμα εἰς πάντας τοὺς τοῦ σώματος τόπους διαπέμπεται· ἀρτηρίαι δέ εἰσιν ἀγγεῖα περιεκτικὰ πνεύματος καὶ ποσῶς αἵματος, ἐν οἷς ὁ σφυγμὸς γίγνεται· καὶ τὸ ἀπὸ καρδίας ἐκθλιβόμενον πνεῦμα δι᾽ αὐτῶν εἰς ὅλον τὸν ὄγκον ἀναδίδοται. πιμελὴ δέ ἐστι παρέκχυμα λευκὸν, λιπῶδες, ὃ καὶ στέαρ καλοῦσιν· ἀδένες εἰσὶ συστροφαὶ ποσῶς πιμελώδεις, καὶ σαρκώδεις ἰδίως κατακεχωρισμέναι εἰς τοὺς κοίλους τόπους, μασχάλας λέγω καὶ βουβῶνας, καὶ εἰς μεσεντέριον. ὀστέα εἰσὶ συγκρίσεις καὶ στερεαὶ καὶ ἄναιμοι καὶ ἀναίσθητοι, δι᾽ ὧν αἵ τε πρακτικαὶ καὶ αἱρετικαὶ κινήσεις συντελοῦνται. μῦς ἐστὶ σῶμα ναστὸν καὶ πεπυκνωμένον, οὐχ ἁπλοῦν, ἀλλὰ

μετέχον

tium involucra eos ſuperioribus partibus ſuſpendunt: ſed erythroides ſibi ipſi adnectit, atque in orbem teſtes amplectitur, privatim ſeorſúmque ſingulos involvens. Ipſi teſtes autem ex pulticulæ ſimili materiâ conſtant, humidíque admodum nervoſa firmáque membrana includuntur.

Muliebre autem genitale membrum, quod vulva atque uterus vocatur, inter conceptacula eximium eſt: inter veſicam rectúmque inteſtinum ponitur huic incumbens, illi ſubditum, medicinalis cucurbitulæ figuram æmulans: hoc loco venerei congreſſus exercentur.

De Venis, & Arteriis.

VEnæ receptacula ſanguinem continentia ſunt, per quas ſanguis in omnes corporis partes diffunditur. Arteriæ ſpiritus & quodammodo etiam ſanguinis receptacula ſunt: in quibus motio fit, quæ pulſus communi vocabulo dicitur, & à corde excluſus ſpiritus per ipſas in omnem corporis molem diſpellitur. Pinguitudo eſt alba oleoſáque concretio, quam adipem etiam nominant. Glanduloſæ carnes, quas *Græci* adenas vocant, concretiones quædam ſubpingues atque carnoſæ ſunt, peculiariter cavis locis inſitæ: alis, dico, & inguinibus, necnon & lactibus. Oſſa coagmenta quædam ſunt ſolida, ſanguine & ſenſu carentia, per quæ activæ atque electoriæ motiones perficiuntur. Muſculus corpus

eſt firmum ac denſum, non ſimplex, ſed ex nervis, venis, arteriiſque compoſitum, ſentiendi particeps, officium voluntariæ motionis obiens. Cartilagines autem concretiones ſunt mediæ inter oſſa nervóſque naturæ : oſſibus enim molliores, nervis duriores ſunt, præcipue oſſium extremitatibus coaleſcentes. Nervus corpus eſt ſimplex atque denſum, voluntarii motus inſtrumentum, obtuſi, dum inciditur, ſenſus. Secundum Eraſiſtratum quidem & Herophilum ſenſorii nervi ſunt : Aſclepiades autem ipſos ſenſu vacare teſtatus eſt : cæterum ſecundum Eraſiſtratum cùm gemina nervorum natura ſit, ſenſoriorum videlicet, atque moventium, ſenſorii, qui cavi ſunt, in cerebri membranis originem habent, moventes in cerebro ac cerebello. Dixit autem Herophilus aliquos eſſe voluntati obedientes nervos, qui & à cerebro ſpinalíque medulla oriuntur : aliquos, qui ab oſſe orientes in os inſeruntur : aliquos à muſculo in muſculum tranſeuntes, qui articulos etiam copulant. Medulla ſubſtantia eſt unguinoſa & exanguis, quæ ſemper in oſſium cavis includitur.

EJUSDEM

μετέχον καὶ νεύρων, καὶ φλεβῶν, καὶ ἀρτηριῶν, οὐκ ἄμοιρον αἰσθήσεως, , ἐνέργειαν ἔχον προαιρετικῆς κινήσεως. χόνδροι δέ εἰσι συγκρίσεις μεταξὺ ὀστέων καὶ νεύρων. ὀστέων μὲν γάρ εἰσιν ἁπαλώτεροι· νεύρων δὲ σκληρότεροι, μάλιστα τοῖς ἀπολήγουσι τῶν ὀστῶν συμφυεῖς τυγχάνοντες· νεῦρόν ἐστιν ἁπλοῦν σῶμα καὶ πεπυκνωμένον προαιρετικῆς κινήσεως αἴτιον, δυσαίσθητον κατὰ τὴν διαίρεσιν. κατὰ μὲν οὖν τὸν Ἐρασίστρατον καὶ Ἡρόφιλον, αἰσθητικὰ νεῦρά ἐστι. κατὰ δὲ Ἀσκληπιάδην οὐδὲ ὅλως· κατὰ μὲν οὖν τὸ Ἐρασίστρατον διττῶν ὄντων τῶν νεύρων αἰσθητικῶν καὶ κινητικῶν, τῶν μὲν αἰσθητικῶν ἃ κεκοίλανται, ἀρχὰς εὕροις ἂν ἐν μήνιγξι, τῶν δὲ κινητικῶν ἐν ἐγκεφάλῳ καὶ παρεγκεφαλίδι. κατὰ δὲ τὸν Ἡρόφιλον ἃ μέν ἐστι προαιρετικά, ἃ καὶ ἔχει τὴν ἔκφυσιν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ νωτιαίου μυελοῦ· καὶ ἃ μὲν ἀπὸ ὀστέου εἰς ὀστοῦν ἐμφύεται, ἃ δὲ ἀπὸ μυὸς εἰς μῦν, ἃ καὶ συνδεῖ τὰ ἄρθρα. μυελός ἐστιν οὐσία λιπώδης καὶ ἄναιμος, καὶ διὰ παντὸς ὑπὸ ὀστέων περιεχόμενος.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΝ, ΠΕΡΙ ΟΣΤΕΩΝ.

γ.

Ἐπειδὴ τὴν ἐντόσθιον θεωρίαν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον παραδεδώκαμεν, ἑξῆς περὶ ὀστεολογίας λεκτέον ἡμῖν· τὸ κρανίον τοίνυν καὶ τὸ λεγόμενον σκαφίον ἐστὶ σφαιροειδὲς, τοῖς μὲν κατὰ κορυφὴν μέρεσιν ὀγκῶδες, τοῖς δὲ περὶ τὸ βρέγμα τυγχάνουσιν ὑπόπαχυ ποσῶς καὶ πλατὺ, καὶ διπλοῦν κατ' ἐπιβολὴν ὀστέου τοῖς κροτάφοις συνεσταλμένον· ἔχει δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ῥαφὰς πέντε, μίαν μὲν κατὰ κορυφὴν λαμβδοειδῆ εἰς τοὐπίσω τοῦ κρανίου φερομένην· ἑτέραν δὲ ἐπὶ τοῦ βρέγματος περιφερῆ, οἱονεὶ στεφανιαίαν· λήγει δὲ κατ' αὐτό· τρίτη δὲ ἀπὸ τῆς λαμβδοειδοῦς ἐπευθὺ τῇ στεφανιαίᾳ συνάπτει· ἄλλαι δὲ

δύο

RUFFI EPHESII
DE
CORPORIS HUMANI PARTIUM
APPELLATIONIBUS
LIBER III.

POſteaquàm interiorum locorum naturam nomináque pro viribus ſuperius expoſuimus, modò de oſſibus ſermonem ſubjiciemus. Calvaria igitur, quâ parte vocata ſcaphula eſt, globoſa cernitur, in vertice extuberans, in ſyncipite ſubcraſſa aliquantulum, & lata, atque per oſſis injectum duplicata, circa tempora compreſſa, plerumque ſuturis quinque diviſa : una in vertice in poſteriorem partem tendente, quæ à literæ lambda ſimilitudine lambdalis nomen habet. Altera autem in ſyncipite orbiculari, coronæ unde & dicta eſt, formam imitante : quæ ibidem terminata finitur. Tertia à lambdali recta verticem partita corona-

riæ vacatæ conjungitur. Duæ præterea ſunt ſecundum aures in temporum ſedibus ſqammoſæ dictæ, non in profundo, ut reliquæ, ſtructuras habentes. Priori ex parte cavernæ oculorum ſedes ſunt: pyelidas *Græci* nominant, *nos arculas*, *ſeu pelviculas dixerimus*. Inter has naſi os inſurgit, intra quod ithmoides à cribri ſimilitudine cognominatum os multis foraminibus cavum reconditur. Facies præterea oſſium coagmentationes tales habet, infra ſupercilia unam, duas ab naſi oſſis obliquis lateribus, quartam inferiorem maxillam ſeparantem, quintam in palato jugalibúſque oſſibus, duas alias, quæ vix cerni queant in malis. At calvaria ab inferioribus partibus concava foramina profunda rotundáque habet, per quæ ſpinalis medulla deſcendit.

Colli ſeptem vertebræ ſunt inter ſe congruenter inſertæ: harum prima capiti motum exhibet, reliquæ immobiles ſunt: poſtea humerus eſt, deinde ſcoptula operta figura triangula pectoris coſtis poſterius ad tabellæ imaginem incumbunt: & quâ parte latiora ſunt, ibi etiam tenuiſſima: qua verò anguſtiora, ibi & craſſiora & robuſtiora in ſinum quendam ſubſidentia: in quem humeri caput conjicitur. Ab eo ſinu proceſſus exigitur, ceu ſpina quædam ab anchoræ hamíque ſimilitudine ancyroides & anciſtroides *Græcè* nuncupatus: cum quo juguli extremum per cartilaginem coaleſcens committitur.

At

δύο παρὰ τὰ ὦτα, παρὰ τοὺς τῶν κροτάφων τόπους, λεπιδοειδεῖς λεγόμεναι, οὐ κατὰ βάθος ἔχουσαι τὰς ἁρμογὰς, ὡς αἱ λοιπαί· ἐκ δὲ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν εἰσὶ κοιλότητες, ἔνθα οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνίδρυνται, πυελίδες προσαγορευόμεναι· μεταξὺ δὲ τούτων ἡ τοῦ μυκτῆρος ὑπεροχὴ, ἐν ᾗ τὸ ἠθμοειδὲς ὀστέον ὑπόκειται, πλείσαις κεχρημένον κατατρήσεσιν. ἔχει δὲ καὶ τὸ πρόσωπον ὀστέων θέσεις τοιαύτας, μίαν μὲν ὑπὸ ταῖς ὀφρύσι, καὶ δύο ἄλλας ἐκ πλαγίων τοῦ τῆς ῥινὸς ὀστώδους· τετάρτην δὲ τὴν διείργουσαν τὴν κάτω γένυν· εἶθ' ἑξῆς τὴν κατὰ τὰς ὑπερώας καὶ τῶν ζυγωμάτων, καὶ δύο ἄλλας δυσοράτους κατὰ τῶν μήλων· τὸ δὲ κρανίον ἐκ τῶν ὑποκάτω μερῶν κοιλανθὲν ἐκτρήσεις ἔχει διαμπερεῖς καὶ περιφερεῖς, δι' ὧν ὁ νωτιαῖος μυελὸς καταφέρεται.

Εἰσὶ δὲ οἱ τοῦ τραχήλου σπόνδυλοι ἀριθμῷ τυγχάνοντες ζ, ἁρμονίως δὲ ὁ ἄλλος κατ' ἄλλου ἔγκειται· καὶ ὁ μὲν πρῶτος τούτων τὴν κίνησιν τῇ κεφαλῇ παρέχεται· οἱ δὲ λοιποὶ μένουσιν ἀκίνητοι. ἑξῆς παράκειται ὁ ὦμος. καὶ ἡ μὲν οὖν ὠμοπλάτη κατὰ σχῆμα τρίγωνος οὖσα, δελτοειδῶς ἐπίκειται ταῖς σπάθαις τοῦ θώρακος, ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ πλατυτέρου μέρους ἐστὶ λεπτοτάτη, ἐκ δὲ τοῦ συναγομένου παχυτέρα τὲ καὶ ἐῤῥωμένη, κοιλότητά τινα ἔχουσα, εἰς ἣν ἐνήρθρωται ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, ἀφ' ἧς κοιλότητος διεκτέταται ἡ ὑπεροχὴ, ὡσανεὶ ῥάχις, λεγομένη ἀγκυροειδὴς, ἢ ἀγκιστροειδὴς, ἐφ' ἣν τὸ τῆς κλειδὸς πέρας πέπτωκε χόνδρῳ συμφυέν.

Η δὲ

Η δὲ κλεὶς τρεβολοειδῶς ἐσχηματισμένη ἐμφέρειαν ἔχει καθετῆρι ἀῤῥενικῷ. συνήρθρωται τῷ στέρνῳ, καὶ συνεμπέφυκε τῇ ὠμοπλάτῃ· αὕτη δὲ ἡ μεσότης τῶν κλειδῶν σιγματοειδὴς τυγχάνουσα, συμβάλλει τῷ πρώτῳ τῆς ῥάχεως σπονδύλῳ. ὁ δὲ βραχίων ἐπιμήκης ἐστὶ, καὶ περιφερής· καὶ τὸ μὲν ἄνω μέρος ἔχει ὀγκωδέστερον, ὃ καλεῖται κεφαλὴ βραχίονος, ὅπερ κατὰ τὸ ἡμίτομον ἔγκειται τῇ τῆς ὠμοπλάτης κοιλότητι· ἐκ δὲ τῶν κάτω καθ' ὃ συνήρθρωται τῷ ἀγκῶνι, ἐστὶν ἀγχώμαλος, ὥστε ἐξοχὰς ἔχειν παρ' ἑκάτερα κονδυλοειδεῖς δύο, μέσην κοιλότητα, καὶ ἐκ μὲν τῶν ἔμπροσθεν ἧττον ἀνέσταλται, μᾶλλον δὲ ἐκ τῶν ὄπισθεν. τοῦ δὲ πήχεως δύο ἐστὶν ὀστέα, πῆχυς, καὶ κερκίς· καὶ τὸ μὲν τῆς κερκίδος πέρας τῶν κονδύλων τῶν τοῦ βραχίονος τὸν ἔξω περικαλύπτει περιφερὲς γινόμενον, καὶ πως ὑπόκοιλον· ὁ δὲ πῆχύς ἐστι μακρότερος, καὶ κατὰ τὴν κάμψιν τοῦ καρποῦ ὑποδέχεται πέρας. ἡ δὲ κερκὶς κατὰ τὰ μέρη τοῦ καρποῦ κοιλότητας ἔχει δύο, μίαν μὲν εὐθεῖαν, ἐν ᾗ ἐνήρθρωται· ἑτέραν δὲ πλαγίαν, εἰς ἣν ὁ κόνδυλος τοῦ πήχεως ἐμφύεται. ὁ δὲ καρπὸς σύγκειται μὲν ἐξ ὀστέων ὀκτὼ στροβιλοειδῶς· ἐπὶ τούτων ὑπάρχουσιν αἱ φάλαγγες, ὀστέα ἐπιμήκη, δακτυλοειδῆ, ἐφ' οἷς αἱ σκυταλίδες τῶν δακτύλων ἑκάστου τρεῖς ἄνισοι ἀλλήλαις, χωρὶς τοῦ ἀντίχειρος. οὗτος γὰρ ἐκ βάσεως δυσὶν ὀστέοις κέχρηται.

Μετὰ δὲ τοὺς ἑπτὰ τοῦ τραχήλου σπονδύλους, οἱ τῆς ῥάχεώς εἰσι δυοκαίδεκα, καὶ τῆς ὀσφύος πέντε, ὡς γίνεσθαι τοὺς πάντας τέσσαρας καὶ εἴκοσι, οὕτω δέ εἰσι κατεσκευασμένοι, ὡς τοῖς μὲν ἔνδοθεν μέρεσιν εἶναι λείους καὶ περιαγεῖς

καθ'

At jugulum in tribuli formam effigiatum inſtrumento illi, quod cathetera maſculinum vocant, perſimile eſt, cum oſſe autem pectoris, cúmque lato ſcapularum oſſe connectitur: ipſa verò jugulorum media pars ſigma *Græcæ literæ ſimilis* cum primâ dorſi vertebrâ conjungitur. Humerus prælongus ac teres eſt, ſuperioríque parte, quæ humeri caput dicitur, tumidior: id dimidium in verticillato ſcapularum oſſe reconditur. At inferius, quâ cubito deligatur, inæqualis eſt, duóſque utrinque proceſſus pugillis ſimiles habet, medium cavum: à prioribus quidem partibus minus, à poſterioribus autem magis contractus eſt. Brachium ex oſſibus duobus conſtat, cubito ac radio. Radius, quam cercida *Græci* appellant, ſuperior breviórque: & primo tenuior, rotundo & leniter cavo capite exiguum humeri exteriúſque tuberculum recipit. Cubitus inferior longiórque, & primo plenior eſt, atque in manus articulo brachialis extremum admittit. Radius utique, qua brachiali adnectitur, duobus finibus cavus eſt, altero recto, quo firmatur articulus, altero à latere, in quo rotundum cubiti caput inſeritur. Porrò brachiale ad figuram turbinis ex octo oſſiculis coagmentatur. Poſt hæc phalanges ſunt, prælonga oſſa digiti formam habentia. deinde oſſa digitorum ſcytalides *à Græcis, id eſt ſcuticulæ, à Latinis internodia* nominata, in ſingulis digitis terna inter ſe inæqualia præter pollicem: quippe qui à baſi duobus tantùm oſſibus nititur.

Poſt ſeptem colli vertebras ſunt dorſi duodecim, lumborum quinque vertebræ: ut omnes quatuor & viginti ſint. Ita verò inſtructæ paratæque ſunt, ut introrſum verſus, qua viſcera contingunt, læves

ac

ac circumductiles, exterius aſperæ ſpinoſæque ſint, carne ingenita obrutæ, à lateribus in menſæ formam explanatæ, omnes in medio concavæ, unicum in ſuo corpore cochleæ inſtar foramen habentes, per quod (ut ſupra diximus,) ſpinalis medulla demitttitur: in tranſverſis præterea proceſſibus parum deſidentes ſinus habent, qui coſtarum extrema recipiunt. Nempe coſtarum aliæ ſuperius inflexæ inſtar fornicis, inter ſe deinde in interiora leniter flexæ committuntur: aliæ obliquæ occurſantes, poſtea cartilagineæ factæ ſpinæ, ſpuriæque coſtæ nominantur, & majorem, quàm in ſuperioribus, circuitum ex concurſu minorem faciunt. Reliquis omnibus vertebris ultima præſtat, quod & ſacrum os ſecundum antiquorum conſuetudinem appellamus: qui omnia magna ſacra appellabant.

Ab utroque autem hujus vertebræ latere coxarum oſſa poſterius extenduntur, ſuiſque extremis oſſi pubis, cui pectini nomen eſt, cartilagine coaleſcentia deligantur. Hæc figura lata ſunt ac ſubrotunda, interdum etiam anguſta ac craſſiore. Id genus oſſa ſinus verticillatos non exactè penetrantes, ſed profundos habent, quos *Græci* cotylas, *Latini acetabula* vocant: in eos fœmorum capita conjiciuntur. At fœmora prælonga valentiáque oſſa ſunt, à coxis ad genua uſque pertinentia, tereti figura, atque in exteriore parte gibba: ab inferioribus autem, qua genua attingunt, tuberoſis globis intumeſcunt adeò, ut utrinque in rotunda capita conſurgant: media verò ſinuata ſunt, quo facilius excipi à tibiis poſſint: quæ triangulæ, & in ſummo

capite

καθ' ὃ σπλάγχνοις ὁμιλοῦσιν· ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν τετρα-
χυσμένους καὶ ἀκανθώδεις κρυπτομένους σαρκὸς ἐπιφύσει. τὰ δὲ παρ' ἑκάτερα ἐστὶ τραπεζώδη. πάντες μεσόκοιλοι, μίαν εὐρυχωρίαν ἔχοντες, σωληνοειδῶς σώζοντες κατὰ τὴν σύγκρισιν, δι' ἧς ὁ νωτιαῖος μυελὸς καταφέρεται ὡς προείπομεν, τυπώσεις ἔχοντες πλαγίας, ἐν αἷς ἐνηρμοσμέναι εἰσὶν αἱ σπάθαι. τῶν οὖν σπαθῶν αἱ μὲν ἀνωτέρω καμαρώδεις συμβάλλουσιν ἀλλήλαις. αἱ δὲ λοξώδεις ἀντιβαίνουσαι τούτων. ἑξῆς χονδρώδεις ἄκανθαι, καὶ νόθοι πλευραὶ καλοῦνται, μείζους τῶν ἄνω τὴν παρέκτασιν, ἐκ συμβάσεως ἐλαττούμεναι. πάντων δὲ τῶν σπονδύλων ὁ τελευταῖος διενήνοχεν, ὃ καὶ ἱερὸν ὀστοῦν καλοῦμεν, συνήθως τῶν ἀρχαίων ἱερὰ τὰ μεγάλα καλούντων.

Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ σπονδύλου τούτου τὰ τῶν ἰσχίων ὀστέα παρατεθέντα ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἃ καὶ συνάπτει τοῖς πέρασι, κατὰ τὸ ἐφήβαιον χόνδρῳ συμφυέντα· ἐσχημάτισται δὲ τὰ τῶν ἰσχίων ὀστέα πλατέα εἶναι καὶ πως περιφερῆ· κατὰ δὲ τὰ ἔντερα στενὰ καὶ παχύτερα· ἔχουσι δὲ κοιλότητας οὐ διαμπερεῖς, βαθείας, αἳ κοτύλαι καλοῦνται εἰς ἃς αἱ κεφαλαὶ τῶν μηρῶν ἐναρμόζονται· οἱ δὲ μηροὶ ὀστέα ἐπιμήκη, ἐρρωμένα τε τυγχάνουσι, τὴν ἔκτασιν ἀπὸ τῶν ἰσχίων ἄχρι γόνατος ἔχοντα, περιφερῆ, πρόκυρτα· ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὸ γόνυ πάλιν ἑκάτερα αὐτῶν πάχος ἔχει, καὶ περιφέρειαν κονδυλώδη, ὡς ἑκατέρωθεν μὲν ἐπῆρθαι, κεκοιλάνθαι δὲ ἐν μέσῳ καθὰ προσκυρεῖ ἡ κνήμη τρίγωνος οὖσα, καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν πεπλατυμένη, κοιλότητας ἔχουσα ἐπιπολαίους, καθ' ὧν αἱ κονδυλώδεις ὑπεροχαὶ ἐντίθενται.

θενται· αὐτῆς δὲ τῆς κνήμης ἡ ὑπεροχὴ εἰς τὴν τοῦ μηροῦ κοιλότητα ἀντικλείεται· παράκειται δὲ ἐκ τῶν ἔξωθεν μερῶν ἡ περόνη ταύτης ἰσχνοτέρα, οὐ πλησιάζουσα τῷ μηρῷ. ὑπέσταλται δὲ, καὶ κατωτέρω ἐστὶν αὐτῆς τὸ πέρας ὁ ἔξω κόνδυλος, ὃν ἔνιοί φασι τῶν ἰδιωτῶν ἀστράγαλον προσαγορεύεσθαι· χόνδρῳ μέν τοι κατὰ πέρας συνδεῖται πρὸς ἄλληλα· ἐπὶ δὲ τῆς συμβολῆς τῆς κνήμης καὶ τοῦ μηροῦ ὀστέον ἐπίκειται λεγόμενον ἐπιγονατὶς, δισκοειδὲς κατὰ σχῆμα τὴν σύμφυσιν ἔχον μέσην, ὃ κατὰ μὲν τὴν κάμψιν τῇ κνήμῃ μᾶλλον προσχωρεῖ, κατὰ δὲ τὴν ἔκτασιν ἐφ' ἑκατέρων πίπτει. ἐκ δὲ τῶν πρὸς τὸ σφυρὸν μερῶν ἡ κνήμη στενοῦται ποσῶς, καὶ σιγματοειδῶς τῷ πέρατι κατὰ τὸ ἴσον διΐσταται οὕτως, ὥστε τὴν μὲν ἐπιμήκη ὑπεροχὴν ἔχειν, τὴν δὲ σμικροτέραν· καὶ ἔστι τῆς μὲν μείζονος ὑπεροχῆς ὁ ἔσωθεν κόνδυλος· ὁ δὲ τῆς ἄλλης κρυπτόμενος, σαρκὸς ἐπιφύσει· συνήρμοσται δὲ τῷ τῆς περόνης ἀπολήγοντι, ὃ καὶ ἐπιπροβὰν τὸν ἔξω κόνδυλον, ὡς ἔφαμεν, ἀποδείκνυσιν, ὥστε εἶναι τὸ μεταξὺ διάστημα τοῖν δυοῖν ὀστοῖν σιγματοειδῶς· ἐν ᾧ διαστήματι ὁ ἀστράγαλος ἔγκειται, οὗ καὶ ἐπιβέβηκε τὸ κατὰ τὸ ἐπιτερνῶν ἀλλάχιον, καὶ τὸ ἐξ παράκειται τῇ της κνήμης καὶ τῆς περόνης ἀποφύσει. τὸ δὲ ἐπιτερνῶν ἐπιβέβηκε τῷ ἐπιτεταγμένῳ αὐτῇ ὀστέῳ, τῆς δὲ περόνης λεγομένῳ κυβοειδεῖ πρὸς ταῖς κοιλότησιν, ὡς ἀντικατακλείεσθαι τὰς τοῦ ἐπιτερνῶν ἀνομαλίας, καὶ συνδεῖσθαι χόνδρου περιφύσει, τὸ δὲ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σφαιροειδὲς μέρος κοιλότητι ἑνὸς ὀστέου τῶν τοῦ ταρσοῦ λεγομένου διὰ τὴν κοι-

λότητα

capite lateſcentes leniter in ſinus deſident, in quos extuberantes fœmoris eminentias recipiunt: ipſius verò tibiæ prominentia in ſinum fœmoris inſeritur. At ab exteriori parte os alterum, quod ſura rectè nominatur, appoſitum eſt, tibia gracilius, non proximum fœmori, infra brevius, qua etiam parte tumidius eſt: eámque nonnulli vulgares talum vocari aſſeverant: utrumque os autem, ſura videlicet ac tibia, in fine multa cartilagine unita continentur. Sed tibiæ fœmoríſque commiſſuræ os incumbit, quod *Græci* epigonatida, *Latini patellam, ſeu molam* vocant. Hoc diſci figuram repræſentat, & ſuperfluitans medium ſitum eſt: verùm in curvando crure ad tibiam magis accedit: cùm autem extenditur, ſuper utrùmque os cadit. In partibus malleolo proximis tibia paulum graciléſcit, atque in extremo ad ſigma Græcæ literæ ſpeciem ita æqualiter diſtat, ut proceſſus duos, alterum oblongum, alterum breviorem habeat: at majoris proceſſus caput interius eſt, alterius enata carne occulitur: cum ſuræ autem extremo conjungitur, quod ulterius procedens exteriorem, ut modo dixi, tumorem oſtendit. Quapropter hujuſmodi oſſa ad ſigma literæ formam media dehiſcunt: in quo hiatu talus deliteſcit. Hic ſecundum partem quatrionem allachium vocatam ſurſum vergit, & ea quidem imis tibiæ ſuræque proceſſibus adjacet: verùm os ἐπὶ τεσσαρῶν vocatum ſuper impoſito illis ſuræ oſſi, quod à figura cubicum nominatur, ad cavitates incumbit: ut oſſis ἐπὶ τεσσαρῶν quod vocant, inæqualitates occludantur, cartilaginèque circumdata deligentur. Anterior autem ipſius rotunda particu-

la in cavitatem cujuſdam oſſis quod ex illis eſt, quæ tarſum vocatum conſtituunt, & à cavitate naviculari dictum fuit, inſeritur. Ex octo autem oſſiculis inæqualibus angulis tarſus inſtruitur. Ipſi plantâ ſubjicitur è quinque oſſibus compoſita in medio tenuibus, in ſummo craſſeſcentibus, ſurſum verſus exurgentibus : unde & à terrâ cavâ cernuntur. Poſt hæc deinde ſunt oſſa digitorum, quæ ſcytalidas *Græci*, *Latini* vocant *internodia*, ad eorum quæ in manu ſunt, ſimilitudinem comparata. Oſſium figura, ſitus, & nomina pro viribus à nobis explicata ſunt.

λοτητα τοῦ σκαφοειδοῦς· ὀκτὼ δὲ τὸν ἀριθμὸν ὀστρακίδια τὸν ταρσὸν ἀποτελοῦντα ταῖς γωνίαις ὄντα ἀνώμαλα. μετὰ δὲ τὸν ταρσὸν ὑπόκειται τὸ πεδίον ἔχον ὀστέα πέντε, λεπτὰ μὲν κατὰ μεσότητας, παχύτερα δὲ κατὰ τὰς ἄκρας, ἀγόμενα δὲ κατὰ τὸν ἄνω τύπον, ὅθεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων κοῖλα ὁρᾶται. ἑξῆς δὲ τούτων αἱ τῶν δακτύλων σκυταλίδες καθάπερ καὶ χειρός. ἀποδέδοται ἡμῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἡ τῶν ὀστέων θέσις.

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΓΡΑΦΑΙ.

Σελίδι. ςίχῳ.

2. δοίου ϗ ἔτοι.

4. δὲ βουλόμ. ἴσως, κηρȣ̃ ξυςῆς.

6. πάντα, γράφε ςαφυλȣ̃νοι ϗ κρίθμα.

8. ὡς λειότ. γρ. μίξας δραχμὴν μίαν, διδόναι.

10. γάνον, ἴσως, ϗ κάγχρυς.

17. σον, γράφε, ὅσον.

18. ἔσον γρ. σον.

25. μία, τέτακται.

27. οἱ ὀδόντες, τὸ ἑξῆς, τὸ, ἔνιοι δὲ κραντῆρας ὀνομάζȣσι, πλεονάζειν δοκεῖ· προσθετέον ἢ μετὰ τὸ, φυομένȣς ἕνα ἑκατέρωθεν.

31. πεδὸν, ἐκ τῶν Πολυδεύκους, γράφε, εἰ δὲ ἔχει χαλαρὸν, λακκοσχέαν ἀθηναῖοι καλȣ̃σι.

57. αν τεφρὸς, ἴσως, ὑπότεφρος.

67. φων, ἴσως, οὐ κατὰ βάθȣς.

ἁρμ. ἁρμοδίως δὲ.

CORRIGENDA.

Page 4. l. 10. pro ποισύντων lege πονούντων. ibid. pro ἀγνῶνα leg. ἀγκῶνα. p. 7. l. 1: pro ἰχυρὸν leg. ἰσχυρὸν. p. 8. l. 10. pro ἄιχουσα leg. ἄγκουσα. p. 9. l. 15. pro ὄιιον leg. ὄιον. p. 10. l. 5. pro κάγχρυς leg. κάγχρυος. p. 13. l. 4. pro κα leg. καὶ. p. 23. l. 6. pro σο leg. σοὶ. ibid. l. 16. pro τοι αῦτα leg. τοιαῦτα. p. 32. l. 26. in *Verſ.* pro *illum* leg. *ilium.* p. 41. l. 17. pro σωληνος leg. σπληνὸς. p. 69. in Verſ. pro *craſſiore* leg. *craſſiora.* In Comentar: de uſu Veri can: Pag: 9 line 16 pro illa citra hujus l. hanc citra illorum.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐν τοῖς τοῦ

ΡΟΥΦΟΥ.

A.

Ἀγαρικὸν Page 17
Ἀγκυροειδὴς 67
Ἀγκὼν 29, 50
Αἷμα 43
῎Ακανθα 52
Ἀκρόμφαλον 31
Ἀκρώμιον 29, 50
Ἀλόη 15
Ἀμάρακον 17
῎Αμπελον ibid.
῎Αμνιος 45
Ἀμφίβληστρον 37
Ἀμφιβληστροειδὴς 55
Ἀμφιπλὴξ 32
Ἀνθέλικα 26, 49
Ἀνθερεὼν 26
Ἀντιλοβίδα ibid.
Ἀντιάδες 28, 57
Ἀντικάρδιον 28, 50
Ἀντικνήμιον 33, 52
Ἀντίτραγος 20
Ἀποστάσεις 8
Ἀριστοτέλης 28, 42
Ἀραχνοειδὴς 36, 55
Ἀρτηριώδης 37
Ἀρτηρίαι 64
Ἀστράγαλος 32, 33, 52, 70
῎Ασκωμα 30
Αὐχὴν 17, 27, 28, 30, 47

B.

Βάλανος 31
Βλέφαρα 23, 47
Βλεφαρίδες ibid.

Βρέγμα

Βρέγμα 23, 47
Βραχίων 28, 29
Βρέφος 45
Βρόγχος 37, 50, 57
Βουβῶνες 33

Γ.

Γάλα 10, 44
Γαρεὼν 28
Γαστὴρ 31, 38, 60
Γαργαρεὼν 50
Γαστροκνημία 33, 52
Γένειον 26, 27
Γλήνη 25, 48
Γλουτὸς 32, 52
Γλῶσσα 27, 49, 56
Γνάθον 26, 48
Γομφίοι 27
Γόνυ 33, 52
Γόνος 44
Γονίμοι φλέβες 63
Γραῖα 31, 51
Γυναικεῖος κόλπος 41

Δ.

Δάκτυλος 29, 50, 52
Δαρτοὶ 41
Διάφραγμα 38, 25, 47, 60
Δειρὴ 28
Δίδυμος 31, 51
Διονύσιος ὁ τοῦ Ὀξυμάχου 42
Διπλόη 34
Δισκοειδὴς 55
Δωδεκαδάκτυλος 61
Δωρεᾶς 29

Ε.

Ἐγκέφαλος 36, 43
Ἕλκη 9, 10
Ἐλατήριον 17
Ἕλικα 26, 49
Ἐμπυημάτων θεραπεία 6
Ἐμετικὰ 13
Ἐμπεδοκλῆς 45
Ἔντερα 61
Ἐπίπλους 63
Ἐπιγλωττὶς 56
Ἐπανθισμός 42
Ἐπίπλοον 39
Ἐπιγονατὶς 33, 52
Ἐπιγουνίδες ibid.
Ἐπείσιον 32, 51
Ἐπιγάστριον 31, 51
Ἐπίχαρμος 29
Ἐπιδερμὶς 25
Ἐπισκύνιον 24, 47
Ἐπίθυμον 17
Ἐπιπλάσματα 10
Ἐπωμίδες 28, 50
Ἐρυθροειδὴς 41
Ἐρασίστρατος 65
Εὐρύφος 32
Εὔδημος 29, 42
Εὐφόρβιον 19
Ἐφήβαιον 31, 51, 69

Ζ.

Ζήνων 44
Ζύγωμα 35

Η.

Ἡλιοσκόπος 18
Ἠθμοειδὲς 35, 67
Ἧπαρ 39, 58
Ἡπατῖτις 41
Ἡρόφιλος 33, 36, 37, 40, 42, 55, 65

Θ.

Θαρσὸς 32
Θάρσος 33
Θέναρ 30, 50
Θηλή 30, 51
Θορὴ 44
Θυμός 38
Θύμον 17
Θώραξ 23, 47, 60

Ι.

Ἱδρὼς 44
Ἰγνύα 52
Ἱερὸν ὀστοῦν 52
Ἰνίον 23, 47
Ἴουλοι 47
Ἱπποφαὲς 16
Ἱππόφαισον ibid.
Ἱπποκράτης 25, 29, 30, 33, 37, 40, 42, 47, 51, 52
Ἶρις 14, 25, 48
Ἰσχίον 33

Κ.

Κανθοὶ 24, 48
Καρδία 30, 51, 59, 37
Καρδιαλγία 31
Καταμήνιον 44
Καυλὸς 31
Κερατοειδὴς 25, 36, 54
Κερκὶς 29, 68
Κενεῶνες 32
Κιονὶς 50, 56
Κίων 25, 28
Κλιτορὶς 32
Κλείταρχος 40
Κλεῖς 29, 30, 52, 68
Κλυστὴρ 3
Κληματὶς 16
Κνήμη 52
Κονίλη 17
Κόρσαι 24, 47
Κορυφή 24, 30, 34, 47, 50
Κόρη 25, 48
Κόρυζα 25
Κόγχη 26, 49
Κυνοδόντες 27
Κόνδυλοι 30, 50, 70
Κόνκυξ 32, 52
Κοτύλαι 32
Κοιλίαι ἐγκεφάλου 36
Κοιλία 51
Κραντὴρ 27
Κρέα 12
Κρόταφοι 24, 27, 34, 47
Κρημνὸς 32
Κρυσταλλοειδὲς 37, 55
Κρεμαστὴρ 41
Κρανίον 66, 67
Κύστιος νόσοι 1
Κύβιτον 29
Κύαμος 30
Κύστις 39
Κῶλον 38, 62
Κυψελὶς 44

Λ.

Λάχανα 11
Λαθύρεις 18
Λάρυγξ 28, 50
Λακκόπεδον 31, 52
Λαπάραι 32
Λαμβδοειδής 34
Λευκανία 26, 28
Λεπιδοειδὴς 34
Λιχανὸς 29
Λοβοί 49

M.

Μασητῆρες 35
Μαστοὶ 30, 51
Μασχάλη 29, 50
Μέλαινα 44
Μεσεντέριον 38
Μεσομήρια 33
Μεσοπλεύρια 30
Μεσόφρυον 24, 25, 34, 47
Μετακάρπιον 29
Μετακόνδυλοι 30, 50
Μεταφρένου 30, 51
Μέτωπον 47
Μήκωνες 17
Μήτρα 40, 64
Μνησίθεος 44
Μυελὸς 43, 54
Μύλοι 27
Μύξα 44
Μύρτον 32, 52
Μυρτοχείλη ibid.
Μῦς 64
Μύστακες 27

N.

Νεῦρα 43
Νεφροὶ 39, 62
Νεφρῶν νόσοι 2
Νεφρῶν φλεγμονῆς σημεῖα, p. 2. θεραπεία 3, 30
Νῆστις 38
Νύμφη 26, 32, 52
Νῶτον 51

O.

Ὀδόντες 49
Οἰσοφάγος 37
Ὀλέκρανον 29
Ὁλμίσκοι 27, 49
Ὅμηρος 28, 32, 38
Ὀμφαλὸς 31, 45, 51
Ὀῤῥός 31
Ὀστέα 64
Ὀσφὺς 30, 51, 52
Ὄχεος 31, 51, 63
Οὖλα 27, 49
Οὐρανὸς 49
Οὔραχος 45
Οὐρητικὸν 6, 8, 9
Οὐρητῆρες 39
Οὐρήθρα 31
Οὖρον 44
Ὀφθαλμίαι 24
Ὀφθαλμὸς 24, 25, 48
Ὀφρύς 24, 47
Ὄψις 25

Π.

Πάγκρεας 39
Πάππος 27
Παραμήρια 33
Παρασύρια 27, 49
Παραστάται 63
Παρεγκεφαλίς 36, 54
Παρειαὶ 26, 48

Παρίσθμια

Παρίσθμια 28, 56, 57
Πέζα 52
Πέπλος 15
Πέπλιον ibid.
Περικάρδιος 37, 60
Περικράνιος 34
Περίναιος 51
Περιόστιος 34
Περιτόναιον 39
Περιωδυνίας βοηθήματα 5
Πῆχυς 29, 50, 68
Πιμελὴ 43, 64
Πλευρὰ 51
Πλευραὶ νόθαι 30, 51
Πλευρόν 30
Πληχάδες 31, 52
Πολυπόδιον 14
Πόροι σπερματικοὶ 64
Πόσθη 31, 51
Πραξαγόρας 41, 42, 44
Πρόγλωσσον 49
Προκάρδιον 30, 51
Πρόχειλα 26, 48
Προκόνδυλοι 30, 50
Προπωγώνιον 27
Προστόμιον 26
Πρόσωπον 23, 26
Πτερύγια 25
Πτερύγιον 26
Πυγαὶ 32, 52
Πυελίδες 67
Πυκνόκομον 16
Πυλωρός 38, 61
Πυρηνοειδὴς 37

Ρ.

Ράγες 30, 50
Ράχις 25, 30, 50
Ραφὴ 34
Ραγοειδὴς 36, 55
Ρίς 25
Ριζωνύχια 30, 32
Ρώθωνες 25

Σ.

Σάρξ 43
Σήραγγες 37
Σησαμοειδές 18
Σιαγόνες 26, 48
Σίελος 44
Σικελία 29
Σικυονία 15
Σικύος 6
Σκέλη 23, 47
Σκορπίουρον 17
Σκυταλίδες 30, 50
Σοφοκλὴς 32
Σπέρμα 44
Σπερματικὰ ἀγγεῖα 39
Σπλήν 39, 58, 59
Σπληνῖτις 41
Σπόνδυλοι τραχήλου 67
Σταφυλὴ 28, 50
Στέρνον 30
Στεφάναι 24, 47
Στεφάνη 25
Στῆθος 30, 33, 51
Στηλοειδεῖς 35
Στῆμα 31, 51
Στόμα 27, 49
Στόμαχος 37, 57, 60
Σφαγὴ 28, 50
Σφαίριον 26, 47
Σφόνδυλος 32, 52
Σφυρὰ 33, 52

Σχίσμα 32
Σωφρονιστῆρες 27

Τ.

Ταρσὸς 24, 29, 52, 71
Τένοντες 28
Τιτθοί 30, 51
Τιθύμαλλος 18
Τραγήματα 12
Τράχηλος 28, 50
Τραχεῖα ἀρτηρία 28, 50, 57
Τραμὶς 31
Τράγος 26, 49
Τράπεζαι 49
Τρίχες 24, 27, 48
Τυφλὸν ἔντερον 38, 62

Υ.

Ὑαλοειδὲς 36, 37, 55
Ὑμένες 43
Ὑπερῴα 27
Ὑπήνη 27
Ὑποῤῥίνιον 26, 48
Ὑπογλωττὶς 27, 49
Ὑποδειρὶς 28
Ὑποθέναρ 30, 50
Ὑποχόνδρια 30, 51
Ὑπόστημα 31, 51
Ὑποσφόνδυλος 32, 52
Ὑπογουτίδες 32
Ὑπογάστριον 51
Ὑπώπια 25, 48
Ὑστέρα 40

Φ.

Φακοειδὲς 15, 37, 55
Φάρυγξ 27, 28, 57
Φάλαγγες 30, 50
Φατνίαι 49
Φάρμακα καθαρτικὰ 14
Φιλιστίων 41
Φίλτρον 26, 48
Φλεβοτομία 4
Φλεγμοναὶ 2, 3, 6
Φλεγματώδες 25
Φλεβώδης 37
Φλέγμα 43
Φλέβες 64
Φρένες 38, 51
Φῦσα 44

Χ.

Χαμελαία 18
Χαῖται 47
Χαλινὸς 27, 49
Χεῖρες 23, 29, 47
Χεῖλος 47, 48
Χηλαὶ 24
Χολὴ 43
Χολῆς ἀγγεῖον 39
Χονδρώδες 25
Χόνδροι 30, 43, 51, 65
Χοροειδὴς 36, 55
Χορίον 45
Χυλὸς 44
Χυμὸς ibid.

Ψ.

Ψόαι 40

Ω.

Ὠλέκρανον 50
Ὦμος 28, 29, 50, 67
Ὠμοπλάται 28, 29, 50
Ὦτα 48

IN

RUFUM INDEX.

A.

Abſceſſus Page 8
Acetabula 32,33
Acini 30,50
Acromion 29,50
Acromphalon 31
Achichadaron ibid.
Adeps 43
Agaricum 19
Alvus 51
Aloe 15
Amphiplix 32
Amphydion 41
Amnion 45
Amaracus 17
Anodyna 5
Ancon 29
Antheron 48
Ancyroides 67
Antitragus 49
Anthelice 26,49
Antilobida 26
Antiades 28
Anticardium 28,50
Antiſternon 57
Aorta 42
Aquilæ venæ ibid.
Arachnoides 36
Aræa 38
Aranealis 55
Arteriæ 64
Ariſtoteles 26,28,42
Aſpera Arteria 28,50,57
Aſcoma 30
Aſclepiades 65
Aſtragalos 32

B

Barba 26
Bilis vaſculum 39

Arta

Bilis { Atra / Flava } 43
Blepharides 24
Bronchus 28, 50, 57
Bronchia 37
Brachium 68

C.

Cartilagines 31, 65
Calx 33, 52
Caulis 31
Cataplaſmata 10
Carnes 12, 43
Calvaria 66
Calcifraga 15
Caput 23, 47
Canthi 24
Carotidæ arteriæ 42
Cæcum 38, 62
Cerebrum 43, 54, 36
Cervix 50
Cerebellum 54
Cencones 32
Chymon 44
Chylon ibid.
Chamelæa 18
Chelæ 24, 47
Choroides 36, 55
Chryſtalloides 37, 55
Cilia 24, 48
Clyſter 3
Clematis 16
Claves 29, 59
Clitoris 32
Clitarchus 40
Clunes 32, 52
Colon 38, 62
Collum 47, 50
Coræ 48
Condyli 50, 30
Coſtæ ſpuriæ 51, 30
Cornea 54
Columella 56
Cor 59
Coryza 25
Concha 26
Coccyx 32, 52
Colocynthis 15
Collum 23
Corſæ & Crotaphi 24
Coronæ 24, 25
Cornicularis 25
Coxendix 33
Cranteres 27
Cremni 32
Crura 23, 47
Cremaſteres 41
Cunila 17
Cucumer ibid.
Cubitus 68
Cypſelis 44

D.

Dartos 41
Dentes 27, 49
Delphys 40
Diuretica 6, 8, 9
Digiti 29, 50
Diploe, 34
Dores 29
Dodecadactylus 61
Dracontis 42
Dionyſius Oxymachi 42

E

Emetica 13
Empedocles 45

Epithymum

Epithymum 17
Epiſcenium, 24, 47
Epidermis 25
Epicarmus 29
Epigaſtrion 31, 51
Epiſion 32
Epigunides, 33, 52
Epigonatis 33
Epimylis ibid.
Epiploon 39
Epigloſſis 49, 56
Epanthiſmon 42
Ephebæon 31
Ephedranæ 52
Epomidæ 28, 50
Erythroides 41
Eraſiſtratus 65
Euphorbium 19
Eudemus 29, 35, 42
Euripho 32

F.

Faba 30
Filicula 14
Flatus 44
Frons 47

G.

Gaſtrochnemia 33
Genu 52
Gingivæ 27
Glena 25, 48
Glans 31
Globulus 26
Gula 57, 60
Guttur 50
Gurgulio 28

H.

Helice 26, 49
Heliotropium 17
Heminæ 32
Herophilus 33, 36, 37, 40, 42, 55, 65
Hepatitis 41
Hippophaes 16
Hippocrates 29, 30, 33, 37, 40, 42, 47, 51, 52
Homerus 28, 32, 38
Humerus 29, 50, 67
Hypopia 25
Hypena 27
Hypogloſſida ibid.
Hypodiris 28
Hypothenar 30, 50
Hypocondria 31, 51
Hypodermis 32
Hypoſpondylon 32, 52
Hypoglutides 32
Hyaloidea 37
Hyſtera 40
Hyporrhinon 48
Hypogloſſis 49
Hypoſtema 51

I.

Jecur 39, 58
Jejunum inteſtinum 38, 61
Ilithya 45
Inteſtina 61
Inguina 33, 52
Internodia 30
Inflammationes 2, 6
Iris 14, 25, 48
Ithmoides 35, 67
Iulus 27, 47

L.

Lac 10, 44

Labia

Labia 27
Laccopedon 31, 52
Laccoſchea 31
Latus 30
Laparæ 32
Lathyreos 18
Leucania 26, 28
Lippitudines 24
Lingua 27, 56
Lienis 39, 58, 59
Lobon 26
Lumbi 30, 51, 52

M.

Manus 23, 29, 47
Maxilla 26, 48
Mammæ 30, 51
Malleoli 33, 52
Malæ 48
Menſa ſecunda 12
Mentum 26, 48
Metacarpium 29
Metacondyli 30, 50
Metaphrenon 30
Meſomeria 33
Meſenterion 38
Metra 40
Membranæ 43
Medulla { Spinalis / Dorſalis } 43, 54, 67
Menſes 44
Meſophryon 47
Meatus auditorij 49
Mortariola 27
Mneſitheus 44
Mucus ibid.
Myſtaces 27
Myrton 32, 52
Myrtochila ibid.

N.

Naſus 47
Nares ibid.
Nates 52
Nervi ſenſorij 36, 43
Nervus 65
Nympha 26, 32

O.

Occiput 47
Occipitium 50
Oeſophagus 37
Olera 11
Olecranon 29, 50
Omoplatæ 28
Omentum 63
Orrhon 31
Oſſa jugalia 35
Os ſacrum 52

P.

Palpebræ 24, 48
Pappus 27
Palatum ibid.
Palma 29, 50
Papilla 30, 51
Papavera 17
Pancreas 39
Paraſyra 27, 49
Pariſthmia 28, 57
Parameſia 33
Parencephalis 36
Peplis 15
Pecten 31, 32, 52
Pericardion 37, 60
Pericranion 34
Perioſtion ibid.

Peritonæon

Peritonæos 39
Phlegmone 3
Philtrum 26, 48
Phalanges 50, 30, 68
Phrenes 38, 51
Pharynx 57
Philiſtio 41
Pinnæ naſi 48
Pinguedo 64
Planta 33, 71
Plichada 31, 52
Poples 33, 52
Pollex 50
Praxagoras 41, 42, 44
Præputium 31, 51
Prolabia 26
Proſtomion 26, 48
Propogonium 27
Probarbium ibid.
Procondyli 30, 50
Procardion 31, 51
Prochilia 48
Progloſſon 49
Pterigomata 32
Purgantia 14
Pupilla 25, 48
Pubes 31
Pulmo 57
Pycnocomum 16
Pylorus 38
Pyrenoides 37
Pſoæ 40

R.

Radius 68
Renes 62
Renum morbi 1
Rectum 38, 62
Reticularis 55
Rhagoides 36, 55
Rothones 25

S.

Saliva 44
Schiſma 32
Scuticulæ 30
Scoptula 50, 67
Scrotum 31, 52, 63
Seſamoides 18
Septum tranſverſum 38
Seminaria itinera 63
Sophocles 32
Splenitis 41
Stethos 30, 33
Sternon 30, 51
Stema 31, 51
Stiloides 35
Stomachus 37
Suppurationes 6
Supercilia 24, 47
Sura 33, 52, 70
Sutura {Coronaria, Temporanea} 34
Sudor 44
Sumen 51
Synciput 47
Spathæ 51
Sperma 44
Spina 50, 52

T.

Tarſi 24, 33, 52, 71
Tendones 28
Tergum 51
Teſtes 31
Thymus 17

X Thorax

Thorax 23, 47
Thenar 30, 51
Tithymalus 18
Tibia 33
Tonſillæ 28
Toni 37
Tramis 31
Tragus 49
Tunica choroides 36

U.

Ubera 30
Ulcera 9, 10
Ulna 50
Umbilicus 31, 51
Urethra 31
Ureteres 31, 39
Urina 44
Uvæ 28, 56

V.

Vaſcula ſeminaria 39
Veſicæ morbi 1
Venæ-ſectio 4
Veſica 39
Vertex 24, 47
Venter 38
Vena cava 41
Vena arterialis 42
Vetula 51
Vertebræ 52, 67
Venæ 64
Viſio 25
Vites 17
Vola 50
Vulva 64

Z.

Zeno 44

EDITORIS

DE

Uſu idoneo Veſicantium
In morbis curandis

COMMENTARIOLUS.

EDITORIS
DE
Uſu idoneo Veſicantium
In Morbis curandis
COMMENTARIOLUS.

Quanquam medici, recentiores præſertim, de hâc medendi ratione, quæ per veſicantia inſtituitur, abundè ſcripſerunt. Nemo tamen, ut opinor, tam plenè atque abſolutè huic argumento ſatisfecit, quin ex diligenti obſervatione & diuturniore uſu aliquid poſſit incrementi recipere. Haud tamen hæc ita intelligi vellem, quaſi ea omnia, quæ hîc à me tradita ſint, utpote nova

omninò & aliis intacta proponerem, cùm, ſi morbos & tempora, quibus hoc medicinæ genus maximè profuerit, modò deſignavero, rem tum medico tum ægroto perutilem & pergratam facturum me confidam. Omnes omnium ſcriptorum in hâc re ſententias proferre, ut res multi foret otii, ita etiam opiniones tot incongruæ & à ſemetipſis ſæpius diffidentes dijudicantis animum plurimùm diſtraherent.

Quantum uſus Cantharidum, ex quibus hodierna veſicantia ubique ferè componuntur, veteribus innotuit, Vir Doctiſſimus Johannes [a] Freind luculenter ſatis explicuit. Nequeo autem hîc ſilentio tranſire, quam graviter erratum ſit à Georgio [b] Baglivi, qui Oribaſij meminit, utpote primi ex Arabibus, qui de uſu veſicantium ſcripſit, quum eundem & Græcum fuiſſe, & Græcorum idiomate conſcripſiſſe, nemo non noverit.

Is profectò aliquid ſuggerit de eo veſicantium [c] genere, quæ dropaces & ſinapiſmi dicuntur, qui ex ſinapi, pipere, pyrethro & ejuſmodi acribus medicamentis conficiebantur, & ſemel quidem [d] Cantharidum mentionem facit, neutiquam verò, quod ſcio, de his loquitur tanquam de medicinâ, quâ ad veſicas in cute excitandas utebantur.

[e] Ætius quidem dropacis formam exhibuit, quæ tres Cantharidum drachmas recipit, unde dropax exulcerans vulgò audit, hujuſmodi verò pharma-

[a] Commentarius de veſicantibus. [b] De uſu & abuſu veſicantium. [c] Oribaſius lib. 1. cap. 30. & 31. [d] Lib. 2. cap. 48. [e] Tetr. 1. ſerm. 3. cap. 180.

ac

ca inter antiquorum præſcripta rariſſimè occurrunt, neque ſanè mirandum, quando hoc remedii genus in iſtis tantummodo caſibus uſurpârunt, quibus ſanandis cerata hodiè plerumque adhibentur. Et ſi cui veterum ſcripta evolvere eſt animus, medicinam hanc tum morbi naturæ, tum ægroti temperamento pro re nata accommodatam reperiet. Mitto verò de his plura diſſerere, ne in re notâ & pervulgatâ nimius ſim.

Sub initio ſuperioris ſeculi diſputationibus ſuis contra veſicantium uſum acriter contendebat *Bernardinus* [a] *Caijus* ſuiſque magnoperè diſſuaſit, ne veſicantibus in morbis acutis uterentur, huic acutè ſatis reſpondit *Dominicus* [b] *Terillus*, qui & plurima adduxit argumenta, quibus hanc medicinam & tutam & utiliſſimam eſſe in iſtiuſmodi caſibus comprobârit. Et ſanè, ſi paulò diligentiùs examen inſtituerimus, hoc ſolum & ferè unicum remedii genus eſſe inveniemus, ſi venæſectionem excipias, ex quo in febribus malignis, continentibus, variolis & pleuritide aliquod magni expectandum ſit. Pergamus igitur & videamus paululùm quo demùm modo & quâ potiſſimùm tempeſtate hæc medicina ad morborum levamen & ægroti commodum maximè adhibeatur.

Nulla ferè febris eſt, quæ in principio aliquam ſaltem evacuationem haud deſiderat. Seu etenim lentè nimis, ſeu quàm par eſt velociùs ſanguis intra canales ſuos moveatur, (in utriſque enim caſibus

[a] Diſputatio de veſicantium uſu. [b] Antilogia de veſicantibus.

rectè

rectè parùm peragentur ſecretiones,) nihil eſt, quod ad ſublevandam naturam rectiùs agamus, quam ſi vaſis priùs venæſectione depletis, veſicantia cuti appoſuerimus. Quare nequaquam audiendi ſunt, qui illud divini ſenis *cocta non cruda medicari oportet* perperàm intelligentes, in initio febris hoc uti auxilio reformidant, cum nemo ferè ſit, in praxi licet mediocriter verſatus, qui vel in principio vel non omninò ægroto ſubveniendum eſſe ignorat; quarundam enim febrium effectus adeò præcipites ſunt, ut paucarum horarum interventu ſine his adminiculis æger ſæpiſſimè in ultimum vitæ diſcrimen adducatur. Quoties igitur febrilis ſanguinis commotio nimis exæſtuat, è venis ſanguine prius pro vi morbi & ægri viribus detracto, ablatâ omni cunctatione, ut veſicatoria Nuchæ & utríſque brachiis affigantur, in mundatis do, primâ licet decubitûs ſit die; quod & omni medico faciendum eſt, qui vel ægri incolumitati vel famæ ſuæ optimè conſuluerit. In omni enim febre indicationes veræ, ut optimè advertit *Sydenhamus* " *noſter*, in eo verſantur, ut ſanguinis commotio " intra modum naturæ propoſito congruentem, " ſiſtatur, ea nimirùm ratione, ut ne hinc plus " æquo gliſcat, unde periculoſa ſymptomata inſe- " qui ſolent, nec illinc nimium torpeat, quo pacto " vel materiæ morbificæ protenſio impediretur.

Si quando igitur in febris progreſſu adeò elangueſcant ſpiritus, vireſque deficiant, ut periculum ſit, ne morbo natura ſuccumbat, ad has denuò ſuppetias, tanquam ad ſacram anchoram confugere debemus, quæ, ſi in cæteris commodè tractatur ægrotus,

grotus, ſpem noſtram rariſſimè fallunt. Neutiquàm verò mihi arridet intempeſtiva illorum properatio, qui ſine ullâ deliberatione quinque aut ſex veſicantia uno eodémque tempore decumbenti admoverint, ſicuti enim in omnibus mediocritas ſervanda eſt; ita præcipuè in faciendâ medicinâ procedendum eſt, ut ne quid nimis. Rarius enim accidit, niſi in morbis ſoporoſis, in tantum elangueſcere ſpiritus & cruorem, ut uno eodémque momento tanto ſtimulo egeant.

Ne quid verò dicam de enormi illâ dyſuriâ, quæ ex tam prodigo Cantharidum uſu, ægro ſæpiſſimè infertur, evenit interdum, quòd his remediis perpaululùm cedat febris, & ægroti res, in deteriùs vergunt, unde fit, ut ad eadem denuò ſubſidia recurrendum ſit, &, ut plura apponantur veſicantia, opus ſit, quò melius ſpiritus labaſcentes erigamus, qui in morbi decurſu naturæ juvandæ aliter forent impares. Quoties igitur effuſè adeò in initio febrium hâc utimur medicinâ, iſtis naturam adminiculis privamus, quæ in ægrotationis progreſſu & magis prodeſſent & conſultiùs adhiberentur.

Eſt alia verò inſania & huic diverſa, quâ ii maximè tenentur, qui ne omninò quidem in febribus curandis hoc uti auxilio volunt, ne incipientes criſes prohibeant; quæ ſententia, ut quotidianæ experientiæ, ita omni rationi maximè refragatur, hæ enim in principio & morbi incremento non comparent, ſed in ſtatu, in quo ingens eſt inter morbum & naturam dimicatio. Neque illud hic loci omittendum eſt, quod ii omnes, qui de

hâc

hâc re uberius tractârunt, judiciales haſce evacuationes, cujuſcunque demùm generis ſint, veſicantibus promoveri aſſerunt. Et reverâ rem ita ſe habere & ratio & uſus ſuadent, cùm nihil utríſque magis conſentaneum, quàm ut quodcunque humores in corpore attenuare poterit, id exitu faciliores reddat.

Neque ſanè ſatis intellectu aſſequi poſſum, quid ſibi velint, qui veſicantia reprehendunt, quippe quæ dolores concitent, & humores eliciant, & eâ ratione, ut exiſtimant, naturæ judicia interturbent intercipiantque, cum ſi hanc argumentandi viam penſiculatiùs modo trutinaverimus, & idem de cucurbitulis de ſcarificatione & hirudinibus cæteríſque evacuantibus dicendum eſſe deprehendemus, quas tamen nemo ferè medicorum unquàm hactenus improbaverit. De his verò plùs ſatis.

Perpendamus jam paululùm, quoúſque hoc remedii genus febribus inflammatoriis, pleuritidi præcipuè & peripneumoniæ competat, hic autem certiſſimum eſt, quod in recto hujus uſu, & phlebotomiâ, totius curationis cardo vertitur; ut enim nihil ſanguinis inflammationem citiùs reprimit, quam repetita venæſectio, ita etiam nec quidquam magis impedit, quo minùs ulla in pleuram & pulmones defluat materia, quam veſicatoria, quæ duo in hoc morbo devincendo unicè ferè requiruntur. Et ſanè hic, ſi alicubi ad illud *principiis obſta* diligenter attendendum eſt, quando enim vaſa, quæ per pulmones, pleuram & muſculos intercoſtales ubique diſperguntur, pertinaciùs oppilantur, (quod ſæpiſſimè accidit, quoties ſub initio

initio morbi his uti auxiliis negligimus,) ſi quis venam ſecet, adeò non ægro ſubveniet, ut magis adhuc vires infringat; in hoc igitur rerum ſtatu, veſicatoriis & ſputum moventibus præcipuè confidendum eſt, quo tamen ultimo remedio raró admodum indigemus, ſi inter initia ſanguis liberrimè detrahatur. At verò, cùm ſemel invaluerit obſtructio, cruor intra pulmonum vaſcula in pus convertitur, quod deinceps eorundem diruptione exſpuitur, niſi concretiones ſanguineæ cantharidum ſale citius diſſolvuntur quàm in abſceſſum venerint.

Mirandum ſanè eſt, quòd clariſſimus *Sydenhamus* veſicantium uſum in hujus morbi curatione omninò nunquàm attigerit, is verò rem totam venæſectioni committere videtur, de aliis nequaquàm ſollicitus; cùm tamen illa citra hujus opem parùm valere frequentiſſimè videamus.

Multi quidem authores, qui de pleuritide fuſius commentati ſunt, cùm de medendi ratione verba faciunt, omnem ferè medicinam ad ſputa elicienda dirigunt, ideòque oleoſa. & medicamenta pectoralia copioſiſſimè ingerunt, quæ nullus dubito quin ſæpiſſimè decumbentibus noxam haud levem inferant, cùm ut [a] Vir Doctiſſimus optimè advertit, in ſimplici pleuritide ſæpenumeró nihil coeat, quod exſpui debeat; neque ſi debeat ſine peripneumoniæ interventu, ſurſum evocari poſſit.

Neque hæc medicina in morbis prædictis, quam

[a] Friend Comment. de excreatione purulentâ.

a vario-

variolarum curatione minorem affert utilitatem, ut quotidiana optimorum medicorum praxis fidem facit, cùm enim in initio ita omninò parùm aut nulla ſit ſanguinis ebullitio, ut torpere magis, quàm vividè agitari videantur ſpiritus, & timendum eſt, ne ob exiguum hunc cruoris fervorem, ſeriùs aliquantulum & commodè minus quàm par eſt, eruperint variolæ; rebus ſic ſtantibus, non eſt unde naturam citius ſublevemus, quàm ſi inter ſcapulas & brachiis veſicantia admoverimus; e contra ſæpius accidit, quòd jam inclinato morbo, ex materiâ variolosâ, vel in pus nondum versâ, vel in ſanguinem reſorptâ vehemens recrudeſcat febris, quam varia derepentè inſequuntur phenomena, qualia ſunt linguæ ſiccitas & nigrities, ſpirandi difficultas, cutis ardor intolerabilis, ita ut ægro protinus moriendum ſit, niſi ſtatim valentiſſima adhibeantur remedia, inter quæ primum locum obtinent veſicantia & phlebotomia, quæ humores evacuando non modo fervidiſſimum ſanguinis æſtum commitigant, ſed etiam liberiorem ſpiritibus tranſitum præbent.

Eſt verò ubi, ſub primis hujus morbi diebus, neſcio an non præſtat cunctari paulisper, quam præproperè nimis hoc uti auxilio, licet aliter ſymptomatum vis poſtulare videatur, evenit enim interdum, quod in initio variolarum, maſſa ſanguinea in tantum ita diſſolvatur, ut per urinæ vias & glandulas ſalivales prorumpat, quiſquis igitur in hoc temporis articulo veſicantia appoſuerit, is oleum igni affundit, dum cruorem ex immodico

2 morbi

morbi calore plus juſto attenuatum impenſius adhuc rarefacit, ideóque diem fatalem, quam differre voluit, accelerat. Fatendum verò, in hoc morbo tàm multiplicem rerum eſſe viciſſitudinem, ut experientiſſimos medicos ſæpenumero implicitos teneat, quâ in medendo viâ maximè inſiſtere debeant; adeò non impares ſunt huic provinciæ nutrices & mulierculæ, quarum curaturæ abſque aliâ ope Ampliſſimi Ordinis Viri pueros ſuos nonnunquàm committunt, ex falsâ ſcilicet opinione; medici vices à naturâ ſuppleri poſſe.

Nec minus in morbis acutis quàm diuturnis hæc prodeſt medicina, quantum ad dolores fixos amovendos valeat, nemini non notum eſt, in *Iſchiade* præſertim, nihil eſt quod ad humores, qui in denſitatem coeunt, partémque acriter divellunt ſolvendos plus conferat, quàm externa cantharidum applicatio, quibus, ſi per purgantia idonea & diluentia medicamenta eodem tempore opitulemur, vix ulla eſt, diutiſſima licet, hujuſmodi quærela, quæ hac medendi via haud tollatur. Nec fixos modò ſed etiam erraticos dolores extirpant veſicantia, hujus in arthritide pleráque habemus exempla, quoties ſcilicet, quæ ad extrema corporis defluere ſolebat, ad ſtomachum & cerebrum refluit materia, ubi ultimas excitat tragœdias, niſi citius à veſicantibus ægro ſubveniatur.

Tandem iis præ cæteris morbis veſicantia profuerint, qui vel à vaſorum repletione, ſeu à nervorum imbecillitate aut oppilatione ſuboriuntur,

 cujuſ-

cujuſmodi ſunt *Apoplexia Vertigo, Coma Epilepſia,* &c. ſi quando enim intra cerebrum adeò intumeſcunt humores, & diſtenduntur vaſa, ut non amplius fibræ ſeſe contrahere valeant, quid factu facilius eſt, quàm ut poſt aliquid temporis intervallum aut dirumpantur vaſa, aut periculoſæ fluidorum inſequantur concretiones.

In his igitur morbis multiplici licet evacuatione uti debeamus, ut venæſectione, purgatione & emeticis; eſt tamen in veſicantibus ſingulare aliquid, quod nec à ſanguinis miſſione, nec alvum moventibus, aut vomitione conſequi liceat, cùm ſtimulant, contrahunt, totúmque corpus concutiunt, ideóque tam fluida, quam ſolida uno quaſi eodémque momento concitant & dimovent. Et hac potiſſimum fit ratione, quòd in *iſchuriâ renali* & *veſicali* diureticis nil proficientibus urinam ſæpius cieant veſicantia, hic autem ſubtiliſſimo medici acumine ad dignoſcendam morbi naturam eſt opus, cùm in iſtis ſolummodò caſibus hæc adhiberi debet medicina, in quibus propter imbecillitatem ſeu quandam partium ἀτονίαν renes ſtimulo egent, quo melius ſuo fungantur munere; ſeu quando viſcidius eſt ſerum, quam ut facile per cribra renalia tranſcolari poſſit. Ne cui verò mirum videatur, ad urinæ difficultatem hic commendari Cantharidas, quas tamen in febribus *iſchuriam* inferre ſæpenumero videmus, cum in acutis decem vel plura veſicatoria pro vi morbi ſolenne eſt apponere, quiſquis autem ad

urinas

urinas eliciendas admovet, haud plura quam tria vel quatuor ad ſummum adhibere debet, ſi curandi ſcopum velit attingere. Nec cuipiam medicamentorum vim & operationes probè callenti difficile eſt concipere, quo modo una eadémque medicina meatus urinarios & reſeret & occludat, prout manu parciore vel copioſiore adhibeatur. Cum ſi Cantharidum doſis etiam in emplaſtris, ultra quam ad urinas ciendas par eſt, adaugeatur, fatalem renum & veſicæ muſculorum contractionem facilimè inducat. Illorum autem ſtultitiam, neſcio, an incuriam magis demirer, qui cum in urinæ ſuppreſſionem incidunt, ope nec medicâ nec chirurgicâ, niſi ſerò nimis uti velint, ſcilicet cum muſculorum vis in tantum ita diſperditur, ut licet cathetere in veſicam immiſſo eliciantur urinæ, haud tamen priſtinum ſtatum poſſint recuperare.

In cutaneis quidem affectibus ſanandis utrum proficiant Cantharides cuti appoſitæ, necne, nondum expertus ſum, quas tamen in hujuſmodi caſibus adhiberi à veteribus conſtat, cum in Alopechiâ ab *Archigine* commendat [a] *Ætius*, qui idem & ad lepram curandam cum aliis medicamentis erodentibus commiſcet.

Hæc habui, Amice Lector, quæ ſuper veſicantibus tecum communicare volui. Tuum eſt rationum momenta ita perpendere, ut quâ demùm

[a] Tetr. 2 ſerm. 2 cap. 55 Tetr. 1 ſerm. 2 cap. 174.

tempeſtate ægroti rebus maximè proſint, planè dignoſcas. Id ſaltem mihi polliceri videor, ex diligenti medicorum obſervatione quamplurimis in morbis certiorem adhuc nos medendi rationem aſſecuturos. Si quid ego ad hanc rem, quantulumcunque ſit, contuli, operam ſatis ſupérque compunſatam exiſtimabo.

FINIS.